

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Møteinnkalling

Utvalg: Verneområdestyret for SVR
Møtested: Teams, Teams
Dato: 02.12.2020
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 95207083. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Urdalsbu

Foto: Frank Haugom

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Sidenr
ST 42/20	Godkjenning av innkalling og saksliste	6
ST 43/20	Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar	6
ST 44/20	Orienteringer	6
RS 167/20	Referatsaker	6
RS 168/20	Tillatelse angående bruk av helikopter, ATV med belter og snøskuter i forbindelse med frakt av felt storvilt (gnr/bnr: 102/5- 106/3) Hægebostad kommune	
RS 169/20	Tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med frakt av solcellepanel til hytte i Grytdalen, Sirdal kommune	
RS 170/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Myklevatn - Urevatn. 64/1 Bjørgulv N. Berg. Valle kommune	
RS 171/20	Innvilga søknad om snøscooterløyve i verneområdet SVR. Berg - Gjuvatn. 48/13 Olav Jan Nomeland. Valle kommune.	
RS 172/20	Tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med tilsyn av vannkraftanlegg, Storevann- Åseral kommune, Agder Energi	
RS 173/20	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Brudlebu i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 56/1, Suldal kommune - Olav Martin Bråtveit	
RS 174/20	Tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med befarings/tilsyn med linjenett mellom Lyse og Solhom, AF Decome AS	
RS 175/20	Innvilga søknad om dispensasjon til snøskutertransport til Sandvassbu i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 11/1, Sirdal kommune - Per Jan Bakken	
RS 176/20	Innvilga søknad om dispensasjon om bruk av drone i samband med filmopptak på Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 22/1, Sandnes kommune - Alastair Lee	
RS 177/20	Delvis innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Jarnsverk - Stedi. 63/6 Hallvard Tveit Berg. Valle kommune	
RS 178/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i	

- verneområdet SVR. Berg - Bossbustøylane 51/3
Olav Jore. Valle kommune
- RS 179/20 Søknad om dispensasjon til transport med helikopter i forbindelse med reparasjon på hyttetak i Grytdalen (gnr/bnr 2/44), Sirdal kommune
- RS 180/20 Innvilga søknad om dispensasjon til utviding av eksisterande sankehytte i Pjåkevassdalen i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 39/1, Suldal kommune - Kjell Ove Nærheim
- RS 181/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Berg - Sveling 50/68 Eivind Berg. Valle kommune.
- RS 182/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Jarnsverk - Rolfsbu. 61/1 Grethe Stumpf. Valle kommune.
- RS 183/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Bergstøyl 63/20. Einar Brokke. Valle kommune
- RS 184/20 Innvilga søknad om bruk av snøskuter i verneområdet SVR. Berg - Gjuvatn. 48/4 Åsmund Haugen. Valle kommune.
- RS 185/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Berg - Sveling. 50/2 Sigrid Bø. Valle kommune.
- RS 186/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Tjønndalen 62/14 .Per Reidar Spieler. Valle kommune
- RS 187/20 Innvilga søknad om tilbygg til støylsbu. Augundstjønn 50/68. Torleiv Bø. Valle kommune.
- RS 188/20 Innspel vedr. parkering og ferdsel langs Brokke-Suleskarveien
- RS 189/20 Kvalitetsnorm for villrein - kopi - iverksetting og oppfølging
- RS 190/20 Tillatelse til bruk av helikopter og ATV med belter i forbindelse med frakt av felt storvilt gnr/106/bnr4 i Hægebostad kommune
- RS 191/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter til Låghellerbui, 50/10. Olav Kåre Bø. Valle kommune
- RS 192/20 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Kvanndalen turisthytte i Kvanndalen landskapsvernområde, gnr/bnr, 68/1, Suldal kommune - Stavanger turistforening
- RS 193/20 Tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med letting etter sau i Setesdal Vesthei, Livar Ravndal

- RS 194/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Skarg - Djupetjønn. 11/1 Gunnar Tveiten. Bykle kommune.
- RS 195/20 Tillatelse til transport med snøskuter gnr/bnr 191/5- Torleiv Kvinen, Kvinesdal kommune- SVR
- RS 196/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Rolfsbu, 61/1 Ingrid Stumpf. Valle kommune.
- RS 197/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. 60/35 Store Sandvatn, Niklos Berg. Valle kommune
- RS 198/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Juvassbeitet 48/16 Tarald Nomeland. Valle kommune.
- RS 199/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter til Rossåsen i Ljosådalen naturreservat. 27/1 Knut Rike. Valle kommune.
- RS 200/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Augundstjønn - 50/68/1. Torleiv Bø. Valle kommune
- RS 201/20 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport i samband med leiting etter sau i Lusageia landskapsvernområde, Hjelmeland kommune - Dyre Flatø Nessa
- RS 202/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Rennevatn og Kverevatn. 62/6 og 62/7 Torbjørg Hovet. Valle kommune.
- RS 203/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Berg - Sveling. Torjus B. Berg 51/1. Valle kommune.
- RS 204/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Berg - Sveling. 50/2 Gjermund Bø. Valle kommune.
- RS 205/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Bossbustøylen. 50/68 Arild Stene. Valle kommune
- RS 206/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Berg - Augundtjønnstølen. 50/8 Torbjørg Ege. Valle kommune.
- RS 207/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Fiti, 68/1 Marton Laksesvela. Valle kommune.
- RS 208/20 Langevatn - kopi av vedtak - stenging av tiltaksvei for allmenheten - godkjenning av plan for plassering av bommer

RS 209/20	Innvilga søknad oppføring av oppbevaringsskap for propan. Øyuvsbu turisthytte, 64/1-2 DNT sør. Valle kommune	
RS 210/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Jarnsverk - Urevotni - Øyuvsbu. 64/2 Olav K. Nomeland. Valle kommune	
RS 211/20	Kvalitetsnorm for villrein - kopi - iverksetting og oppfølging	
RS 212/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Berg - Bossbustøylen. Torhild Aamlid. 50/9. Valle kommune	
ST 45/20	Søknad om gjennomføring av Hovden Ultra 2021 - 2023	7
ST 46/20	Førebunde klagehandsaming - Stavanger turistforening - Søknad om dispensasjon til bygging av Skansen turisthytte i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 22/1, Sandnes kommune	15
ST 47/20	SBK-BASE - Tilleggssøknad om helikopterlandinger på Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde i samband med Heliboogie 2021, gnr/bnr, 22/1, Sandnes kommune	22
ST 48/20	Prinsippsak om istandsetting av hellere med kulturhistorisk verdi i verneområdene i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde	26
ST 49/20	Søknad om oppføring av ny fritidsbolig gnr/bnr 2/62 i Grytdalen hyttefelt, Sirdal kommune- SVR LVO	29
ST 50/20	Søknad om økonomisk kompensasjon, Sasilåmi	53
ST 51/20	Oppfølging av byggetiltak i Finndalen gnr/bnr 8/1 i Åseral kommune; søknad om byggetiltak i etterkant, pålegg om retting og tvangsmulkt, Atle Korsmo	57
ST 52/20	Framlegg til skisse til bomreglement for anleggsvegen Sandvatnet-Holmavatnet, Holmavassåno biotopvernområde og Dyraheio landskapsvernområde, Suldal kommune	143
ST 53/20	Møteplan for verneområdestyre for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane 2021	153
ST 54/20	Eventuelt	154

ST 42/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

ST 43/20 Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar

ST 44/20 Orienteringer

RS 167/20 Referatsaker

RS 168/20 Tillatelse angående bruk av helikopter, ATV med belter og snøskuter i forbindelse med frakt av felt storvilt (gnr/bnr: 102/5- 106/3) Hægebostad kommune

RS 169/20 Tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med frakt av solcellepanel til hytte i Grytdalen, Sirdal kommune

RS 170/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Myklevatn - Urevatn. 64/1 Bjørgulv N. Berg. Valle kommune

RS 171/20 Innvilga søknad om snøscooterløyve i verneområdet SVR. Berg - Gjuvatn. 48/13 Olav Jan Nomeland. Valle kommune.

RS 172/20 Tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med tilsyn av vannkraftanlegg, Storevann- Åseral kommune, Agder Energi

RS 173/20 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Brudlebu i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 56/1, Suldal kommune - Olav Martin Bråtveit

RS 174/20 Tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med befarings/tilsyn med linjenett mellom Lyse og Solhom, AF Decome AS

RS 175/20 Innvilga søknad om dispensasjon til snøskutertransport til Sandvassbu i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 11/1, Sirdal kommune - Per Jan Bakken

RS 176/20 Innvilga søknad om dispensasjon om bruk av drone i samband med filmopptak på Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 22/1, Sandnes kommune - Alastair Lee

RS 177/20 Delvis innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Jarnsverk - Stedi. 63/6 Hallvard Tveit Berg. Valle kommune

RS 178/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Berg - Bossbustøylane 51/3 Olav Jore. Valle kommune

RS 179/20 Søknad om dispensasjon til transport med helikopter i forbindelse med reparasjon på hyttetak i Grytdalen (gnr/bnr 2/44), Sirdal kommune

RS 180/20 Innvilga søknad om dispensasjon til utviding av eksisterande sankehytte i Pjåkevassdalen i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 39/1, Suldal kommune - Kjell Ove Nærheim

RS 181/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Berg - Sveling 50/68 Eivind Berg. Valle kommune.

RS 182/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Jarnsverk - Rolfsbu. 61/1 Grethe Stumpf. Valle kommune.

RS 183/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Bergstøyl 63/20. Einar Brokke. Valle kommune

RS 184/20 Innvilga søknad om bruk av snøskuter i verneområdet SVR. Berg - Gjuvatn. 48/4 Åsmund Haugen. Valle kommune.

RS 185/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Berg - Sveling. 50/2 Sigrid Bø. Valle kommune.

RS 186/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Tjønndalen 62/14 .Per Reidar Spieler. Valle kommune

RS 187/20 Innvilga søknad om tilbygg til støylsbu. Augundstjønn 50/68. Torleiv Bø. Valle kommune.

RS 188/20 Innspel vedr. parkering og ferdsel langs Brokke-Suleskarveien

RS 189/20 Kvalitetsnorm for villrein - kopi - iverksetting og oppfølging

RS 190/20 Tillatelse til bruk av helikopter og ATV med belter i forbindelse med frakt av felt storvilt gnr/106/bnr4 i Hægebostad kommune

RS 191/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter til Låghellerbui, 50/10. Olav Kåre Bø. Valle kommune

RS 192/20 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Kvannndalen turisthytte i Kvannndalen landskapsvernområde, gnr/bnr, 68/1, Suldal kommune - Stavanger turistforening

RS 193/20 Tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med letting etter sau i Setesdal Vesthei, Livar Ravndal

RS 194/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Skarg - Djupetjønn. 11/1 Gunnar Tveiten. Bykle kommune.

RS 195/20 Tillatelse til transport med snøskuter gnr/bnr 191/5- Torleiv

Kvinen, Kvinesdal kommune- SVR

RS 196/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Rolfsbu, 61/1 Ingrid Stumpf. Valle kommune.

RS 197/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. 60/35 Store Sandvatn, Niklos Berg. Valle kommune

RS 198/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Juvassbeitet 48/16 Tarald Nomeland. Valle kommune.

RS 199/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter til Rossåsen i Ljosådalen naturreservat. 27/1 Knut Rike. Valle kommune.

RS 200/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Augundstjønn - 50/68/1. Torleiv Bø. Valle kommune

RS 201/20 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport i samband med leiting etter sau i Lusageia landskapsvernområde, Hjelmeland kommune - Dyre Flatø Nessa

RS 202/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Rennevatn og Kverevatn. 62/6 og 62/7 Torbjørg Hovet. Valle kommune.

RS 203/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Berg - Sveling. Torjus B. Berg 51/1. Valle kommune.

RS 204/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Berg - Sveling. 50/2 Gjermund Bø. Valle kommune.

RS 205/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Bossbustøylen. 50/68 Arild Stene. Valle kommune

RS 206/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Berg - Augundtjønntølen. 50/8 Torbjørg Ege. Valle kommune.

RS 207/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Fiti, 68/1 Marton Laksesvela. Valle kommune.

RS 208/20 Langevatn - kopi av vedtak - stenging av tiltaksvei for allmenheten - godkjenning av plan for plassering av bommer

RS 209/20 Innvilga søknad oppføring av oppbevaringsskap for propan. Øyuvsbu turisthytte, 64/1-2 DNT sør. Valle kommune

RS 210/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Jarnsverk - Urevotni - Øyuvsbu. 64/2 Olav K. Nomeland. Valle kommune

RS 211/20 Kvalitetsnorm for villrein - kopi - iverksetting og oppfølging

RS 212/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Berg - Bossbustøylen. Torhild Aamlid. 50/9. Valle kommune

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Setesdalsmuseet Rysstad,
Setesdalsvegen 3273, 4748 Rysstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47
finavjth@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2018/7653-0

Saksbehandler: Jørn Trygve Haug

Dato: 12.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	45/20	02.12.2020

Søknad om gjennomføring av Hovden Ultra 2021 - 2023

Vedlegg:

- 1 Søknad
- 2 Rapport 2020

Forvalters innstilling

Med heimel i naturmangfaldloven § 48 får Roger Nodeland løyve til å arrangere terrengløpet Hovden Ultra der delar av traseen går i Vidmyr naturreservat og Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Løyvet gjeld for tre år og følgjande datoar: 18.9.2021, 17.9.2022 og 16.9.2023

Verneområdestyret legg vekt på at arrangementet er av avgrensa storleik og vert gjennomført i ein kort periode. For ein stor del vert det nytta eksisterande stiar og vegar. Ved gjennomføring av tilsvarande arrangement 2018 – 2020 vart det ikkje registrert skadar på vegetasjonsdekke der traseen kryssa Vidmyr naturreservat.

Det vert sett følgjande vilkår for gjennomføring:

- For tal deltakarar på lang løype som går over Vidmyr vert det sett eit øvre tak på 50 deltakarar.
- Løyvet til arrangementet kan bli dregen inn på kort varsel om det oppheld seg fostringsflokkar med villrein nær traseen. Arrangør må ha dialog med lokalt SNO om dette i dagane før arrangementet.
- Innan 15. november kvart år må arrangør sende inn ein kort rapport frå gjennomføringa.

Arrangør vert oppmoda om å ha dialog med råka grunneigarar med siktemål å få til ei semje om gjennomføringa.

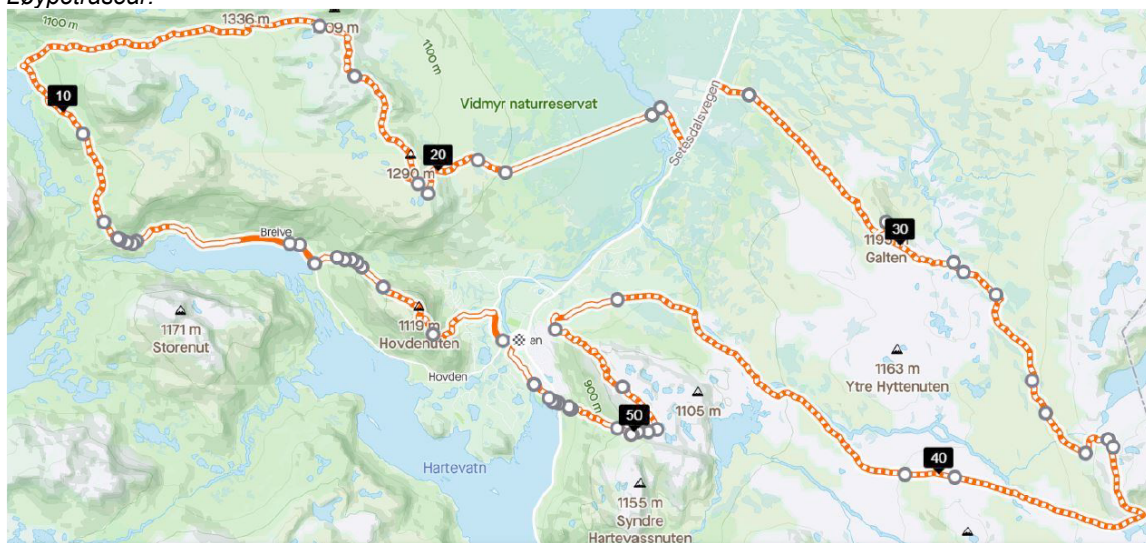
Saksopplysninger

Hovden Ultra v/Roger Nodeland har søkt om dispensasjon frå verneforskrifta for Vidmyr naturreservat og Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde for gjennomføring av terrengløpet Hovden Ultra i 2021. Dato for arrangementet er for 2021 sett til laurdag 18. september. Sjå søknad vedlegg 1. Merk at det i søknaden er oppgjeven feil dato. Grunna storleiken på arrangementet, og at det kryssar Vidmyr naturreservat, er det søknadspliktig etter dei to verneforskriftene.

Det har vore gjeven løyve til arrangementet dei siste tre åra. I 2018 og 2019 var saka handsama av arbeidsutvalet. For 2020 var saka handsama delegert av verneområdeforvaltar basert på praksisen som låg føre. Ut frå dialog med søkar er det aktuelt å søke om eit tre-årig løyve. Det er då naturleg at verneområdestyret handsamar saka. Dato for arrangementa i 2022 og 2023 er 17. september og 16. september.

Hovden Ultra er eit terrengløp som går i fjellområda aust og vest for Hovden. Med unntak av ein kortare strekning over Vidmyr følgjer løparane etablerte stiar og veger. Deltakarane kan velje mellom ei stutt løype på om lag 23 km, og ein lengre løype på om lag 51 km. Dei to løypene er identisk på dei første 20 kilometerane. Kart over traseane er teken inn nedanfor. Lang løype går både på aust- og vestheia og delvis igjennom landskapsvernområdet SVR, Hovden landskapsvernområde og Vidmyr naturreservat. Stutt løype går berre på vestheia inn mot Nos og Veggine delvis i landskapsvernområdet SVR.

Løypetrasear:

I tidlegare løyve har det vore stilt krav om rapportering frå gjennomført arrangement. Erfaringa så langt er at arrangementet ikkje har vore særleg problematisk i høve til verneverdiane. Dette stemmer også med den attendemeldinga forvaltningssekretariatet har fått av SNO. I forkant av arrangementet i 2020 var det ein del villrein som var i nærleiken av traseen på austheia og det var då ein dialog mellom arrangør og SNO. Dyra trakk etter kvart vekk frå nærområda til traseen og det vart difor ikkje noko konflikt her. Det var generelt mykje anna ferdsel i områda på denne tida som nok verka inn på kor dyra trakk. Sjå rapport vedlegg 2.

Dato og tal deltakarar har dei tidlegare åra vore som følgjer:

2018 22. september. 33 deltakarar, 17 i lang løype og 16 i stutt løype
2019 21. september. 45 deltakarar, 30 i lang løype og 15 i stutt løype
2020 19. september. 80 deltakarar, 30 i lang løype og 50 i stutt løype

Blant grunneigarane i områda der traseen går har det vore delte meiningar om arrangementet. Innvendingane har i første rekke godt på forstyringa løpet utgjør i høve til jaktutøving. Med bakgrunn i dette har arrangør vore oppmoda om å ha dialog med råka grunneigarar.

Det vert nå søkt om gjennomføring på same vilkår som føregåande år men avgrensa til 100 deltakarar for stutt løype og 50 deltakarar for lang løype. I løyvet for 2020 vart det sett eit øvre tak på 50 deltakarar i lang løype som kryssar Vidmyr naturreservat. Ved fleire deltakarar var det stilla krav om at traseen vart lagt om slik at den berre følgde etablerte stiar og veger.

Heimelsgrunnlag

Verneforskrifta for landskapsvernområde SVR

Både stutt og lang løype går delvis i landskapsvernområde SVR

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde vart verna ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000. Føremålet med vernet er etter kapittel III i Føreskrift om vern av Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde:

1. Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.
2. Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa.

Jamfør naturmangfoldloven § 36 kan ikkje ferdsel til fots i landskapsvernområde regulerast i verneforskrifta. Dette gjeld føre bestemminga i gjeldande verneforskrift kap. 4.1 om at «...*større organiserte arrangement som idrettsarrangement, jaktprøver, store teltleirar, og militærøvingar, må søke forvaltningsstyresmakta om løyve..*». Unntak gjeld likevel når det i verneforskriften også ligg dyrelivsfreding slik tilfellet er i verneforskriften for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Ut frå dette må arrangementet handsamast etter unntaksbestemminga i naturmangfoldloven § 48

Verneforskrifta for Vidmyr naturreservat

Berre lang løype går over Vidmyr naturreservat

Området vart verna i 1970. Føremålet med vernet er å «...*ta vare på eit stort, representativt myrområde med godt utvikla bakke- og strengemyrer som har ein rik flora med eit stort innslag av artar som er plantegeografisk interessante*». Av kap. 5 pkt. 6 går det fram at reglane i forskrifta ikkje er til hinder for «*organisert idrettsutøving til fots eller på ski på frosse eller snødekt mark*». Sidan arrangementet skal gjennomførast utanom perioden med frossen mark vil det vera søknadspliktig etter naturmangfoldlova § 48.

Hovden landskapsvernområde

I Hovden landskapsvernområde er ikkje denne type ferdsel regulert nærare i verneforskrifta. I dette verneområdet er det heller ikkje dyrelivsfreding med moglegheit til å regulere ferdsla.

Vurdering

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter § 7 i Naturmangfoldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 leggest til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndigheit. Forvaltingsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet, vurdere søknadane etter desse paragrafane.

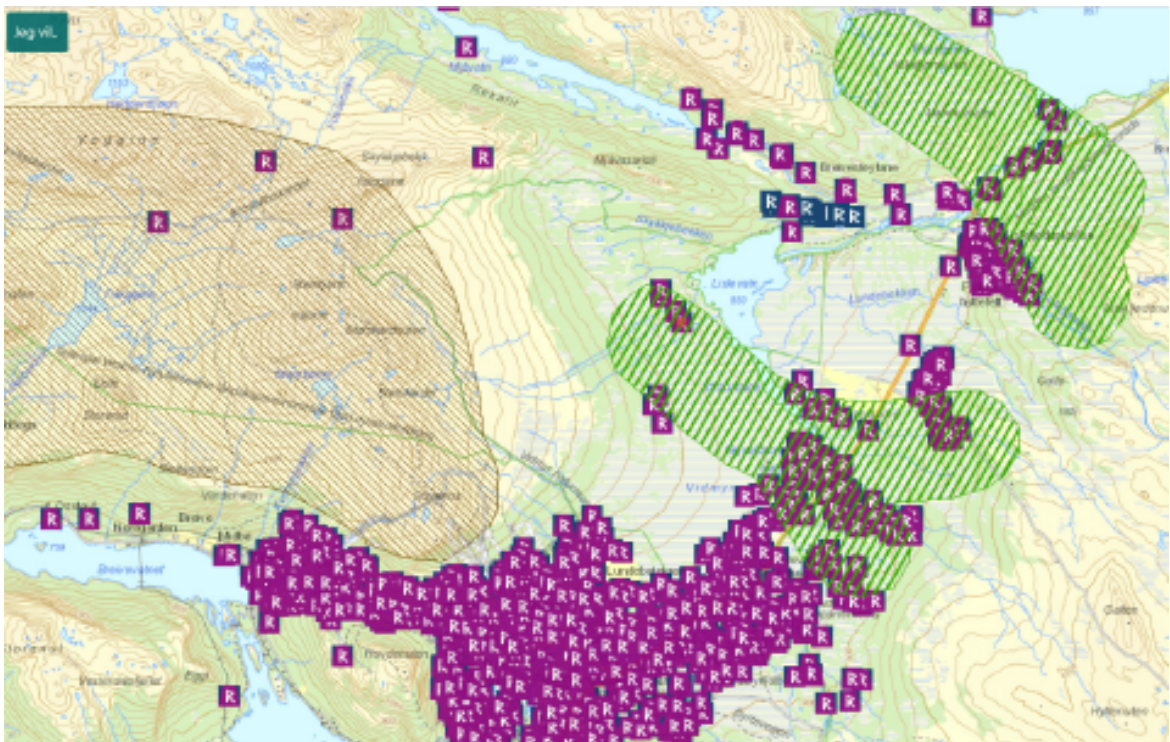
Kunnskapsgrunnlaget (§ 8)

Kunnskapen om naturmangfaldet i området er henta frå lokalkunnskap, Miljødirektoratet sin naturbase (www.naturbase.no), samt frå NINA sitt pågåande GPS-merkeprosjekt og skjøtelsplan for Vidmyr naturreservat (Fylkesmannen i Aust-Agder 2011) Ein har og nytta kartlegging gjennomført av Norsk Villreinsenter (NVS-rapport 6/210). Kunnskap om kulturminne i området støtter seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase (www.askeladden.no). Kartet nedanfor er henta frå naturbasen hjå Miljødirektoratet. Grøn skravur syner trekkzone for villrein mellom aust og vestheia. Skravur til venstre i kartet syner kalvingsområde for villrein. Det er og lagt på kjende kulturminne ref. Askeladden.

Over Vidmyr går traseen på myrområde med ein rik flora. Her finn ein innslag av suboseaniske artar, nordlege/alpine artar og sørlege /låglandartar. Fattigmyrvegetasjon dominerer med bjønneskjegg og blåtopp som dei vanlegaste. Det er og eit innslag av kalkkrevjande låglandsartar. Ein finn og brudespore, ein orkide knytt til myrslått. I delane av Vidmyr med skog og vierkratt er det rikt med fugleliv, her finn ein artar som til dømes enkeltbekkasin, boltit og rugde. For traseen vidare inn i landskapsvernområde SVR går denne på sti.

Som ein ser av kartet er det registrert ein god del kulturminne på Vidmyr, mykje knytt til jernutvinning.

Ut frå omtalen ovanfor vurderer ein kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkeleg til å fatte vedtak i saka. § 9 («Føre var prinsippet») vert likevel tillagt vekt i dei følgjande vurderingane.

Økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10 i NML).

Når det gjeld trekkområde for villrein er det hovudsakeleg trekkområda lenger nord som vert nytta for utveksling av dyr mellom aust- og vestheia, og da gjerne til andre tider av året. For kalvingsområde lenger vest er bruken knytt til andre tider av året. Vestover frå Nos kan ein treffe på villrein gjennom hausten. Ferdsla i samband med arrangementet vil her kome i tillegg til annan trafikk i løypenettet, ikkje minst i samband med helgeutfarten. Villreinjakt og rypejakt pågår også i tida for arrangementet, noko som fører med seg ein del uroing. Ut frå tal deltakarar og det avgrensa tidsrommet vurderer ein likevel at ekstrabelastninga med arrangementet å vera liten. Arrangør bør likevel ha ein dialog med lokalt SNO om dette i dagane før arrangementet.

Når det gjeld vegetasjon og flora er det særleg over Vidmyr det kan vera problematisk med mykje ferdsel. Med mange deltakarar som spring på dei same stadene er det fare for at det vert synlege spor og skader vegetasjonsdekket. Vurderinga er likevel at det må eit større tal deltakarar til før dette vert eit problem. I 2018 var det 17 personar som valde lang løype. I 2019 og 2020 var det 30 som valde lang løype. Erfaringa er og at dei ikkje følger same faret slik at ein får spreidd belastninga på vegetasjonsdekket. Gjennom resten av barmarksesongen er det meste av ferdselen på Vidmyr knytt til jakt og molteplukking.

Resterande del av traseen går på etablerte stiar som toler ein god del ferdsel.

Kostnadane ved miljøforringing skal berast av tiltakshavar (§ 11 i NML) og Miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar (§ 12 i NML)

Arrangør er ansvarleg for at arrangementet vert gjennomført på ei miljømessig god måte. Arrangementet er planlagt gjennomført ein periode der viltet generelt er mindre sårbart for forstyrning. I tråd med søknad er det sett eit øvre tak på 50 deltakarar i lang løype. Dette for å vera trygg på at spor og slitasje ved kryssing av Vidmyr ikkje går ut over verneverdiane.

Arrangør må sende inn rapport frå arrangementet tilsvarende som dei førre åra. I dagane før arrangementet må det vera ein dialog med lokalt SNO i høve til om det oppheld seg fostringsflokkar med villrein nær løpstraseen.

Vurdering etter § 48 i naturmangfoldlova.

Ut frå den avgrensa storleiken på arrangementet og tal deltakarar, kan ein ikkje sjå at arrangementet strir mot verneføremålet for Vidmyr naturreservat eller landskapsvernområde SVR. Ein syner til vurderinga etter naturmangfoldloven ovanfor. Ein viss negativ påverknad vil ein kunne få på vegetasjonsdekket på Vidmyr, men ut frå tal deltakarar er dette svært avgrensa og reversibelt.

Andre vurderingar

Saka er handsama etter verneforskrifta for Vidmyr naturreservat, landskapsvernområde SVR og naturmangfoldloven. Det ligg ikkje til verneområdeforvaltninga si myndigheit å avgjere om arrangementet er av eit slik omfang at det treng løyve frå grunneigarar i høve til friluftsløva § 10. Det er ei sak mellom arrangør og grunneigarar. Uansett syn på dette bør arrangør legge vekt på gjennomføring på ein måte som har aksept frå råka grunneigarar. I motsett fall vil det bygge seg opp ein konflikt her som ingen er tent med.

Konklusjon

Det vert gjeven løyve til arrangementet slik det vert søkt om. Arrangementet er av avgrensa storleik og vert gjennomført i ein kort periode. For ein stor del vert det nytta eksisterande stiar og vegar. Ut frå røynsla frå gjennomføring i 2018 - 2020 vart det ikkje registrert skade på

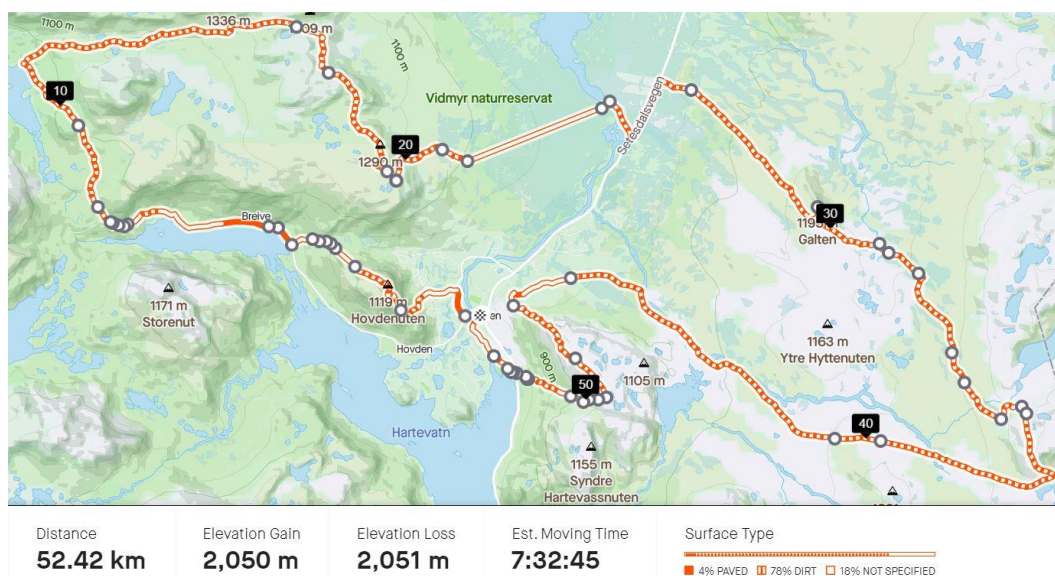

vegetasjonsdekke der traseen kryssa Vidmyr naturreservat. Det bør settast vilkår for gjennomføring og rapportering.

Søknad om dispensasjon fra verneforskriftene for landskapsvernområde SVR og for Vidmyr naturreservat for gjennomføring av Hovden Ultra 2021.

Viser til dispensasjon gitt i de tre siste årene og søker om tilsvarende dispensasjon for 2021. Hovden Ultra 2021 planlegges lagt til lørdag 21. september 2020, og det er ønskelig å benytte samme trasé som i 2020

Løypen går som kjent på etablerte stier og veier, med unntak av partiet hvor deltakere som løper lang løype krysser Vidmyr. Kort løype er identisk de første 20 kilometerne, men etter å ha passert Nos går den ned alpinbakken og ender i sentrum.

Lenke til digitalt kart: <https://www.strava.com/routes/22203619>

Basert på Miljødirektoratets uttalelse fra 2019, er det ikke nødvendig å søke om grunneiernes samtykke med den innretning og omfang arrangementet har i dag. Erfaringene viser også at løperne neppe forstyrrer området på annet vis enn hva den øvrige friluftaktiviteten gjør. Uten vesentlige endringer i trasé eller tidligere omsøkt omfang, vurderer vi det dithen at vi fremdeles ikke faller inn under kravet om samtykke.

Med bakgrunn i verneforskriftene for områdene søkes det Fylkesmannen om dispensasjon til å benytte den planlagte traséen på samme vilkår som foregående år. Begrenset oppad til 100 deltakere for kort løype og 50 deltakere for lang løype som går over Vidmyr.

Beste hilsen

Roger Nodeland
Initiativtaker
Kristiansand
Mobil: 93005693 | roger@nodeland.net

Til Fylkesmannen i Agder
v/ Verneområdestyret
Setesdal Vestehei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane

Kristiansand 03.10.2020

Rapport Hovden Ultra 2020

Som avtalt følger en rapport etter gjennomføringen av ultraløpet på Hovden lørdag 19. september.

Nærmere 80 løpere stilte til start og nærmere 30 av dem løp den lange/mellomlange løypen som krysset Vidmyr. Vi hadde seks guider som løp traseen, hvorav en løp blant de siste i lang løype.

Det ble heller ikke i år registrert noe form for slitasje på partiet over Vidmyr. Løperne sprer seg i terrenget og løper i små grupper. Kartet nedenfor viser hvor de løperne som har GPS-sporing har løpt over Vidmyr:

Arrangør kontaktet Statens naturoppsyn (SNO) noen dager i forveien for å avklare status knyttet til villrein. Det ble avtalt at SNO skulle ta kontakt dersom det var villrein nær traseen. Fredag ettermiddag tok SNO kontakt og orienterte om at det var observert en flokk syd for Auversvann. Skulle denne forflytte seg mot Galteflotti og traseen, måtte arrangør forsikre seg om at løperne ikke forstyrret flokken. Samtidig orienterte SNO om at det også mye turfolk i fjellet, slik at løperne ikke utgjør noe større forstyrrelser enn hva som allerede er i området. Før løpsstart ble løperne orientert om hvordan de skulle forholde seg om de så villrein. Ingen løpere rapporterte for øvrig at de observert rein.

I 2020 har vi ikke kontaktet private grunneiere i forkant av arrangementet. Bakgrunnen for det er Miljødirektoratets tydelige uttalelse om at arrangementet ikke faller inn under lovens krav om grunneiers samtykke. Fjorårets dialog med grunneierne viser også at majoriteten er positive og ikke har innsigelser. Mens med ett fåtalls av grunneierne virker videre dialog både vanskelig og lite hensiktsmessig. Blant annet som følge av at en av dem kom med trusler om at det kunne oppstå situasjoner om løperne møtte på jegere på vedkommende sin eiendom. Det må tillegges at løperne kun har møtt positive mennesker i fjellet, både turgåere og jegere.

Vi takker for imøtekommenhet og god dialog i forbindelse med årets arrangement.

Beste hilsen

Roger Nodeland
Initiativtaker, Hovden Ultra
Mobil: 93 00 56 93 | E-post: roger@nodeland.net

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/7767-0

Saksbehandler: Alf Odden

Dato: 23.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	46/20	02.12.2020

Førebuaende klagehandsaming - Stavanger turistforening - Søknad om dispensasjon til bygging av Skansen turisthytte i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 22/1, Sandnes kommune

Vedlegg:

- 1 Fylkesmannen i Rogaland - Klage på dispensasjonsvedtak om bygging av Skansen turisthytte i Frafjord LVO

Forvalters innstilling

Verneområdestyret viser til klage frå Fylkesmannen i Rogaland på vedtak fatta av verneområdestyret 16.09.2020, sak 40/20. Det visast og til saksframlegg i same sak. Med heimel i forvaltningslova § 33 andre ledd, gjer verneområdestyret om nemnde vedtak, og avslår søknaden frå Stavanger turistforening om dispensasjon til bygging av Skansen turisthytte i Frafjordheiane landskapsvernområde.

Nytt vedtak har følgjande ordlyd:

I medhald av §2 og §3, punkt 1.1 i føreskrift om verneplan for Frafjordheiane, blir det gitt avslag på Stavanger turistforening sin søknad frå 05.09.2019, om dispensasjon for bygging av ei ny sjølvbetent turisthytte ved Skansen. Ei samla bygningsmasse på 295m² (BYA) plassert ute på stupkanten, blir vurdert til å ha ein negativ påverknad verneverdiane knytt til landskapet. Ein dispensasjon vil og ha omfattande presedensverknader i høve til bygging av andre turisthytter, både i regi av turistforeiningane og private interesser. Bygging av Skansen turisthytte oppfyller dermed ikkje vilkåra for ein dispensasjon etter naturmangfaldsloven sin §48, første ledd, første alternativ.

Verneområdestyret vil samstundes oppmode Stavanger turistforening om å sende inn ein ny søknad om bygging av Skansen turisthytte. I den nye søknaden bør riving av turisthytta Langavatn leggst inn som eit kompenserande tiltak. I søknaden bør og den nye turisthytta plasserast ved eksisterande turistløype mellom Flørli og Kjerag, og utforminga av hytta må

tilpassast landskapet på staden. Storleik og overnattingskapasitet bør være om lag som eksisterande hytte ved Langavatn.

Saksopplysninger

Bakgrunn for klagesaka

Verneområdestyret ga i møte 16.09.2020, styresak 40/20, Stavanger turistforening dispensasjon til bygging av Skansen turisthytte i Frafjordheiane landskapsvernområde i Sandnes kommune. Fylkesmannen i Rogaland klaga på vedtaket i brev datert 01.10.2020. Klagen er tidlegare sendt på e-post til alle styremedlemmane.

Verneområdestyret skal i denne saka gjennomføre ei førebunde handsaming av klagen etter § 33 i forvaltningslova. Om opphavleg vedtak blir oppretthaldt, vil saka bli sendt Miljødirektoratet for endeleg klagehandsaming. Om verneområdestyret endre sitt vedtak løpar det ny klagefrist.

Følgjande vedtak vart fatta av verneområdestyret i sak 40/20:

«I medhald av §2 og §3, punkt 1.1 i føreskrift om verneplan for Frafjordheiane og §48 i naturmangfaldlova, får Stavanger turistforening dispensasjon til bygging av ei ny sjølvbetent turisthytte i området ved Skansen. Turisthytta kan ha ein samla storleik på inntil 295m² (BYA), fordelt på hovudhytte og sikringshytte. Bygging skal skje i samsvar med byggeteikningane som følgjer søknaden.

Dispensasjonen blir gitt med desse vilkåra:

- *Det må innhentast nødvendige løyver frå Sandnes kommune.*
- *Hytta må skilja seg minst mogleg frå naturomgjevnadane omsyn til utforming og overflatebehandling.*
- *Byggjearbeida må skje så skånsamt som råd i høve til naturomgjevnadane.*
- *Alt avfall frå bygging må fjernast og handterast etter gjeldande reglar og standardar.*
- *Det må søkast om eigen dispensasjon om nødvendig motorferdsel i samband med bygginga*

Styret legger vekt på at det i forvaltningsplanen for området på side 75, er gitt en åpning for nye turisthytter langs «Lysefjordløypa» i og med at det heter at «eventuelle nye turisthytter langs denne løypa, må i utgangspunktet leggest utanfor verneområde», og at dispensasjonen således ikke utvider rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Når det sies at nye hytter i utgangspunktet må leggest utanfor verneområdet, må dette forstås slik at det kan være åpning om begrunnelse er god og at det ikke strider mot verneforskriftens formål.

Styret vektlegger når dispensasjon gis at begrunnelsen for bygging av turisthytte her er løypetilbudet «Lysefjorden rundt» og avstanden mellom Fløri og Øydegardsstøl/Langavatn. Styret anser presedensvirkningene for øvrige verneområder som begrenset i og med koblingen her til et etablert løypenett. Styret legger også vekt på at turisthytten vurderes å ikke være i strid med verneformålene, og ny turisthytte ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Styret anser den begrensede innvirkningen på naturmangfoldet som minimal, og at for friluftslivet vil en ny turisthytte ha en positiv innvirkning. Dette vil gi allmenheten en mye lettere og tryggere ferdsel i storslått natur, noe som er viktig for fotturisme og som må være i samsvar med lovens formål om naturoppleving. Styret understreker også at Lysefjordområdet, med bl.a. Preikestolen, Kjærø, Flørli og Lysebotnen er et svært viktig turistmål og sentralt i regionens satsing på turisme og bærekraftig næringsutvikling i Rogaland, Sirdal og Ryfylke. Styret vil også understreke at dispensasjonen ikke vil være i motstrid til Besøksstrategi for SVR sitt formål (punkt 1.1)

Kommunen må i sin saksbehandling av reguleringsplan og byggesak sikre -så langt loven tillater- at turisthytten skal være åpen for allmenheten og at reguleringsformål ikke kan endres i framtiden.»

Innkome klager

Det kom inn ein klage på verneområdestyret sitt vedtak frå Fylkesmannen i Rogaland.

I sin klage har Fylkesmannen i Rogaland lagt vekt på desse punkta:

- I verneprosessen, har det gjennom verneplan og kongeleg resolusjon, kommet tydeleg fram at hytter blir vurdert å vesentleg inngrep i landskapet. Det er derfor ikkje gitt signal eller føringar om at det kan opnast for nye hytter.
- Forvaltningsplan for SVR og Besøksstrategi for SVR er ikkje juridisk bindane, og kan ikkje tolkast på ein måte som verker juridisk utvidande i høve til verneføreskrifta og §48 i naturmangfaldlova.
- Hytta det er søkt om har ein storleik og plassering som klart vil ha ein vesentleg innverknad på landskapet. Opplevinga av dagens urørte og storslegne landskap vil og bli vesentleg endra for vitjande i området.
- Det går fram av forarbeida at § 48 ikkje kan nyttast på ein måte som utvidar ramma som er trekt opp i vernevedtaket. Dispensasjonen av 21.09.2020 vil virke juridisk utvidande på denne juridiske ramma, og gje betydeleg presedensverknad for tilsvarande tiltak i dette og andre landskapsvernområde i landet.

Til slutt konkluderar Fylkesmannen i Rogaland med at:

«Omsøkt hytte vil vere eit etter måten stort og permanent tiltak som vil vere i strid med verneformålet § 2 (jf. § 3 – 1.1) og påverke verneverdiane nemneverdig. Vilkåra for å gi dispensasjon, jf. naturmangfaldlova § 48 første ledd, første alternativ, er såleis ikkje til stades.»

I tråd med forvaltningslova §33 har søkjar blitt varsla om den innkomne klagen.

Det har og komme i to støtteerklæringar til verneområdestyret sin dispensasjon til Skansen turisthytte. Det eine er frå ordførarane i Sandnes, Strand, Hjelmeland, Suldal og Sauda kommunar, og var stila til Miljødirektoratet. Det andre er frå Lysefjorden Utvikling og var stila til SVR. Begge breva er tidlegare sendt styremedlemmane til orientering.

Vurdering

Vurdering av klagen

Vurdering av dei formelle sidene ved klagen jamfør forvaltningslova §30 (når klagen må vere sett fram) og §32 (klagens adressat, form og innhald).

Kopi av verneområdestyret sitt vedtak var sendt Fylkesmannen i Rogaland 21.09.2020. Klagen kom inn 01.10.2020, innanfor fristen på 3 veker. Vidare går det tydeleg fram kva vedtak det vert klaga på, kva klager meiner skal endrast og grunngjeving for klagen. Ut frå dette vurderast klagen å fylle dei formelle krava i forvaltningslova. Etter verneområdeforvaltar si vurdering har Fylkesmannen i Rogaland og klagerett etter naturmangfaldlova sin §62, tredje ledd.

I samband med førebuinga av klagesaka har verneområdeforvaltar gått gjennom heile saken på nytt.

Klagen frå Fylkesmannen i Rogaland inneheld i hovudsak punkt var belyst i saksframlegget til styresak 40/20. Ein ny bygning på stupkanten til Lysefjorden blir vurdert til å ha ein negativ

innverknad på verneverdiane, og det visast til at det i §48 i naturmangfaldlova ikkje finns heimel til denne type tiltak. Det visast og til at spørsmålet om nye turisthytter i Frafjordheiane vart avklart gjennom verneprosessen.

Etter verneområdeforvaltar si vurdering vil truleg klagen frå Fylkesmannen i Rogaland få medhald i Miljødirektoratet. Fylkesmannen si forståing av §48 i naturmangfaldlova, er i tråd med den forståinga Miljødirektoratet har lagt til grunn i handsaminga av tidlegare klagesaker i SVR, som til dømes Storåna, Pytten og Gråfollåna.

Dersom det skal kunne gis dispensasjon til ei ny turisthytte i Frafjordheiane, vil det etter verneområdeforvaltar si vurdering, være nødvendig med nedlegging av ei anna turisthytte som eit kompensierende tiltak. Det vil og truleg være nødvendig å finne ei plassering av den nye turisthytta, der den negative innverknaden på landskapet ikkje blir like stor som ute på stupkanten. Ved ei flytting av Langavatn vil ein ikkje få ei nemneverdig auke i bygningsmasse og ein får flytta aktiviteten ut mot ytterkanten av verneområde.

Dersom målet er å forsterke tilbodet i Lysefjorden rundt med ei ny turisthytte, er det vanskeleg å sjå føre seg at dette kan realiserast utan at dette skjer i form av ei flytting av Langavatn, slik det blir opna for i Forvaltningsplan for SVR. Ei nedlegging av Langavatn vil ha ein negativ innverknad på tilbodet Stavanger turistforening har i dag, men om ein ønskjer å bygge ei ny turisthytte i Frafjordheiane vil dette vanskeleg kunne skje utan at delar av det eksisterande tilbodet blir redusert.

Verneområdestyret Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og Frafjordheiane
Pb. 788 Stoa
4809 ARENDAL

Kontakt saksbehandlar

Einar Heegaard, 51568872

Klage på dispensasjonsvedtak om bygging av Skansen turisthytte i Frafjordheiane LVO, gnr/bnr 22/1 Sandnes kommune

Fylkesmannen klagar på dispensasjon gitt til bygging av Skansen turisthytte i Frafjordheiane landskapsvernområde, Sandnes kommune.

Tiltaket er i strid med verneformålet og vil påverke verneverdiane vesentleg og varig. Vilkåra for å gi dispensasjon etter verneforskrifta, jf. lov om forvaltning av naturens mangfold(naturmangfaldlova) § 48, er ikkje til stades.

Bakgrunn for saka

Vi syner til verneområdestyret sitt vedtak av 21.09.2020, om dispensasjon til Stavanger Turistforeining for bygging av Skansen turisthytte i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr./bnr. 22/1, Sandnes.

Dispensasjonen er gitt ut frå § 48 i naturmangfaldlova (NML) og § 2 og § 3 – pkt 1.1 i verneforskrifta for verneområdet. Det er sett vilkår om etterfølgande handsaming etter plan- og bygningsloven (PBL) og motorferdselslova, god naturtilpassing, skånsamt byggjearbeid og avfallshandtering.

I grunngeving vert det vist til at tiltaket ikkje utvidar ramma for verneformålet, ved at forvaltningsplanen inneheld formulering om at eventuelt nye hytter langs «Lysefjordruta» i utgangspunktet (vår understreking) må leggast utanfor verneområdet, og at dette inneber ei opning for dispensasjon. «Lysefjordruta» er eit etablert rutenett, og saka vil ifølgje vedtaket såleis ha avgrensa uheldig presedens til andre område. Vidare i grunngevinga blir det vist til at avstanden til andre hytter er for stor, at ei hytte vil fremje ferdselen med auka tryggleik og naturopplevingar og i tillegg styrke reiselivsutviklinga i området. Verknadene på naturmangfaldet blir vurdert som minimal og at dei ikkje vil påverke verneverdiane nemneverdig. Det blir også vist til at vedtaket ikkje er i strid med Besøksstrategien sitt formål pkt. 1.1.

Fylkesmannen si vurdering

I vår vurdering har vi og tatt utgangspunkt i bakgrunnsdokument for verneområdet:

Stavanger Turistforeining uttalte i samband med høyring av verneplanen at vernet måtte gi rom for tilbygg til eksisterande hytter, men at det ikkje var planar om nye hytter. Dei var og samde i at delar av området skal vere utan særskilt tilrettelegging. Vidare uttrykte dei at vernet likevel ikkje måtte vere til hinder for fornuftig bruk av området, mellom anna omlegging av rutenett, der det vart synt til arbeidet med ny turløype rundt Lysefjorden («Lysefjordløypa»). Dette blir også referert til i framlegg til kronprinsregentens resolusjon (sjå nedanfor).

I framlegg til kronprinsregentens resolusjon 19.12.2003 går det fram (kap. 1.2.2) at vernet ikkje vil vere til hinder for eksisterande verksemd, og at det vil kunne virke positivt for berekraftig reiseliv og turisme, men at dette ikkje må komme i konflikt med verneverdiane, jf. St. prp. nr 65 (2002-2003).

I same framlegg (s. 27) går det fram at Fylkesmannen meiner nye bygg er i strid med verneføremålet fordi det i utgangspunktet blir vurdert som vesentlege inngrep i landskapet, og at eventuell bygg må handterast etter dispensasjonsheimel. Direktoratet for naturforvaltning støtta Fylkesmannen sine vurderingar, og synte til at hyttebygging vil kunne påverke landskapet sin karakter, viltinteresser og landskapsbilde.

Ut frå desse dokumenta kan vi ikkje sjå at det tidlegare er gitt signal eller føringar som skulle tilseie opning for nye hytter, heller tvert om.

Om heimelsgrunnlaget i verneforskrifta og naturmangfaldlova § 48

I dispensasjonsvedtaket av 21.09.2020 blir det vist til formuleringar i forvaltningsplanen og besøksstrategien for verneområdet, og at desse dokumenta gir ei opning for å gi løyve til ny hytte. Fylkesmannen meiner at formuleringa «i utgangspunktet» i forvaltningsplanen, og formålet 1.1 i besøksstrategien, ikkje kan tolkast på ein måte som verkar juridisk utvidande i høve verneforskrifta og § 48 i naturmangfaldlova. Dei nemnde dokumenta har ikkje direkte juridisk verknad slik forskrifta har.

Det er ingen spesifikk heimel til tiltaket i verneforskrifta. Søknaden er derfor handsama etter § 48 i naturmangfaldlova, jf. verneformålet § 2 i verneforskrifta.

Verneformålet tar mellom anna sikte på å verne eit representativt, vakkert og særprega landskap. Vidare at ålmenta skal ha høve til naturoppleving «gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med lita grad av teknisk tilrettelegging» (vår understreking). Forbodsregel § 3 - 1.1 konkretiserer kva tiltak som vesentleg kan endra eller verka inn på landskapet sin art eller karakter, mellom anna er det nemnd oppføring og ombygging av bygningar. Hytta det er søkt om har ein storleik og plassering som etter vårt syn ikkje gir minimal innverknad, men tvert om klart vil ha ein vesentleg innverknad på landskapet. Gitt topografi og avstandar for innsyn, vil innverknaden på landskapet vere naturleg avgrensa. Likevel vil opplevinga av dagens urørte og storslegne landskap bli vesentleg endra for vitjande i området; jf. lovteksten for landskapsvern § 30 (NML) og om friluftsliv i § 2 i verneforskrifta.

I høve § 48 (NML), syner vi til vilkåra i lovteksten for å vurdere unntak frå eit vernevedtak. Likeså syner vi til vegleiar M106-2014 frå Miljødirektoratet *Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter*. Vilkåra

seier at tiltak ikkje må vere i strid med verneformålet eller påverke verneverdiane nemneverdig. Begge vilkåra må vere oppfylt for å kunne gi dispensasjon.

Bevaring av landskapsbildet eller landskapsopplevinga er ei sentral målsetting ved oppretting av landskapsvernområde; å ta vare på heilskapen i representative landskap. Det skal ikkje settast i verk tiltak som verkar inn på landskapet sin art eller karakter.

Det går fram av forarbeida at § 48 ikkje kan nyttast på ein måte som utvidar ramma som er trekt opp i vernevedtaket (jf. også framlegg til kronprinsregentens resolusjon 19.12.2003). Vi meiner dispensasjonsvedtaket av 21.09.2020 vil virke juridisk utvidande på denne juridiske ramma, og gje betydeleg presedensverknad for tilsvarande tiltak i dette og andre landskapsvernområde i landet.

Konklusjon

Omsøkt hytte vil vere eit etter måten stort og permanent tiltak som vil vere i strid med verneformålet § 2 (jf. § 3 – 1.1) og påverke verneverdiane nemneverdig. Vilråra for å gi dispensasjon, jf. naturmangfaldlova § 48 første ledd, første alternativ, er såleis ikkje til stades.

Med helsing

Lone Merethe Solheim
fylkesmann

May Britt Jensen
fylkesmiljøvernssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/7648-17

Saksbehandler: Alf Odden

Dato: 23.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	47/20	02.12.2020

SBK-BASE - Tilleggssøknad om helikopterlandingar på Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde i samband med Heliboogie 2021, gnr/bnr, 22/1, Sandnes kommune

Vedlegg:

- 1 SBK BASE - Tilleggssøknad Heliboogie 2021

Forvalters innstilling

Verneområdestyret viser til vedtak i styresak 38/20, og tilleggssøknad frå SBK BASE om dispensasjon til å la passasjerar sitte på med helikoptera ned frå Kjerag under Heliboogie 2021.

Med heimel i forvaltningslova § 33 andre ledd, gjer verneområdestyret ei mindre endring av nemnde vedtak. Dispensasjonen til Heliboogie 2021 blir endra til følgjande:

I medhald av §2 og §3, punkt 5.1, i Føreskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde, samt §48 i naturmangfaldlova, får SKB BASE v/ Stein Edvardsen dispensasjon til å bruke helikopter til persontransport i samband med arrangementet "Heliboogie 2021".

Verneområdestyret legg til grunn at forstyrringa av fotturistar er avgrensa og går føre seg over eit så kort tidsrom at dette vurderast til å ikkje være i strid med verneføremålet. Det visast elles til Miljødirektoratet si klageavgjerd for Heliboogie 2020.

Verneområdestyret vil og vise til nasjonal praksis som er nedfelt i Klima og miljødepartementet sitt rundskriv T-1/96. Dette opnar for at passasjerar kan sitte på med transportar som uansett ville bli gjennomført. Verneområdestyret vil presisere at dette dermed berre gjeld for returflygingar frå Kjerag etter at helikopteret har frakta basehopperar til staden. Å ta med andre passasjerar saman med basehopperane frå Lysebotn til Kjerag vil kunne medføre behov for fleire transportar, og er derfor ikkje tillat.

Dispensasjonen gjeld for tidsrommet 23-26. juni 2021.

Dispensasjonen avgrensast til totalt 200 landingar.

Transportane skal gå føre seg mellom dei to landingspunkta Lysebotn og Kjerag, og følgje flygeruter som er teikna inn på kartet i vedtaket.

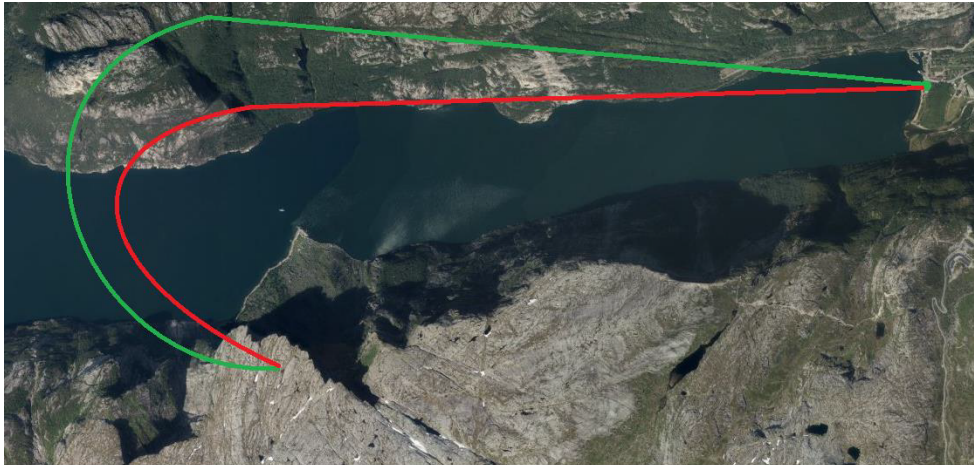
Dispensasjonen gjeld berre transport av basehopparar og arrangørstab til og frå Kjerag. Andre kan sitte på returtransportane frå Kjerag til Lysebotn dersom dette ikkje medføre auke i talet på transportar.

Det må ikkje takast med gjenstandar som kan medføre forsøpling utfor stupkanten. Verneområdestyret vil og understreke at oppsetting av mellombelse installasjonar og bruk av boreboltar er søknadspliktig etter verneføreskrifta.

Dispensasjonen blir gitt med desse vilkåra:

- Det må innhentast nødvendig dispensasjon frå Sandnes kommune og samtykke frå grunneigar.
- Deltakarar og arrangørstab må ha eit deltakarbevis slik at dei kan skiljast frå andre passasjerar ved kontroll.
- Det må leverast inn rapportskjema over kor mange transportar som er gjennomførde til forvaltningssekretariatet innan 1. august 2021.

Kart over flygeruter

— Flyrute ned
— Flyrute opp

Saksopplysninger

Bakgrunn for søknaden

Viser til vedtak i styresak 38/20, og tilleggssøknad frå SBK BASE datert 02.11.2020. Det visast og til Miljødirektoratet si klageavgjerd for Heliboogie 2020, datert 07.09.2020.

I styresak 38/20 vart det gitt dispensasjon til 200 helikopterlandingar i samband med Heliboogie 2021. Under styret si handsaming av saken vart ein munteleg førespurnad frå SBK BASE drøfta. Her ba dei om ei presisering av om vedtaket ville gjere det mogleg å ta med seg fotturister som returlast ned fra Kjerag. Verneområdestyret ønskja ikkje å realitetshandsame denne førespurnaden i møte, og bad SBK BASE sende inn ein søknad kor dei gjorde greie for korleis dette var tenkt gjennomført og handheva. Denne søknaden har nå kommet, og verneområdestyret skal ta stilling til om gjeldande dispensasjon skal endrast slik at andre kan sitte på returflygningane frå Kjerag. Det er og behov for å endre den opphavlege dispensasjonen, da den inneheld feil datoar for arrangementet i 2021.

SBK BASE v/ Stein Edvardsen søker om dispensasjon til å ta med passasjerar ned frå Kjerag under Heliboogie 2021. Dette gjelder dei helikoptertransportane der helikopteret har ledig kapasitet ned igjen, etter å ha frakta basehopperar opp til Kjerag. SBK BASE ønskjer å kunne tilby turistar ein tur ned frå platået når helikopteret først er der. Dei presiserer at det ikkje vil bli flydd opp helikopter for å hente turistar. Dette gjeld berre i tilfelle kor basehopperar er flydd opp og helikopteret har ledige seter ned igjen.

Heimelsgrunnlag

Det er vanleg praksis, både i og utanfor verna areal, at passasjerar kan sitte på med transportar som uansett ville blitt gjennomført. Denne praksisen har forankring i Klima og miljødepartementet sin veileder til motorferdselsloven, T-1/96. Her går det på side 18 fram at at pasasjerar kan sitte på når det likevel blir gjennomført transportar. Det blir og presisert at det er ein føresetnad at dette ikkje fører til behov for ekstra transportar.

Vurdering

Det visast til vurderingane som vart gjort i styresak 38/20. Å opne for at passasjerar kan sitte på returflygningar frå Kjerag, vil ikkje endre på talet på flygningar eller tidspunktet for flygningane. Det vil såleis ikkje endre påverknaden av naturmangfaldet eller fotturismen på Kjerag.

At passasjerar kan sitte på med transportar som uansett ville bli gjennomrørt, er og ein etablert praksis med forankring i nasjonale retningslinjer.

For at passasjerar skal kunne sitte på ned frå Kjerag må det gjerast nokre mindre endringar i dispensasjonen som vart gitt i styresak 38/20. Det er og viktig at det kjem klart fram i det nye vedtaket at det berre er basehopperar som kan transporterast opp til Kjerag, og at transporten av passasjerar ned frå Kjerag ikkje skal medføre behov for fleire transportar.

SBK BASE

Galeivegen 6

4056 Tananger

Tlf: +47 90117115

Email: stein.edwardsen@lyse.net

05.11.2020

Verneområdestyre Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane.

Søknad om persontransport ned fra Kjerag i forbindelse med Heliboogie 2021

SBK BASE vil med dette søke om løyve til person transport fra Kjerag platået og ned til Lysebotn i forbindelse med Heliboogie 2021

Bakgrunn for søknaden er at i det gitte løyvet for Heliboogie 2021 er det spesifisert i detaljer hvem som kan bli flydd opp og ned til kjeragplatået.

«Verneområdestyret vil presisere at dispensasjonen berre gjeld for basehoppapar og arrangørstab.»

Vi ønsker å kunne tilby turister tur ned fra platået når helikopteret først er der. Det vil ikke bli flydd opp helikopter for å hente turister. Dette gjelder kun i de tilfeller hvor basehoppere er flydd opp og helikopteret har ledige seter ned igjen.

Vi får flere henvendelser fra turister som ønsker å sitte på med helikopteret ned. Det å sitte på med et helikopter er en opplevelse i seg selv for de som aldri har sittet på tidligere.

Dette vil ikke påføre noen ekstra ulempe i forbindelse det gitte løyvet og verneformålet.

Litt om Heliboogien:

Heliboogie hadde sitt første arrangement i 1998 og har siden den gang vært arrangert årlig. Dette er et arrangement som trekker basehoppere, andre ekstremsportsutøvere, tilskuere, diverse TV og dokumentar produksjoner til fantastiske Lysebotn og Kjerag. Heliboogie er det største arrangementet som arrangeres i Lysebotn og er blitt en god tradisjon og varer vanligvis en hel uke. Arrangementet er verdenskjent og trekker aktører fra hele verden. Vi har deltakere fra typisk 25 - 30 forskjellige land under Heliboogie uken.

— Flyrute ned
— Flyrute opp

Mvh

Stein Edwardsen
SBK B.A.S.E.

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/7545-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 16.10.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	48/20	02.12.2020

Prinsippsak om istandsetting av gamle hellere av kulturhistorisk verdi i verneområdene for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frافjordheiane.

Forvalters innstilling

Verneområdestyret kan med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gi tiltakshavere dispensasjon til restaurering av hellere. Tiltaket må ikke være i strid med verneverdier eller verneformål, dette må være en forutsetning for å kunne gi dispensasjon. Plassering av tiltaket vil bli lagt stor vekt på i en slik vurdering.

Ved eventuell dispensasjon ligger disse vilkårene til grunn:

- Utforming, materialbruk og byggeteknikk skal være autentisk fra den tiden helleren/kulturminne var i bruk.
- Etter restaurering skal helleren stå åpen slik at allmenheten får tilgang.
- Det skal foreligge en plan for tiltaket som skal utarbeides sammen med kulturminnesstyremakta

Saksopplysninger

Bakgrunn for saken

Verneområdestyret behandlet sak om restaurering/istandsetting av kulturhistorisk bygg i Åseral kommune (ST 41/19, datert 13.12.2019). Saken omhandlet restaurering av en gammel heller som tidligere har vært brukt i sammenheng med jakt og leigegjetinga på 1900 tallet. Forvalters innstilling var avslag der vurdering av presedens for lignende saker fikk stor betydning for utfallet av saken. Styret utsatte saken og fattet vedtak om at det først skal behandles en prinsipiell sak om istandsetting/oppbygging av gamle hellere i verneområdet.

Kort oppsummert historisk bakgrunn

Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane har vært i bruk helt siden steinalderen og er derfor rik på kulturminner. Mange av disse har stor kulturhistorisk verneverdi. Etter den store nedgangen i folketallet etter Svartedauen var det trolig en periode på 300 år med mindre aktivitet i heieområdene. Fra ca. 1600 tallet tok bruken seg kraftig opp, og det er fra de siste 400 årene enn kan finne de fleste synlige kulturminnene i verneområde. Det er også fra denne tiden vi har størst kjennskap til hvordan heia ble brukt. Heirområde var i denne tiden i stor grad nytt til jakt, fangst og fiske. Oppmuret hellere og jordhytter er typiske eksempler kulturminner fra denne tiden. Det er registrert flere hundre hellere og om lag 20 jordhytter i verneområdet. Hellerne og jordhyttene ble brukt av gjeterne. Gjeterne overnatta på visse plasser som ble kalt drifteleger. Det var til sammen 700 drifteleger på denne tiden, på hver driftelege var det enten en heller, et halvtak eller ei bu som gjeterne kunne ligge under.

Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane er rik på automatisk fredet kulturminner. I all hovedsak dreier dette seg om steinalderbuplasser, dyregraver, bogestiller, ferdselsveier og noen hellere. I boka «murar og hellerar i heiane» er det laget et register over hellere i det indre kjernen av høyfjellet fra Haukelid i nord og Eiken i sør. Flere hundre hellere er registrert som kulturminne, flere av disse er ikke «gamle» nok til å få status som automatisk fredet kulturminne.

Vurdering

Restaurering av kulturminner gjøres landet rundt. Dette er noe som blant annet kan være aktuelt for *hellere* av kulturhistorisk verdi. I arbeidet med å restaurere gamle *hellere* så må motivasjonen være at man vil gjenskape dem slik dem en gang har sett ut. Utforming, materialbruk og byggeteknikk skal være autentisk med hvordan helleren har sett ut tidligere. Allmenheten skal ha tilgang og den bør stå åpen. Plassering av helleren skal ikke være i strid med verneformål eller verneverdier.

Hjemmelsgrunnlag for saker som omhandler istandsetting av heller

Verneforskriftene forbyr inngrep som “*vesentlig kan endre landskapets art eller karakter*”. Forskriftenes opplisting under punkt 1.1 setter et generelt forbud mot nye bygninger.

Flere av verneforskriftene inneholder punkt som åpner opp for å gi dispensasjon til restaurering/ gjenreisning av bygninger med kulturhistorisk verdi i samråd med kulturminnesstyresmakta. Det innebærer at det skal foreligge en plan for tiltaket som er utarbeidet sammen med kulturminnesstyremakta. Planen skal blant annet dokumentere plassering og bruk av tidligere bygninger på stedet, i tillegg til utforming, materialbruk og byggeteknikk for det nye bygget.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 hvis ikke verneforskrift for det aktuelle område ikke har direkte hjemmel til *oppbygging av*

kulturminner. Tiltaket må da ikke stride med vernevedtakets formål og tiltaket ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Konklusjon

Forvaltningsmyndigheten for verneområde kan etter søknad vurder istandsetting av gamle hellere i verneområde med vilkår. Plassering og bruk av tidligere bygninger på stedet, utforming, materialbruk og byggeteknikk blir viktige momenter i saken. Forvaltningsmyndighetne vil også stille krav om at helleren skal kunne brukes av allmenheten og den bør stå åpen hele året.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/8650-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 09.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	49/20	02.12.2020

Vedlegg:

- 1 Søknad om bygging av fritidshytte i Grytdalen, Sirdal kommune

Søknad om oppføring av ny fritidsbolig gnr/bnr 2/62 i Grytdalen hyttefelt, Sirdal kommune- SVR LVO

Forvalters innstilling

Med medhold i § 48 i naturmangfoldloven og med støtte i forvaltningsplan for SVR landskapsvernområde og *retningslinjer for byggetiltak i Grytdalen hytteområde*, får Joakim og Anita Svensson dispensasjon fra verneforskriften til realisering av ny fritidsbolig (BYA 75m²), på gnr. 2 bnr. 62 i Grytdalen hyttefelt i Sirdal kommune.

Dispensasjon gis med følgende vilkår:

- Det må innhentes nødvendig byggetillatelse fra Sirdal kommune.
- Hytta skal oppføres slik den er prosjektert i byggesøknad datert 29. oktober 2020.
- Hyttas utforming, materialvalg og farge skal være i tråd med retningslinjene i for byggetiltak i Grytdalen hytteområde, utviklet av Sirdal kommune og behandlet av verneområdestyret i styresak 15/2006, revidert 15.06. 2019.
- Byggearbeidet skal foregå så skånsomt som mulig, terrenginngrep tillates ikke utover å grave ned fundament.
- Alt avfall fra byggearbeidet skal fjernes i henhold til gjeldende regler og standarder. Skal transporteres ut og leveres på godkjent avfallsmottak.
- Det må søkes om eget løyve til motorisert ferdsel i forbindelse med transport av byggematerialer, utstyr og avfall, dersom det trengs utenfor åpen vei. Det gis ikke dispensasjon til kjøring på barmark.

- Dispensasjonen gjelder frem til 01.01. 2024. forvaltningssekretariatet skal ha melding straks byggearbeidet er ferdig.

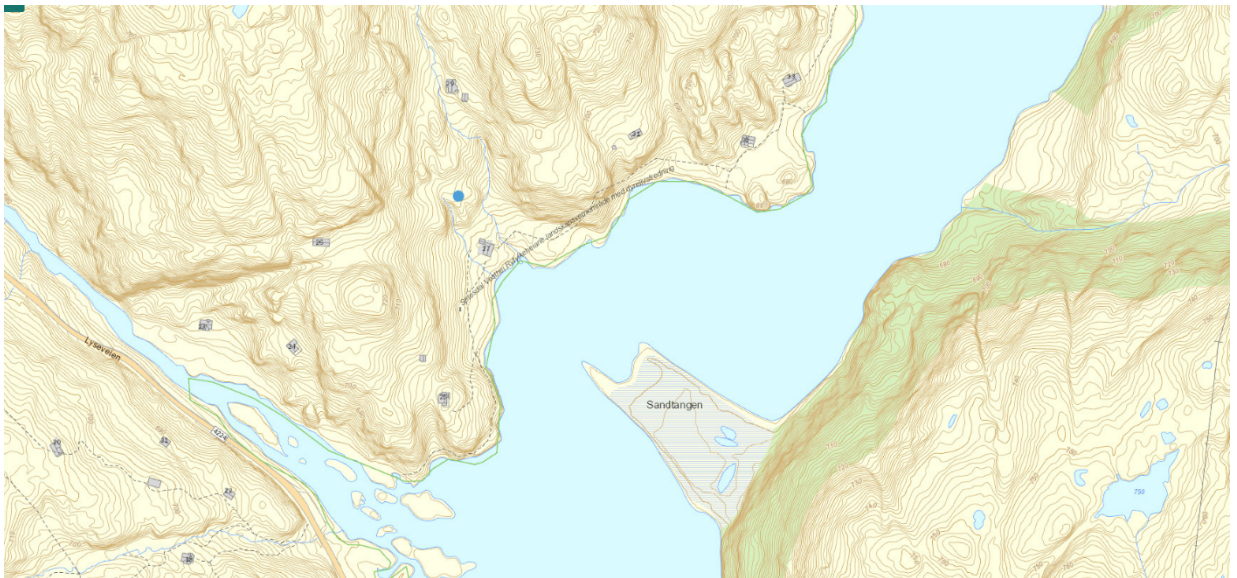
Byggeplanene oppfylder vilkår i §48 i naturmangfoldloven og retningslinjene for hyttefeltet i Grytdalen og det kan derfor gis tillatelse til nybygg i verneområdet. Nybygget skal plasseres på tomt som er i henhold til gammel og ny forvaltningsplan for SVR. Grytdalen hyttefelt er det eneste i sitt slag der forvaltningsplanen åpner for realitetsbehandling og realisering av utbygging som dispensasjonssaker, jf. punkt 2.3.4 i forvaltningsplan.

Saksopplysninger

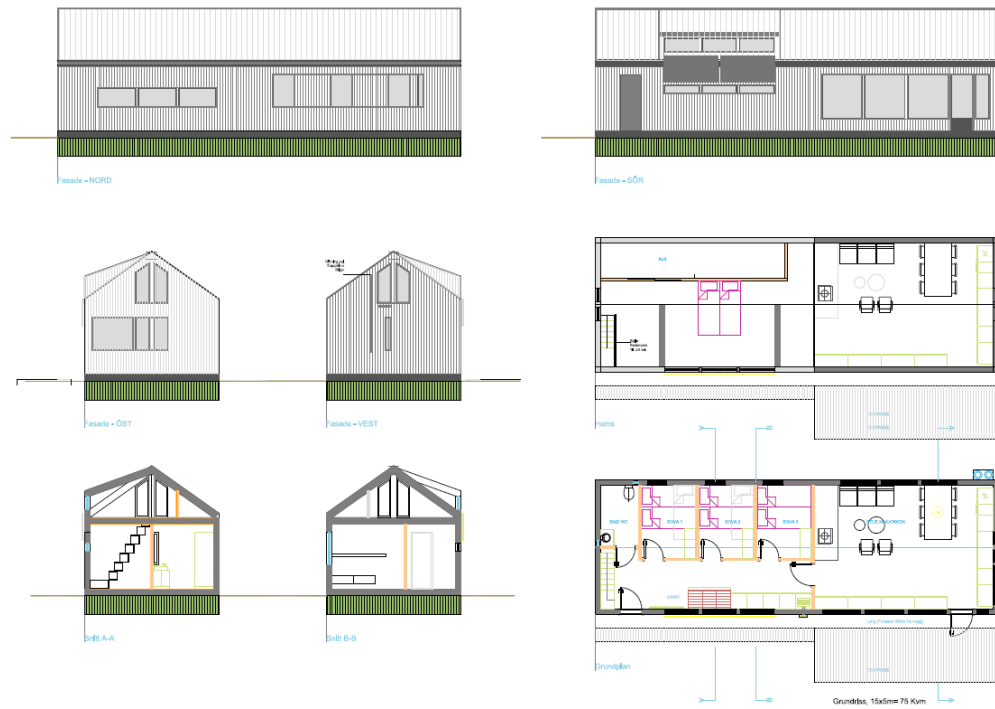
Bakgrunn for søknad

Joakim og Anita Svensson søker forvaltningsmyndigheten for Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane dispensasjon til å bygge ny hytte i Grytdalen hyttefelt i Sirdal kommune. Tiltaket består av en fritidsbolig på 75 m2 og adskilt/frittliggende terrasse på 20m2.

Fritidsboligen er tiltenkt oppført i stående kledning med tretak, i grå royalimpregnert overflatebehandling. Vinduskarmer i antrasittgrå, terrasse i samme farge som fritidsbolig. Det vil være behov for en viss utgraving da hytten skal stå på påler. I den forbindelse vil det bli flyttet noe masse og torv. Torven vil bli ivaretatt og plassert tilbake i terrenget når hytten er ferdigstilt. Det vil bli nødvendig med motorisert ferdsel knyttet til arbeidet som skal gjennomføres. Helikopter skal frakte nødvendig material og utsyr. Det vil også bli brukt båt for frakt av entreprenør i det daglige.

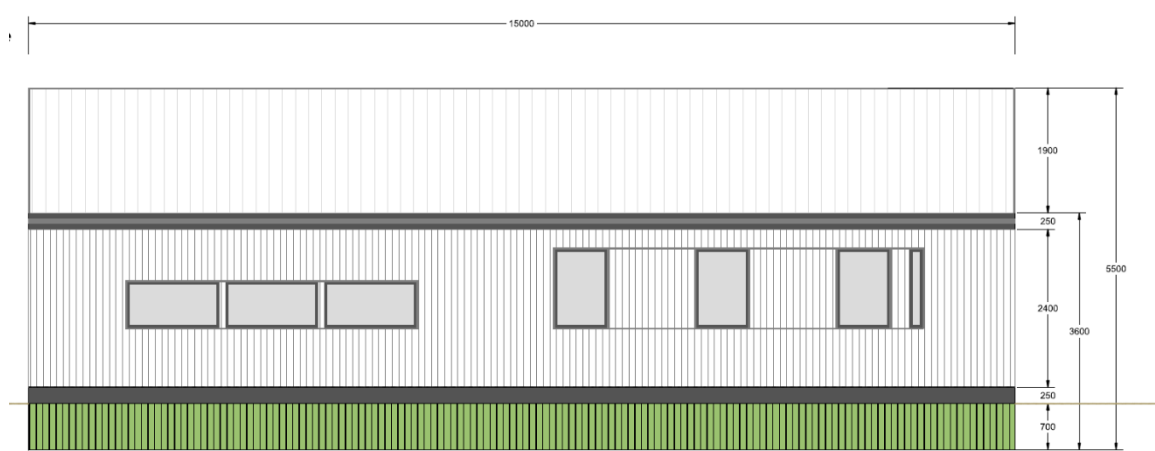
Oversiktskart over hyttefeltet i Grytdalen, blå prikk viser hyttas plassering 80 meter innenfor landskapsvernområde.

Vedlegg 5: Byggetegninger over plan, snitt og fasade

prosjekt	Hotellplan, 4228 Skidslø	type	Qnr 2 / Bar 62	utvikler	Tjernemester Roy Hauge AS
arkitekt	Arntsen, Jostein, Mads og Aksel	areal	43 m ² / 1130	bygger	Storve, 4443 Tvedestrand
utviklet av	Svensson	prosjekt nr	30-08-2020	arkitekt nr	Bulkeform AS
utviklet av	PLAN OVERSEKT	rev	30-08-2020	arkitekt nr	Rom 02/20
				rev	47 302 307

Tiltaket består av en fritidsbolig på 75 m² og adskilt/frittliggende terrasse på 20m². Tegningen viser plan, snitt og fasade.

Mønehøyde=5,5m. Gesimshøyde= 3,6m. BYA= 75m².

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.
- Retningslinjer for byggetiltak innenfor sone fire i Grytdalen hytteområde, utviklet av Sirdal kommune og behandlet av verneområdestyret i styresak 15/2006, revidert i ST sak 22/19 datert, 15.06.2019.
- Naturmangfoldloven.

Hjemmelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:

- “1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Verneforskriftens kapittel IV punkt 1.1 forbyr inngrep som “*vesentlig kan endre landskapets art eller karakter*”. Forskriftens opplisting under punkt 1.1 setter et generelt forbud mot nye bygninger.

Naturmangfoldloven § 48, dispensasjon når det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig:

Det er to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være utfylt for at dispensasjon kan gis:

- 1) Tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
- 2) Tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

For Grytdalen hytteområde er det utarbeidet *Retningslinjer for byggetiltak i Grytdalen hytteområde*. Disse retningslinjene ble utarbeidet av Sirdal kommune og behandlet i Verneområdestyret i styresak 15/2006, revidert i ST 22/19 15 juni 2019 (pkt. 1 og 10). Retningslinjene settes en grense for øverste samlede bebygde areal (BYA) til 75 kvadratmeter. Forvaltningsplanen åpner for realitetsbehandling og realisering av resterende utbygging av Grytdalen som dispensasjonssaker, jf. punkt 2.3.4. det er per 2020 tre tomter som er fradelt, og hvor formålet er å bygge fritidsbolig på tomten.

Styret for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene og Frafjordheiene har forvaltningsmyndighet for Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene landskapsvernområde.

Vurdering

Joakim og Anita Svensson ønsker å bygge seg en fritidshytte i Grytdalen hyttefelt i Sirdal kommune. Hyttefeltet ligger innenfor verneområde for Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde, ca. 350 m nordøst fra veien til Lysefjorden.

Planlagt størrelse på hytta vil bli 75kvm BYA som er maks størrelse av det Sirdal-kommune har lagt opp til i retningslinjer for Grytdalen, som er godkjent av verneområdestyret i 2006 og revidert i 2019.

Mønehøyde (5,5m) og gesimshøyden (4,5m) er i tråd med retningslinjene, hytten vil få en mørkgrå farge som bryter minst mulig med naturpreget i området. Søker ønsker i tillegg å bygge en terrasse som er frittliggende.

Etter de generelle bestemmelsene for bygg i SVR skal det ikke gis tillatelse til plattinger, verandaer eller lignende, men for jf. *Retningslinjer for byggetiltak i Grytdalen* kan dette la seg gjøre så sant terrasseareal begrenses oppad til 20 kvm og ligger lavt i terrenget. Arealer for terrasse regnes da ikke med i den totale BYA.

Grytdalen fremstår som et relativt godt terrengtilpasset hytteområde med litt over 40 hytter, hvor de fleste har et bebygd areal mellom 50 og 100 m². Byggeskikken i området er stort sett moderne hytter med nøytral utforming, materialvalg og farge. Flere av hyttene har plattinger/verandaer.

Etter § 7 i naturmangfoldloven skal de miljøretslige prinsippene i § 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må vurdere søknaden etter disse prinsippene ved alle tiltak som vedrører naturmangfoldet, og disse vurderingene skal komme frem av beslutningen.

Det er registrert trekkveier for villrein et par km øst for område ved Andersvatnet/Børsteinsvatnet. Grytdalen ligger innenfor nasjonalt villreinområde. Ifølge resultater fra GPS villreinprosjektet er det ingen av de merkede villreinene som har brukt området i hyttefeltet. Enkelte år med nedising av beiter ser vi klare trender på at villreinen trekker ned i daler og lengre ut i randsoner for å finne mat. Det er derfor viktig å ta hensyn til forvaltningsmål om at villreinen skal ta i bruk større deler av Frافjordheiane og dermed trekke vestover mot Frافjordheiane.

Grytdalen hyttefelt har vært etablert siden før vernet og det er åpnet for realitetsbehandling av byggesøknader. Grytdalen hyttefelt er det eneste i sitt slag der forvaltningsplanen åpner for realitetsbehandling og realisering av resterende utbygging av Grytdalen som dispensasjonssaker, jf. punkt 2.3.4. Det er per 2020 tre tomter som er fradelt, og hvor formålet er å bygge fritidsbolig på tomten. Utbyggingen av området og den høye aktiviteten her kan klart ha betydning for villreinens bruk av området til beite og trekk videre mot Frافjord.

Det har blitt registrert flere sårbare rovfugler (lokalitet) med rødlistestatus i området rundt Grytdalen. Avstand fra hyttefelt til reirlokaltetene er lang. Det er ikke registrert andre arter, økosystemer eller naturtyper som kan ta skade av tiltaket isolert sett.

Kunnskapsgrunnlaget for behandling av søknaden er basert på kartløsninger med innsyn i sensitive data fra Artsdatabanken, Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Agder samt rapporter fra NINA og Norsk villreinsenter. Kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere i hvilken grad byggetiltaket vil kunne påvirke verneverdiene må vurderes som godt (§ 8 i naturmangfoldloven), § 9 om *føre var*-prinsippet tillegges derfor mindre vekt.

Naturmangfoldlovens § 10: (økosystemtilnærming og samla belastning)

Grytdalen hyttefelt ligger like innenfor grensen til Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Hyttefeltet ligger på nord og sørsiden av Fv. 4224 fra Sirdal til Lysebotn. Veien er åpen fra ca. 17 mai til 1 november og har mye trafikk, særlig av turister som skal til Kjerag i sommersesongen. Stavanger Turistforening har også ubetjent turisthytte ved Børsteinen et par km vest for Grytdalen.

Søknaden omhandler nybygg ved en av de tre tomtene som står igjen til dette formålet. I dette området er det for det meste familiehytter og aktivitetsnivået er allerede høyt. Det gjenstår 2 tomter etter denne søknaden med mulighet for bygging av ny hytte. Utover dette vil det ikke skilles ut flere.

Ettersom byggeplanen ellers er i tråd med retningslinjene er forvalters faglige synspunkt at tiltaket utgjør minimal risiko for naturmangfoldet.

Naturmangfoldlovens § 11: (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaver skal dekke kostandene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Naturmangfoldlovens § 12: (miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder)

Byggeplanene følger retningslinjene for området og er forenlig med miljøforsvarlig lokalisering og teknikk. I byggeperioden er det satt som vilkår at tiltaket skal være i tråd med innsendt søknad. Det skal benyttes motorisert ferdsel i selve byggearbeidet og dette må søkes utenom.

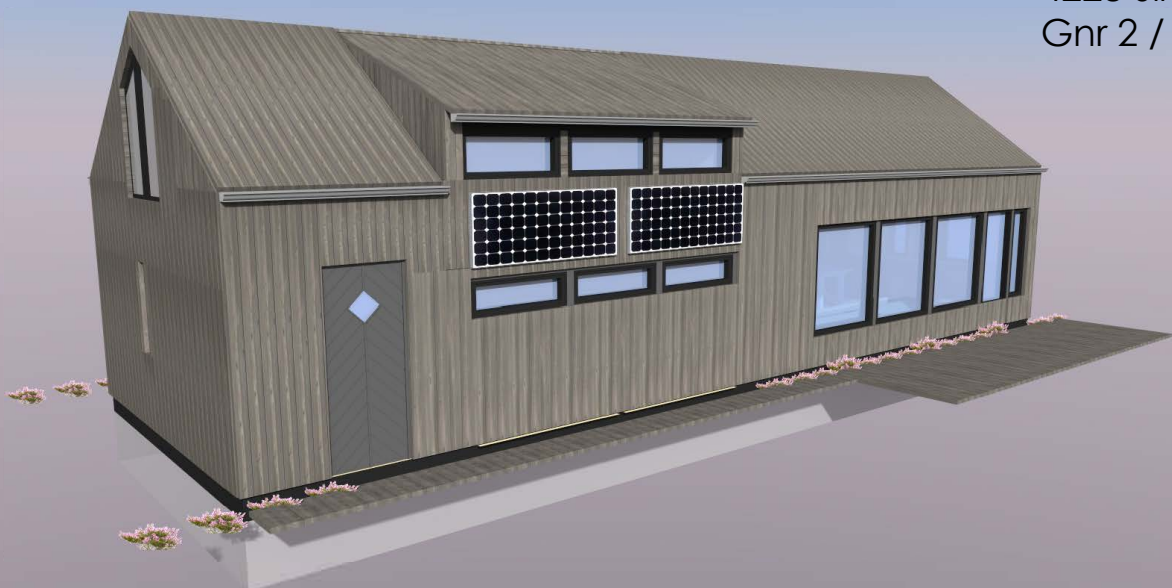
Realisering av byggeplanene vil ikke påvirke verneformål og verneverdier nevneverdig og det kan derfor gis tillatelse etter § 48 i naturmangfoldloven.

Konklusjon

Byggeplanene oppfyller vilkår i §48 i naturmangfoldloven og retningslinjene for hyttefeltet i Grytdalen og det kan derfor gis tillatelse til nybygg i verneområdet. Realisering av byggeplanene vil ikke påvirke verneformål og verneverdier nevneverdig og det kan derfor gis tillatelse etter § 48 i naturmangfoldloven

HODNETUM
4228 Sirdal
Gnr 2 / Bnr. 62

Fam. Svensson
Mobil 47 302 307
Anita@rom20.no

Joakim og Anita Svensson
Trossevegen 26
4056 Tananger
Mob. 47 302 307
Mail: anita@rom20.no Tananger 29.10.2020

**Verneområdestyret for
Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frøfjordheiane**

**VEDR.: DISPENSASJONSSØKNAD PÅ OPPFØRING AV NY FRITIDSBOLIG PÅ GNR.
2/BNR. 62 GRYDALEN HYTTEOMRÅDET**

Søker med dette dispensasjon for ovennevnte tiltak.
Alle vedlegg ligger samlet i en mappe nederst i mail.

Namn på søker og gards- og bruksnummer

Joakim og Anita Svensson, Gnr. 2/BNr. 62
Se vedlegg 1: Skjøte

At det vert søkt om dispensasjon frå verneforskrifta.

Vi søker med dette om å få dispensasjon til å bygge fritidsbolig.

Kort omtale av tiltaket.

Tiltaket består av fritidsbolig på 75m² og adskilt/frittliggende terrasse på 20m² i henhold til retningslinjene for Grydalen hytteområdet.
Fritidsboligen er tenkt oppført i stående kledning med tretak, i grå royalimpregnert overflatebehandling. Vinduskarmer i antrasittgrå.
Terrasse i samme farge som fritidsbolig.
Spiler i samme gråtone som fritidsbolig mellom bygning og terreng der det blir nødvendig.

Grunngeving for tiltaket og omtale av behovet.

Vi er en familie på 4 som ønsker å bygge en fritidsbolig i Grydalen som vi kan benytte hele året.

Naudsynt dokumentasjon av tiltaket sin verknad på verneverdiane.

Det vil være behov for en viss utgraving da hytten skal stå på påler. I den forbindelse vil det bli flyttet noe masse og torv. Torven vil bli ivaretatt og plassert tilbake i terrenget når hytten er ferdigstilt.
Se vedlegg 2: Orange område er tenkt plassering av torv.

Kva for transportmiddel som skal brukast til transport av byggematerialar og om lag kor mange transportar som er naudsynt.

Det vil være nødvendig å få materialene flydd inn med helikopter. Det vil medføre 40 løft (ca 6-7 timer) i følge vår byggmester Roy Hegre. I tillegg vil det bli brukt båt, og ferdsel på eksisterende sti av entreprenøren.

Korleis transport og gjennomføring kan gjerast mest mogleg skånsamt.

Helikopter sparer omgivelsene for slitasje av terrenget og korter ned frakttiden av materiell til byggeplassen.

Daglig bruk av båt til byggeplassen under byggeperioden av entreprenør sparer terrenget for slitasje.

Oversiktskart som viser plassering i landskapet.

Se vedlegg 3: Oversiktskart av plassering i landskap.

Situasjonskart (ca. 1:1000) som viser plassering i terrenget.

Se vedlegg 4: Situasjonskart 1.1000

Byggeteikningar over plan, snitt og fasade.

Se vedlegg 5: Byggetegninger over plan, snitt og fasade.

Bilde som viser bygningen sin plassering i terrenget, og bilde av eventuelle eksisterande bygningar på staden.

Se vedlegg 6: Bygning og terrasse plassert i terreng.

Dersom søknaden gjeld nybygg og store tilbygg i samband med landbruksdrift, må det leggest ved følgjande dokumentasjon:

Tolker dette punktet slik at dette ikke gjelder oppføring av private tiltak.

Har lagt ved retningslinjer for byggetiltak innenfor sone fire i Grytdalen hytteområde.

Se vedlegg 7: Retningslinjer for byggetiltak innenfor sone fire i Grytdalen hytteområde:

Vi har prøvd å følg retningslinjene etter beste evne slik at fritidsboligen skal opptre mest mulig diskret i terrenget.

Vennligst gi snarlig tilbakemelding hvis der er mangler ved søknaden.

Håper på positiv behandling av søknaden.

Mvh

Joakim og Anita Svensson

Vedlegg 1: Skjøte

Skjøte 1 >

INNSENDERS 'LAV': Eiendomsmegler Krogsveen AS		PLASS FOR TINGLYSNINGSSTEMPEL	
RESS: Postboks 1			
POSTNR: 1330	POSTSTED: Fornebu		
(UNDER) ORGANISASJONSNR#005EL5NA NO 950 007 613 MVA	REF.NL 36-0063/20	Doknr: 2951665 Tinglyst: 01.09.2020 STATENS KARTVERK	

Onolysmnl!ene l feleene 1-6 re!!.istreres l 2runnboken

1. DøldommMlfe2l		GP: R		s;es;a"sNP		I:LL ANDEL	
<OMM>JNHH 4228	1"OMI IJ'I: I V Sirdal						
Overdragelsen gjelder bygg på festet grunn		NE	X	Overdragelsen omfatter transport av festeretten		NE	A
Godkjenning fra bortfester er nødvendig iht. kapittel 4 eller avtale		NE	A	Bortfester har godkjent overdragelsen og underskrevet i felt for underskrifter og bekreftelser		NE	A
Omfatter overdragelsen ideell andel, herunder eierseksjon, skal andelens størrelse oppgis		STØRRELSE IDEELL ANDEL		Eiendommen ligger til en annen eiendom som tilbehør etter avhendingsloven § 3-4 annet ledd bokstav d		NE	JA
BES. FINHET							
☐ 1 SEBYGO @ 2 LBBYGO							
BUK AVGUNN							
☐ B BOLIGEENDOL1 @ ☐ F RTIDSEIERDOM ☐ V FOLRETNING: KØTØR ☐ I INDUSTRI ☐ L LANDBRU ☐ K OFF. VEI ☐ A ANNET							
TYPE BOLIG							
☐ g RITTUGGENDE ENEBOLIG ☐ Ta TOMANN,BOLIG ☐ FK RELIEHUS KJEDE ☐ EL BLOKKLELGHET @ -N ANNET							

2. Kjøpesum		UTLØST TIL SALG PÅ DET FRE MARKED	
KRØNER			
kr. 623 635.- - sekshundreogtjuetrecusensekshundreogtrettifemkroner		☐ JA ☒ NE	
OMSETNINGSTYPE			
☒ 1 FRIT SALG ☐ 2 GAVE (HELT ELLER DELVIS) ☐ 3 EKSPROPRIASJON ☐ 4 TVANGSAUKSJON ☐ 5 USKIFTE ☐ 6 SKIFTEOPPØR ☐ 7 0' ORAV SAMBOERSKAP ☐ BANNET			

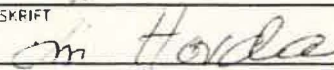
Kjøpesummen er oppgjort på avtalt måte

3. Salgsverdi/avgiftsgrunnlag ³⁾
KRØNER
kr. 623 635,- (herav andel fellesgjeld lot 0,-)

4. Ordning		
FØISELSNR/ORG NR. 41	NAVN	LOFELLAND
200839 48605	Liv Hovda	1/1

S. Tli		FAST BOSATT I NORGE?		IDEELL t.NmL	
FØDSEL SM, IORG NO. I	N.JUN				
060174 40894 190574 32538	Anita Svensson Lars Joachim Svensson	@JA	☐ NEI	☐	112
		@JA	☐ NEI	☐	112

6. sarsldite avtale		I henhold til urådighet, samtykkes herved til tinglysing	
OBS! IER ØA TØ ES HUN OPPLYSNINGE 50% SKAL OG KAT TINGLSES		Fornebu den 31/8.2020	
			

CATC	UTSTEDERENS UNDERSKRIFT	RETT KOPI/GJENDART BEKREFTES
19.08.2020		

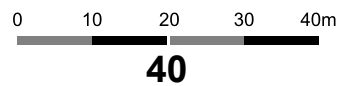
GA-5400 B

Side 1 av 2

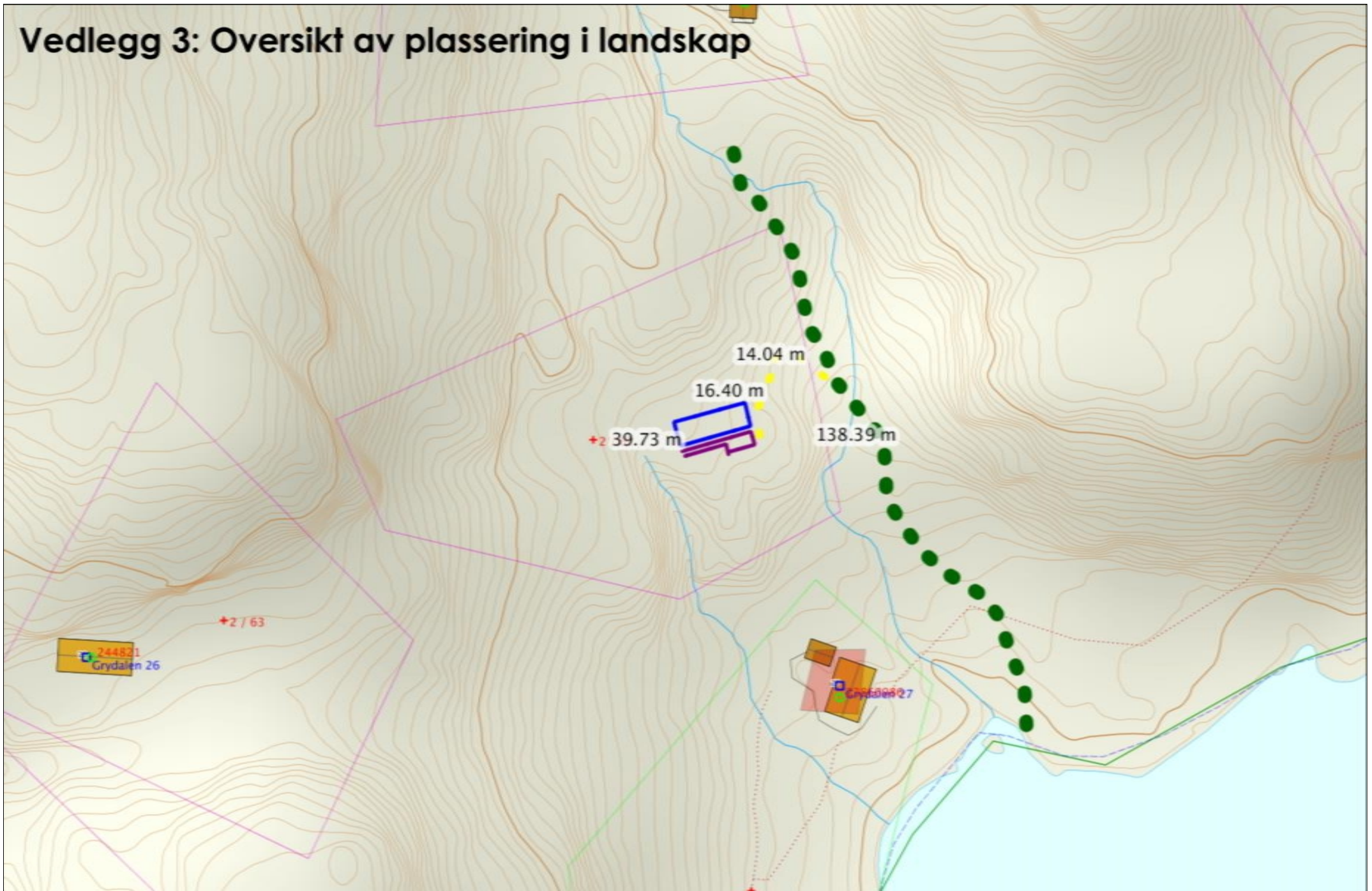
Vedlegg 2: Tenkt plassering av torv.

Senterposisjon: 33813.45, 6572753.45
Koordinatsystem: EPSG:25833
Utskriftsdato: 21.10.2020

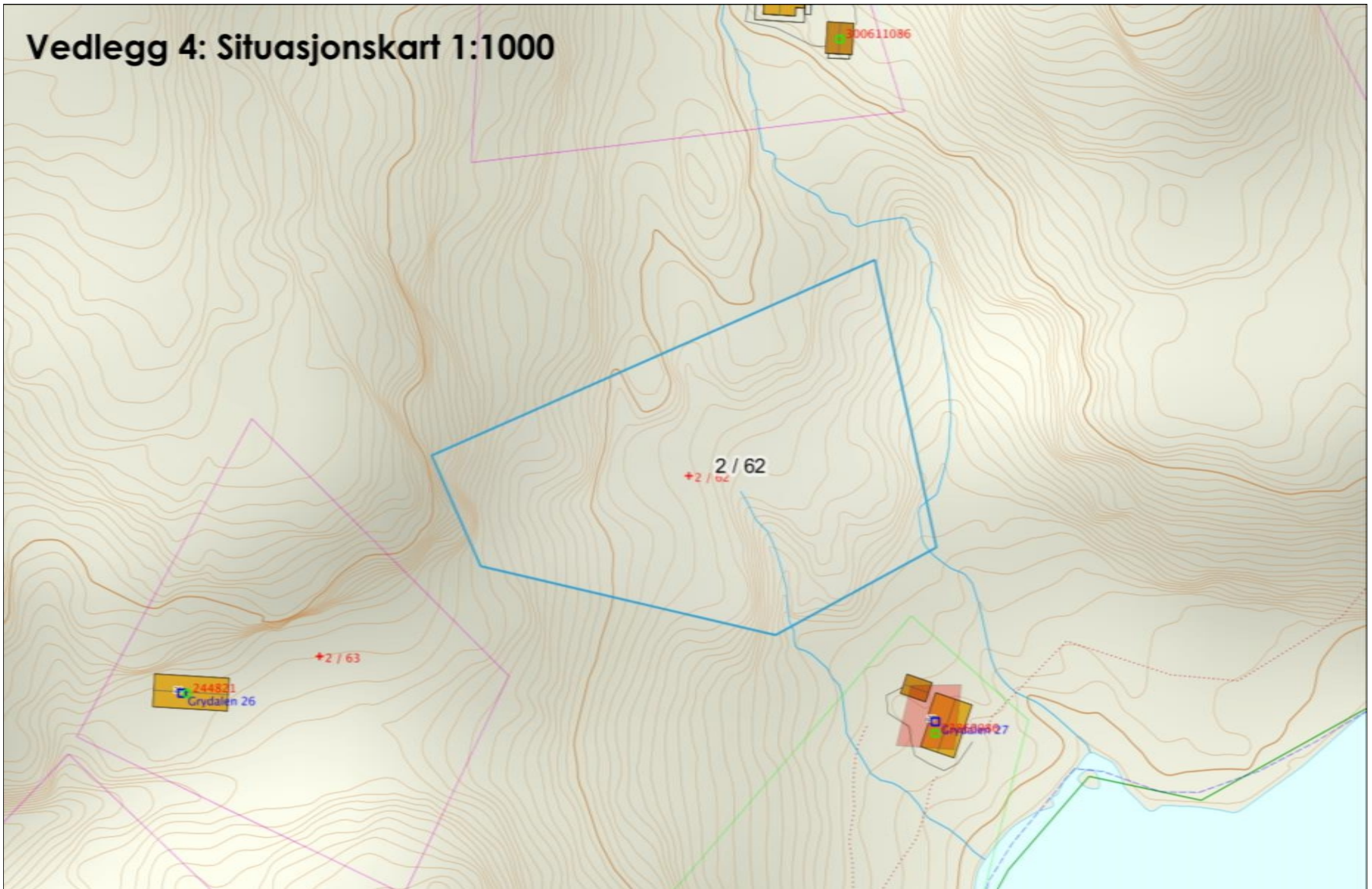
Vedlegg 3: Oversikt av plassering i landskap

Senterposisjon: 33794.77, 6572709.57
Koordinatsystem: EPSG:25833
Utskriftsdato: 21.10.2020

0 10 20 30 40m

Vedlegg 4: Situasjonsskart 1:1000

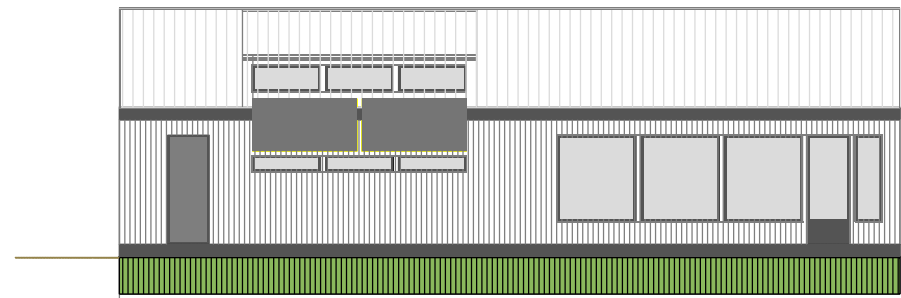

Senterposisjon: 33774.98, 6572717.11
Koordinatsystem: EPSG:25833
Utskriftsdato: 20.10.2020

0 10 20 30 40m

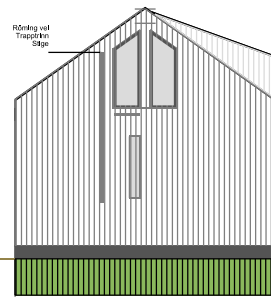
Fasade - NORD

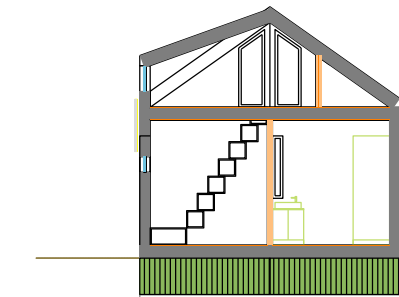
Fasade - SÖR

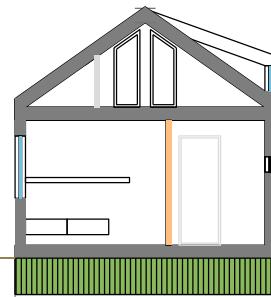
Fasade - ÖST

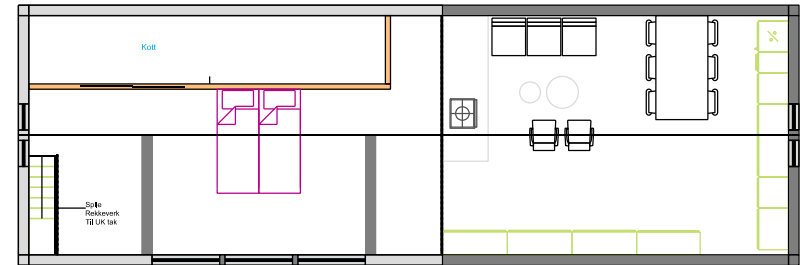
Fasade - VEST

Snitt A-A

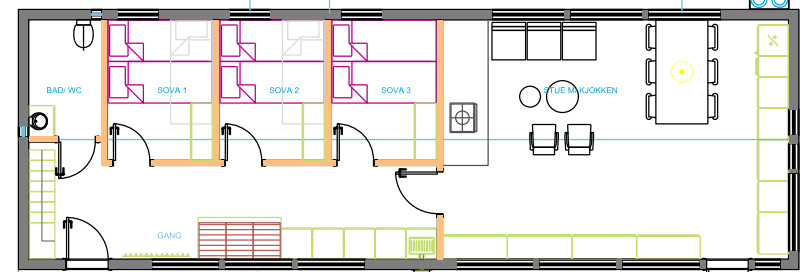
Snitt B-B

Hems

TERRASSE
TERRASSE

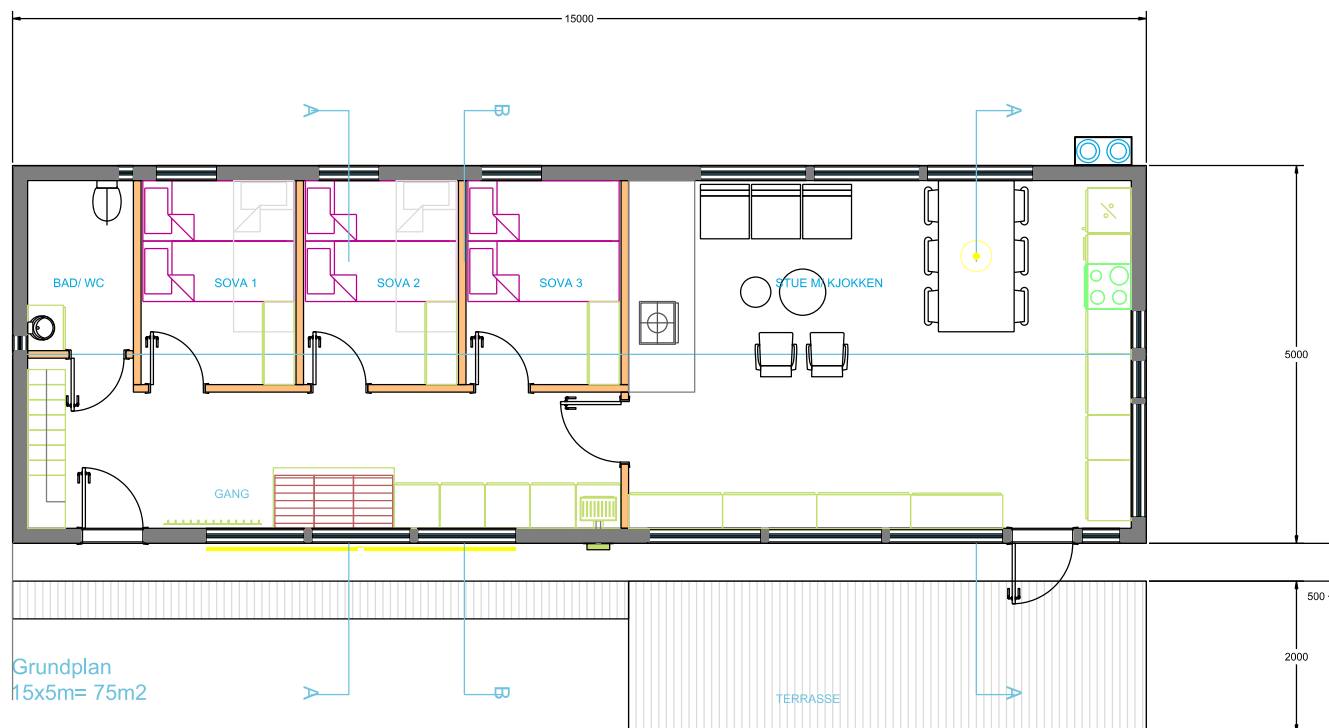
Grundplan

Lång (Terrasse söm för vägg)

TERRASSE

Grundriss, 15x5m= 75 Kvrm

Vedlegg 5: Byggetegninger over plan, snitt og fasade

PROSJEKT Hodnetum, 4228 Sirdal
 FAM Anita, Joakim, Maia og Aksel
 Svensson
 TEGNINGER PLANLÖSNING

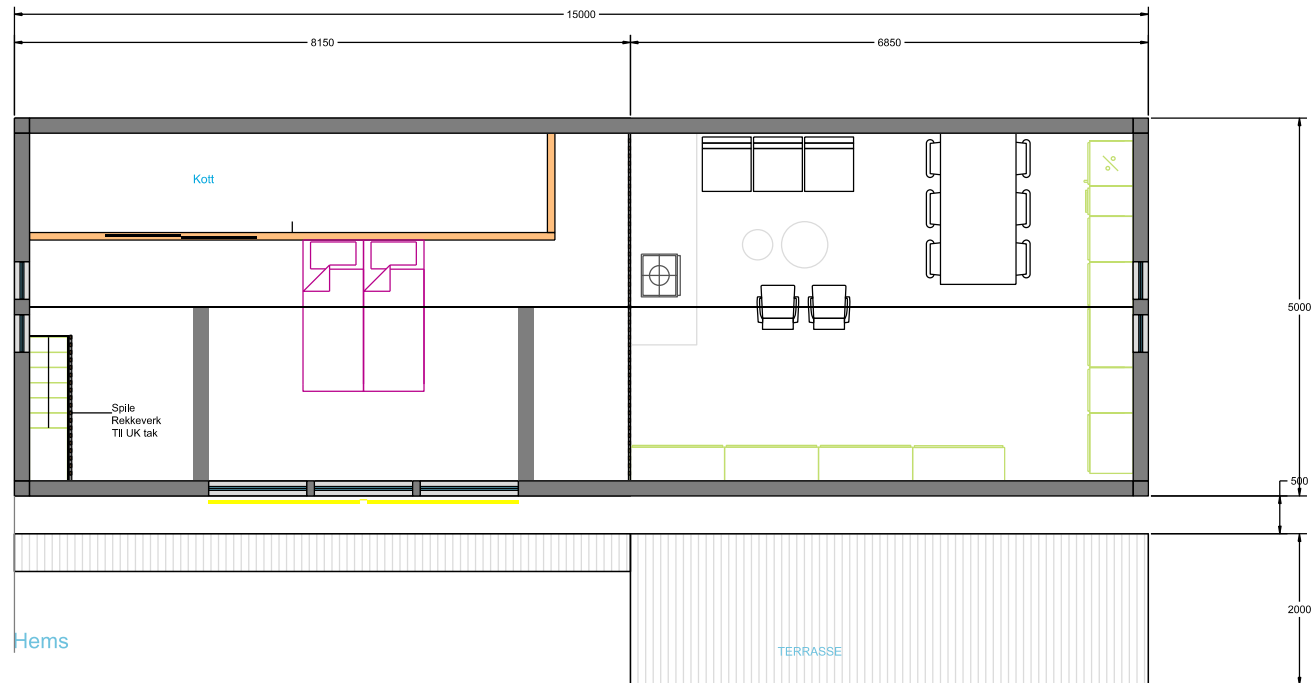
Tomt nr Gnr 2 / Bnr 62
 MÅL A4 = 1:100
 DATUM 30-08-2020
 REV 30-08-2020

Butikkform AS
 DRAWN BY Rom20.no
 Mob. 47 302 307

Entreprenør Tømrermester Roy Hegre AS
 Sinnes, 4443 Tjorholm
 ro-hegr@online.no

Hodnetum

Vedlegg 5: Byggtegninger over plan, snitt og fasade

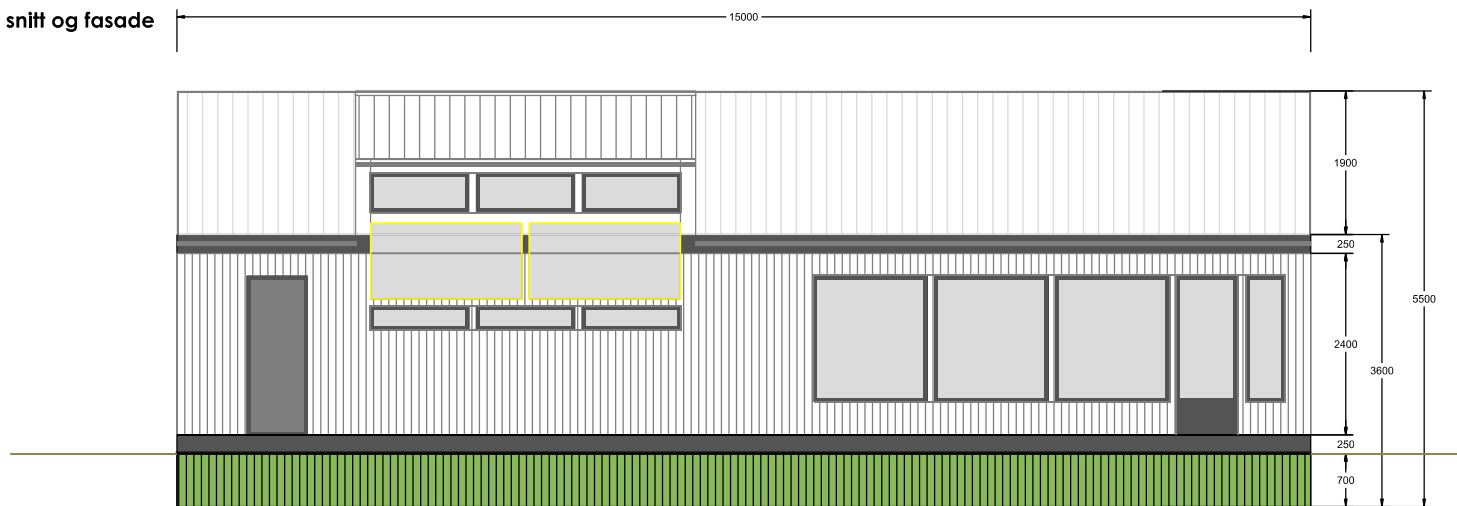
PROSJEKT Hodnetum, 4228 Sirdal
 FAM Anita, Joakim, Maia og Aksel
 Svansson
 TEGNINGER MESSANIN

Tomt nr Gnr 2 / Bnr 62
 MÅL A4 = 1:100
 DATUM 30-08-2020
 REV 30-08-2020
 Butikkform AS
 DRAWN BY Rom20.no
 Mob. 47 302 307

Entreprenør Tømrmester Roy Hegre AS
 Sinnes, 4443 Tjorholm
 ro-hegr@online.no

Hodnetum

Vedlegg 5: Byggtegninger over plan, snitt og fasade

Fasade - SÖR

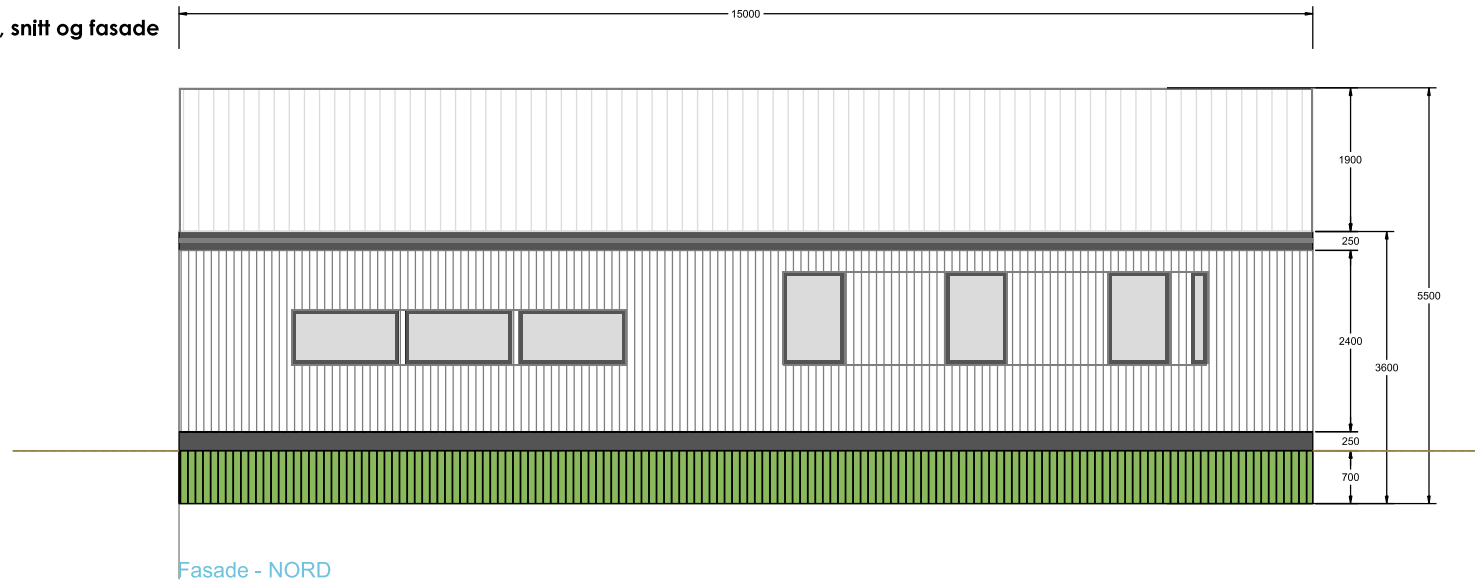
PROSJEKT Hodnetum, 4228 Sirdal
 FAM Anita, Joakim, Maia og Aksel
 Svensson
 TEGNINGER FASADE - SÖR

Tomt nr Gnr 2 / Bnr 62
 MAL A4 = 1:100
 DATUM 30-08-2020
 REV 30-08-2020
 DRAWN BY Butikkform AS
 Rom20.no
 Mob. 47 302 307

Entreprenør Tømrermester Roy Hegre AS
 Sinnes, 4443 Tjørholm
 ro-hegr@online.no

Hodnetum

Vedlegg 5: Byggetegninger over plan, snitt og fasade

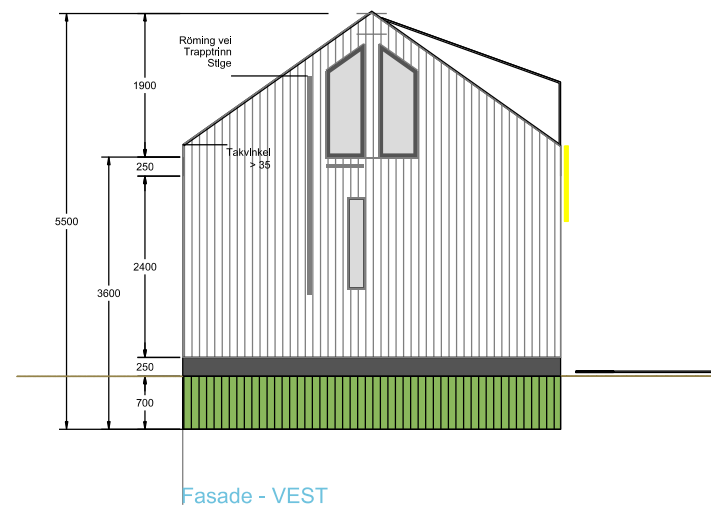
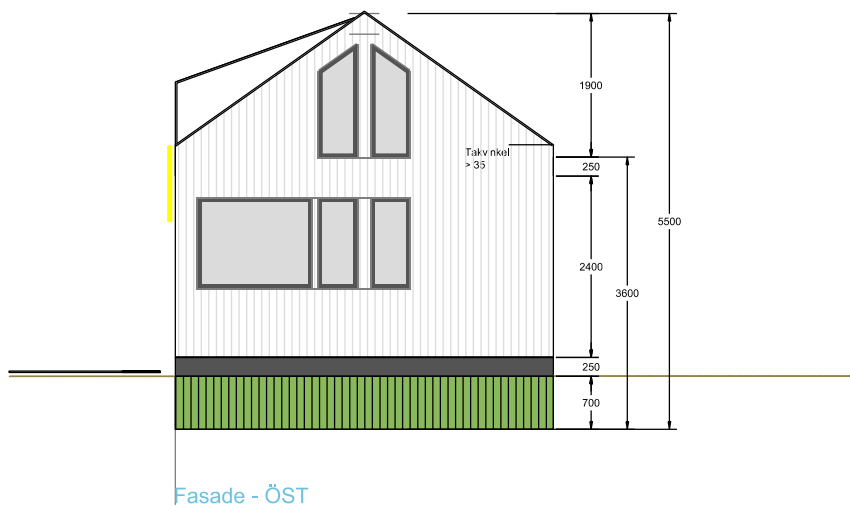
PROSJEKT	Hodnetum, 4228 Sirdal
FAM	Anita, Joakim, Maia og Aksel Svensson
TEGNINGER	FASADE - N O R D

Tomt nr	Gnr 2 / Bnr 62	Entreprenør	Tømremester Roy Hegre AS
MÅL	A4 = 1:100	DRAWN BY	Butikkform AS Rom20.no
DATUM	30-08-2020	REV	30-08-2020
		Mob.	47 302 307

Tømremester Roy Hegre AS
Sinnes, 4443 Tjorholm
ro-hegr@online.no

Hodnetum

Vedlegg 5: Byggtegninger over plan, snitt og fasade

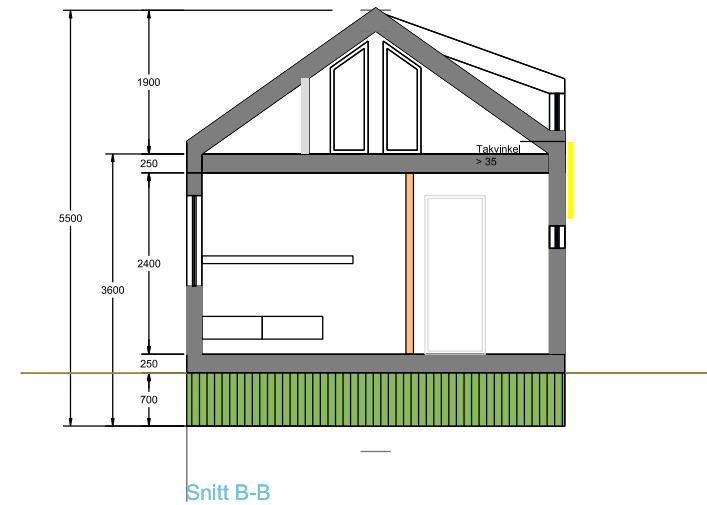
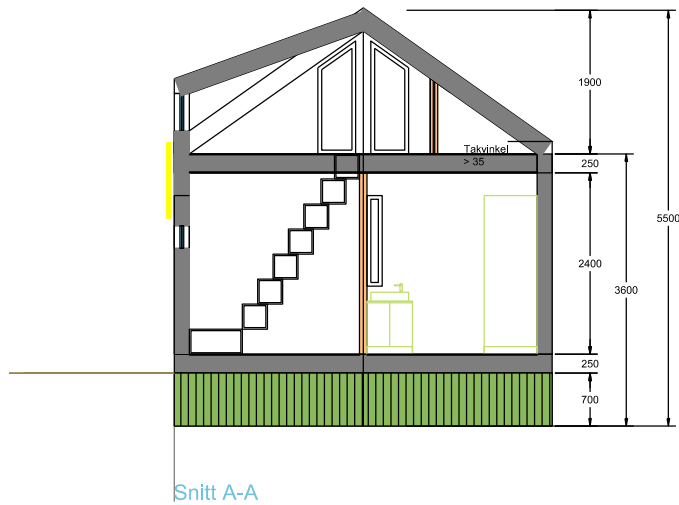
Hodnetum

PROSJEKT Hodnetum, 4228 Sirdal
 FAM Anita, Joakim, Maia og Aksel
 Svensson
 TEGNINGER FASADE - ÖST - VEST

Tomt nr Gnr 2 / Bnr 62
 MAL A4 = 1:100
 DATUM 30-08-2020
 REV 30-08-2020
 Butikkform AS
 DRAWN BY Rom20.no
 Mob. 47 302 307

Entreprenør Tømrermester Roy Hegre AS
 Sinnes, 4443 Tjorholm
 ro-hegr@online.no

Vedlegg 5: Byggtegninger over plan, snitt og fasade

Hodnetum

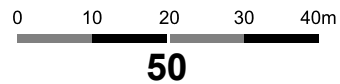
PROSJEKT	Hodnetum, 4228 Sirdal
FAM	Anita, Joakim, Maia og Aksel Svensson
TEGNINGER	SNITT A - B

Tomt nr	Gnr 2 / Bnr 62	Entreprenør	Tømrermester Roy Hegre AS
MAL	A4 = 1:100	Butikkform AS	Sinnes, 4443 Tjorholm
DATUM	30-08-2020	DRAWN BY Rom20.no	ro-hegr@online.no
REV	30-08-2020	Mob. 47 302 307	

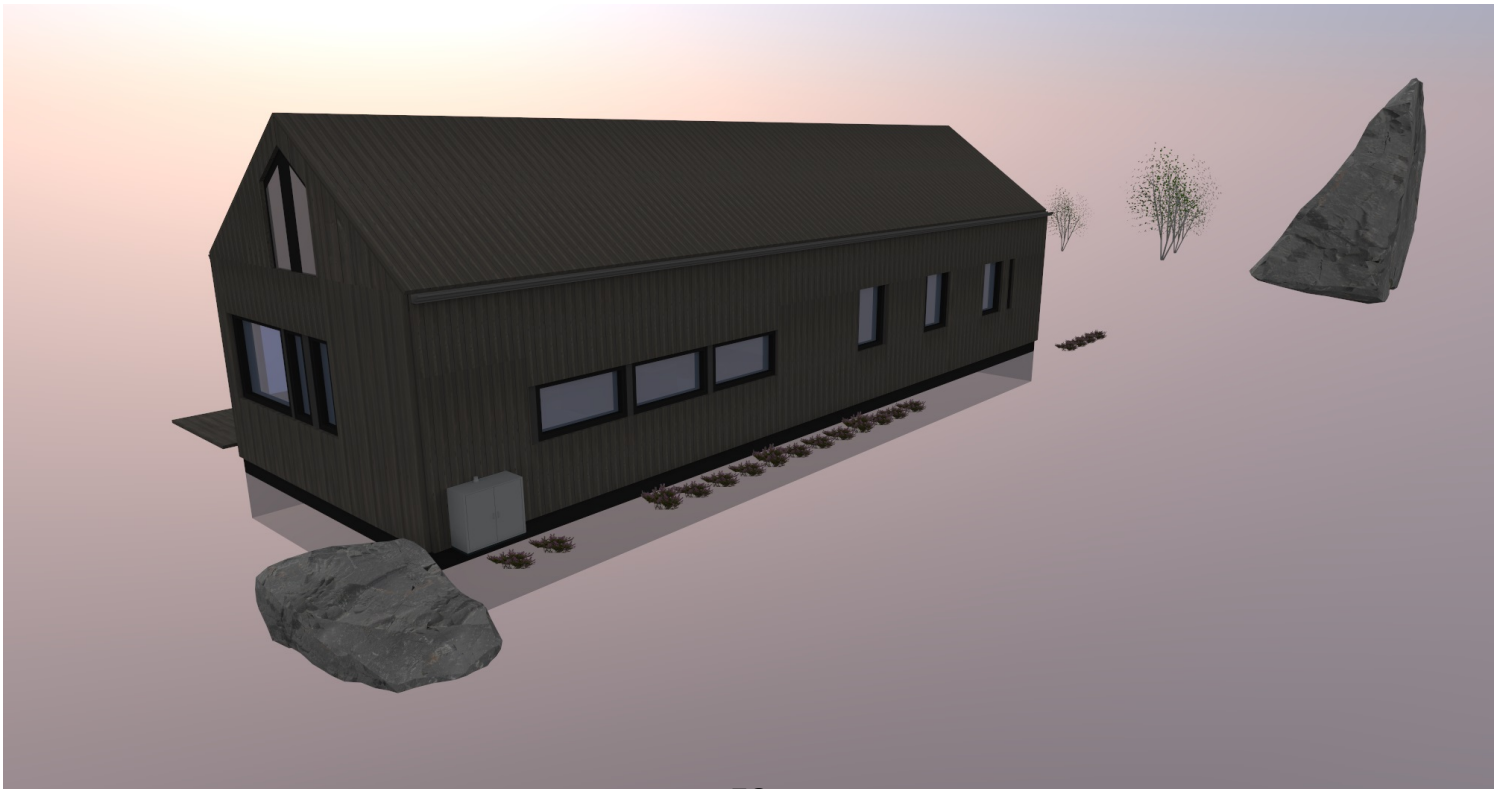
Vedlegg 6: Bygging og terasse plassert i terreng

Senterposisjon: 33794.77, 6572709.57
Koordinatsystem: EPSG:25833
Utskriftsdato: 21.10.2020

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/8122-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 18.10.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	50/20	02.12.2020

Søknad om økonomisk kompensasjon, Sesilåmi

Vedlegg:

- 1 Søknad om økonomisk kompensasjon 2020

Forvalters innstilling

Verneområdestyret avslår søknad fra Sesilåmi om økonomisk kompensasjon på kr. 150 000.

Arrangøren bør være godt kjent med risikoen for at arrangementet kan avlyses med hensyn til villrein. At løyvet kan trekkes tilbake av hensyn til viltet har ligget som et standardvilkår i løyve i flere år.

Verneområdets midler skal gå til tiltak som fremmer verneverdiene og som er forankret i en skjøtels- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter. Kompensasjon til ulike arrangement er ikke innenfor formålet for bruk av tiltaksmidler.

Saksopplysninger

Bakgrunn for saken

Sesilåmi søker verneområdestyret om økonomisk kompensasjon. Styret fattet vedtak om å trekke tilbake løyvet (ST 43/19), i styresak 9/20. Det ble en stor nedtur for arrangøren og utfallet ble store økonomiske konsekvenser. Flere andre idrettsarrangement ble stoppet av Covid19 i etterkant. Disse arrangementene har fått økonomisk støtte for de økonomiske utfordringene det gav. Sesilåmi ville fått ca. kr 300

000,- dersom vi ble stoppet av Corona-pandemien. Arrangøren er nå i en svært krevende økonomisk situasjon.

Arrangøren argumenterer med at verneområdeforvaltningen gir økonomisk støtte til forskjellige tiltak i verneområdet. Sitat fra søknad datert 17 september 2020:

«Det at dere mente det var behov for å stoppe Sesilåmi tolker vi som et tiltak for å verne om det sårbare verneområdet. Her ble det gjort et vedtak som fikk store konsekvenser for en ideell organisasjon. Vi mener at det kan være gode grunner til å yte kompensasjon for å bøte på dette. Som tidligere formidlet - ønsker vi å komme i en best mulig dialog med dere for å gjøre det vi kan for å tilrettelegge vårt arrangement for at det skal gi minst mulig forstyrrelser i verneområdet. I tillegg bidrar vi mer enn gjerne med informasjon ut til publikum om verneområdet».

Sesilåmi søker om en økonomisk kompensasjon på kr 150 000,- fra SVR.

(vedlagt, søknad fra Sesilåmi).

Vurdering

«Vinterens store styrkeprøve» ble som nevnt i søknaden arrangert for første gang i 1975. Høyfjellsrennet krysset i dag verneområde for Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane, opprettet i 2000, der et av hovedformålet med vernet er å ta vare på leveområdet for Europas sørligste villreinstamme. Løypetrassen krysser viktige vinterbeiteområder for villrein i en sårbar tid på året.

Sesilåmi har siden vernet ble opprettet fått innvilget dispensasjon til å arrangere turrennet fra Setesdal til Sirdal. Å få innvilget tillatelse til å arrangere et turrenn i høyfjellet er ikke en rettighet arrangøren har. Det er strengt nødvendig at løyvet har vilkår som ivaretar villreinen i perioden før, under og etter arrangementet. Arrangøren har i flere år fått påpekt, gjennom vilkår i vedtak, at løyvet kan trekkes tilbake. For vinteren 2020 var dette et nødvendig grep verneområdestyret gjorde uten tvil til det beste for villreinen. Verneområdestyret har forståelse for frustrasjonen og de konsekvensene utfallet for Sesilåmi 2020 fikk.

Saksgang, forutsetninger og strategi for bruk av tiltaksmidler

Forvaltningsmyndigheten melder inn behov til Miljødirektoratet for tiltak i verneområdene en gang i året. Dette gjelder for alle verneområdene verneområdestyret har forvaltningsmyndighet for. Miljødirektoratet tildeler midler ut ifra postføremål og budsjettammer, og verneområdestyret skal selv disponere og prioritere bruken av de midlene vi får tildelt. Miljødirektoratet har lagt opp til at ulike typer tiltak skal prioriteres i denne rekkefølgen: (*utdrag fra «strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder 2020-2025»*):

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak

3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Midlene skal kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører.

Konklusjon

Verneområdets styremidler skal brukes til tiltak for å fremme verneverdiene. Økonomisk kompensasjon til Sesilåmi kommer ikke under forutsetningene som skal ligge til grunn. Kompensasjon til ulike arrangement er ikke innenfor formålet for bruk av tiltaksmidler. Det gis derfor avslag på søknad.

Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene Verneområdeforvaltning

Søknad om økonomisk kompensasjon

Sesilåmi har lange tradisjoner. Det første rennet gikk i 1976. Rennet er å regne som «Vinterens store styrkeprøve» for mellom 1000-2000 Rogalendinger og Sørendinger. Gjennom rennet har svært mange fått oppleve dette fjellområdets mektige natur og dyreliv.

Etter en bølgedal på antall deltakere i årene 2015-2017 har Sesilåmi satt inn store ressurser på å utvikle rennet og målet er å vokse mot gamle høyder. Mot 2020-rennet satset vi mer enn noen gang! Vi gikk blant annet inn i «Visma Ski Classics», kom med flere nyvinninger og satset offensivt på utvikling og markedsføring. Ambisjonene var store.

Utviklingen av rennet skulle skje på naturens premisser og det var aktuelt å gjøre Sesilåmi til «Grønt arrangement». I Sesilåmi har vi hatt en positiv utvikling når det gjelder gjennomføring av rennet. Vi har hatt en god dialog med SNO om villreinproblematikken og fått et mer bevisst forhold til å unngå forsøpling og redusere miljøpåvirkningen.

Vi hadde en spesiell snøvinter i år der vi også kunne forstå at situasjonen for villreinen var utfordrende. Vi signaliserte at vi var villige til å tilpasse rennet i stor grad i forhold til villreinsituasjonen, men vi mente at skadepotensialet ikke var stort nok til å avlyse rennet.

Verneområdestyret vurderte dette annerledes og trakk tilbake løyvet til å arrangere Sesilåmi. Det ble en stor nedtur og fikk store økonomiske konsekvenser. I etterkant ble flere andre idrettsarrangement stoppet av Covid19. Disse arrangementene har fått økonomisk støtte for de økonomiske utfordringene det gav. Sesilåmi ville fått ca kr 300 000,- dersom vi ble stoppet av Corona-pandemien. Sesilåmi er nå i en svært krevende økonomisk situasjon.

Verneområdeforvaltningen gir økonomisk støtte til forskjellige tiltak i verneområdet. Det at dere mente det var behov for å stoppe Sesilåmi tolker vi som et tiltak for å verne om det sårbare verneområdet. Her ble det gjort et vedtak som fikk store konsekvenser for en ideell organisasjon. Vi mener at det kan være gode grunner til å yte kompensasjon for å bøte på dette.

Som tidligere formidlet - ønsker vi å komme i en best mulig dialog med dere for å gjøre det vi kan for å tilrettelegge vårt arrangement for at det skal gi minst mulig forstyrrelser i verneområdet. I tillegg bidrar vi mer en gjerne med informasjon ut til publikum om verneområdet.

Med bakgrunn i dette ber SESILÅMI om en økonomisk kompensasjon på kr 150 000,- fra SVR.

Vi håper på positivt svar og et godt samarbeid videre, til beste for både villreinen i området og Sesilåmi.

Hilsen

SESILÅMI

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/5735-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 02.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	51/20	02.12.2020

Oppfølging av byggetiltak i Finndalen gnr/bnr 8/1 i Åseral kommune. Pålegg om retting og søknad om etterbehandling av byggetiltak.

Vedlegg:

- 1 Søknad fra Korsmo om byggeløyve 2015
- 2 Situasjonkart 2 2015
- 3 Situasjonkart 2015
- 4 Tegning hytte Finndalen 30.06.2016
- 5 Svarbrev saksutredning byggeløvet 2015
- 6 Notat fra befaring til Finndalen i Åseral 020720
- 7 Pålegg om stans, varsel om retting 080720
- 8 Merknader fra Garlie til varsel pålegg
- 9 Endelig referat 030920 Finndalen
- 10 Merknader fra Garlie til møtereferat 030920
- 11 Notat fra befaring i Finndalen 25 september 2020
- 12 Merknader fra Garlie etter befaring nr2
- 13 Rapport etter oppmåling, Takst Sør
- 14 Søknad om ettergodkjenninger Finndalen

Forvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 69 pålegger verneområdestyre for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde tiltakshaver Atle Korsmo retting av tiltak som er gjennomført uten tillatelse og i strid med verneforskriften. Pålegg om retting omfatter fjerning av alle bygningsmessige konstruksjoner på stedet, Finndalen i Åseral kommune, gnr/bnr 8/1.

Alle konstruksjoner skal transporteres ut av verneområdet. Bygningsavfall skal leveres på godkjent mottak. Ved bruk av motorisert transport for fjerning må det søkes spesielt om dette.

Det legges særlig vekt på at plasseringen av hovedbygningen avviker betydelig fra byggetillatelsen og er plassert på en høyde som gjør den mer eksponert i terrenget og

landskapet. Videre er hovedbygningen oppført med større høyde og annet taktekk enn det ble gitt tillatelse til. Det er i tillegg oppført flere bygninger og konstruksjoner som det aldri er søkt om eller gitt tillatelse til etter verneforskriften. Tiltakshaver har i tillegg utført tiltak etter pålegg om byggestans, og det er gjennomført transport med helikopter utover det som lå i tillatelsen til slik transport.

Frist for gjennomføring settes til 15.08.2021 og skal gjennomføres utenom perioden 01.04-01.06. Forvaltningsmyndigheten skal varsles når bygningskonstruksjonene er fjernet. Når det ved etterkontroll konkluderes med at pålegget er fulgt opp anses saken som avsluttet.

Varsel om bruk av tvangsmulkt og mulig tvangsgjennomføring

Forvaltningen har anledning til å benytte tvangsmulkt for å sikre etterlevelse av pålegg om retting, jfr. naturmangfoldloven § 73. Det gjøres også oppmerksom på at dersom vedtak om retting som ikke etterkommes av den ansvarlige, så kan fjerning gjennomføres fysisk av forvaltningen, jfr. naturmangfoldloven § 71. Utgifter til slik retting kan kreves dekket av den ansvarlige.

Verneområdestyre varsler herved om at det vil bli vurdert å bruke tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73 dersom hytta ikke blir fjernet innen den fristen som er fastsatt ovenfor. Vi mener at passende størrelse på slik tvangsmulkt vil være en dagmulkt på kr 1.000, -. Samtidig varsles det også om at det kan bli aktuelt med tvangsgjennomføring dersom pålegg ikke følges.

Med hjemmel i forskrift om vern av Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. IV, pkt. 1.1 avslår verneområdestyret søknad om ettergodkjenning av tiltak som er gjennomført uten søknad. Denne saken dreier seg om omfattende byggearbeid som er gjort uten at søknad og tillatelse var i orden. Tiltakene bryter både med verneforskrift, naturmangfoldloven og retningslinjer i forvaltningsplanen.

1. Saksopplysninger

1.1 Bakgrunn for saken

Verneområdestyret skal i denne saken ta stilling til retting av ulovlige tiltak etter naturmangfoldloven §69. De ulovlige tiltakene ble avdekket under en befaringsgjennomføring av sekretariatet. Verneområdestyret har tidligere krevd stans i byggearbeidet og anmeldt saken til politiet. Det vises ellers til den følgende gjennomgangen av historikken i saka. Verneområdestyret skal også vurdere søknad om ettergodkjenning av tiltak.

1.2 Sakshistorikk

Den 30.10 2015 søkte tiltakshaver, Atle Korsmo, om å få byggetillatelse til å sette opp ny driftshytte i Finndalen, Åseral kommune. Saken ble behandlet av verneområdestyret den 3.12. 2015 (ST 32/15)

Tegninger vedlagt søknad fra 2015 var ikke i tråd med retningslinjer for møne og gesimshøyde jf. forvaltningsplan for SVR. Det ble stilt krav om å endre dette og Korsmo fikk godkjent tegninger jf. vårt vedtak datert 19. 8. 2016. Se avsnitt 1.3. nedenfor. Korsmo har fått innvilget to dispensasjonssaker (2016 og 2019) til bruk av helikopter knyttet til byggearbeidet (DS 31/19), 40 transporter ble gitt i begge løyvene.

13.04 2018 søkte Korsmo om å få utsette frist for ferdigstilling av byggearbeidet. Dette ble godkjent og ny frist satt til 01.01.2020.

Forvaltningssekretariatet (Jørn Haug og Guro Sødergren) gjennomførte en befaring til Finndalen 01.07.2020. Det ble avdekket ulovlige forhold som er listet opp i notat etter befaring – «foreløpig notat fra befaring til Finndalen i Åseral, 1 juni 2020», Notatet ble oversendt til arbeidsutvalget i SVR den 2.7.2020. Samme dag har AU møte og vedtar i sak varsel om retting (AU 29/20), se avsnitt 1.4. nedenfor.

Verneområdestyret behandler sak om varsel om pålegg om stans i byggetiltak i Finndalen, 3.7.2020. Tiltakshaver fikk frist til 7.7.2020 for evt. merknader. Saken blir enstemmig vedtatt.

Tiltakshaver får pålegg om øyeblikkelig stans av alt byggearbeid, samt forhåndsvarsling om retting av byggetiltak i Finndalen, datert 8.7.2020 med frist for merknader til 3.8.2020. I e-post fra advokat Gard Erik Garlie, datert 10.7.2020. ber de om en utsatt frist for tilbakemelding til 24.8.2020. Det blir innvilget. 21.08. 2020 mottar sekretariatet brev om merknader til varsel/pålegg fra advokat Gard Erik Garlie. I samme brev ber de om et møte med sekretariatet i SVR og Åseral kommune.

Den 03.09.2020 ble det avholdt møte mellom Korsmo m/advokat, sekretariat i SVR og Åseral kommune. I møtet ble det også avtalt at en ekstern part skulle gjøre en kontrollmåling av størrelse og høyder på bygningene. Advokat Garlie blir gitt anledning til å kommentere utkast til møtereferat. Forvaltningssekretariatet sender ut endelig møtereferat 21.9.2020 med en bemerkning om at advokatens forslag til justering/presisering blir lagt med som vedlegg til saken som behandles av styret, se avsnitt 1.5 nedenfor.

I e-post fra sekretariatet, datert 14.9.2020, varsles det om ny befaring til Finndalen den 25.9.2020. Sekretariatet, Åseral kommune, og to representanter fra styret deltar på befaringen (Inger Lise Lund Stulien og Steinar Kyrvestad). Korsmo hadde ikke mulighet til å delta.

Sekretariatet oversender som avtalt notat fra befaringen til advokat Garlie samt noen oppfølgingsspørsmål, datert 6.10.2020. Spørsmålene blir besvart i e-post til sekretariatet, datert 14.10.2020.

Åseral kommune oversender rapport fra Takst-Sør som har gjennomført mål på hytta. Rapporten er datert 21.10.2020.

Den 9.11.2020 mottar sekretariatet e-post fra Møvik arkitektkontor angående søknad om ettergodkjenning av tiltak. Se avsnitt 1.6.1 og 4 nedenfor.

1.3 Godkjent byggeløyve fra 2015

Atle Korsmo fikk innvilget dispensasjon fra verneforskriften for å bygge ny driftshytte i Finndalen i Åseral. Rivning av eldre hytte i samme område lå som en forutsetning i tillatelsen.

Vedtak i verneområdestyret den 3.12.2015

I medhold av § 48 i naturmangfoldloven får Asle Korsmo tillatelse til å rive/ sette opp ny hytte i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområdet ved Finndalen i Åseral kommune.

- *Hytta skal ikke være større enn prosjektert i byggesøknad datert 30.10.2015.*
- *Hyttas utforming, materialvalg og farge skal være i tråd med retningslinjene i forvaltningsplan for SVR.*
- *Byggearbeidet skal foregå så skånsomt som mulig.*
- *Alt avfall fra byggearbeidet skal fjernes i henhold til gjeldende regler og standarder.*
- *Det må søkes om eget løyve til motorisert ferdsel i forbindelse med transport av byggematerialer, utstyr og avfall.*
- *Byggearbeidet må være ferdig innen 1.1.2018*
- *Forvaltningen skal godkjenne nye tegninger der mønehøyden ikke skal overstige 4,5 meter, gesimshøyden overstige 3 meter og høyden på grunnmuren overstige 0,5 meter.*

Byggeprosjektet skulle etter vedtaket være ferdig til 01.01.2018. Etter søknad fikk han godkjent utsettelse av byggeprosjektet til 01.01.2020.

1.4 Befaring 2020

Sekretariatet gjennomførte befaring av hytta juli i år og avdekket flere brudd på vedtak hjemlet i verneforskrift og naturmangfoldloven (Viser til vedlegg 6, *notat fra befaring i Finndalen 1.juli 2020*):

- BYA av hytte overskrider godkjent tegning.
- Uthus ikke inkludert i tegning eller søkt om.
- Solcellepanel ikke i godkjent tegning eller søkt om.
- Betonggang mellom hytte og uthus er ikke i tegning eller søkt om.
- Badestamp ikke i godkjent tegning eller søkt om.
- Gesimshøyde nord overskrider maks høyde i forvaltningsplan.
- Mønehøyder overskrider maks høyde i forvaltningsplan.
- Mur kledd med naturstein ikke en del av godkjent tegning eller søkt om, høyden på mur overskrider maks høyde jf. forvaltningsplan.

- Rester etter sprengningsarbeid på tomta.
- Rester etter «søppelbål».
- Gammel hytte er ikke revet.
- Plassering er 40 m feil ifh til kartutsnitt i søknad, hytta ligger i dag mye høyere en omsøkt og dermed mer eksponert.

1.5 Merknader fra advokat

Viser til vedlegg 8.

1.5.1 BYA av hytte overskrider godkjent tegning.

I notat fra forvaltningssekretariatets befarings 1. juli 2020 fremgår det at hytta er målt til 6,65 m lengde og 6,3 meter bredde, som gir BYA på 41,8 m². Hytta er imidlertid ikke kvadratisk og utregningen av BYA er følgelig ikke korrekt.

Byggetegningen viser at målene er gjort med utgangspunkt i «bunnstokkene», altså innenfor ytterveggene. Byggematerialer og kledning «bygger» nødvendigvis noe. Ifølge tiltakshavers mål er dette: Gips/vindtetting: 10 mm. Stående utlektning som bygger 23 mm. Horisontal utlektning på 36 mm. Underbord og påbord. Disse bygger begge 2 x 25 mm.

Tiltakshaver har kontrollmålt hyttas faktiske lengde og bredde og kommet til følgende mål:

(605,0 + 23,8) = 628,8 cm, mot målt 628,0 cm. Dette representerer et avvik på -0,8 cm mellom

tiltakshavers mål og byggetegning tillagt kledningsutbygning.

(640,0 + 23,8) = 663,8 cm, mot målt 664,5 cm. Dette representerer et avvik på +0,7 cm mellom tiltakshavers mål og byggetegning tillagt kledningsutbygning. Så lenge det ikke foreligger tegninger på detaljprosjekteringsnivå fremstår det som relativt «selvsagt» at kledningen vil «bygge» noe. Ovennevnte viser at målene på hytta i lengde og bredde samsvarer med godkjente byggetegning og at hytta ikke har BYA på 41,8 m².

1.5.2 Uthus ikke inkludert i tegning eller søkt om.

«Uthuset» er en bod på 4 kvm, som primært er ment som lagringsplass for ved. Tiltakshaver har også tenkt at boden kan fungere som «nødbu» i et eventuelt nødstilfelle. Tiltakshaver har oppført boden i den tro at dette ikke er et søknadspliktig tiltak. Ifølge plan- og bygningsloven § 20-5 første ledd bokstav a er «mindre frittliggende bygning som oppføres på bebygd eiendom, og som ikke kan brukes til beboelse» unntatt fra søknadsplikt. Verneforskriftens verneregler gjelder «inngrep som vesentlig kan endre eller innverke på landskapet sin art eller karakter». Bodene er så liten og er utført på en slik måte både med hensyn til plassering, utforming og materialvalg at den ikke kan sies å innvirke vesentlig på landskapets art eller karakter.

1.5.3 Solcellepanel ikke i godkjent tegning eller søkt om.

Ifølge TEK 17 punkt 1-4 første ledd bokstav d nr. 4 er «installering og endring av enkle installasjoner i eksisterende byggverk innenfor en bruksenhet eller branncelle» unntatt fra søknadsplikt. Ifølge veiledningen til bestemmelsen er «Installering og endring av

sol/energianlegg i eksisterende byggverk innenfor en bruksenhet eller branncelle, vurderes som en enkel installasjon og er unntatt fra kravet om søknadsplikt.» Solcellepanelene som tiltakshaver har montert på taket på hytta er altså innenfor en bruksenhet/branncelle. De er montert i samme vinkel som taket og fremstår som en naturlig integrert del av taket. De medfører derfor heller ingen fasadeendring. Det vises i denne sammenheng til at turistforeningens hytter i verneområdet har, tilsynelatende godkjente, solcellepaneler.

1.5.4 Betonggang mellom hytte og uthus er ikke i tegning eller søkt om.

Tiltakshaver har oppført forstøtningsmuren i den tro at dette var et ikke-søknadspliktig tiltak. «Betonggangen» består i realiteten av to støpte forstøtningsmurer. På det høyeste er forstøtningsmuren ca. 1,3 meter. Da terrenget ble ryddet ned til bart fjell viste det seg å være en fordypning i terrenget på det ene hjørnet av hyttas plassering. Tomten er ryddet med håndmakt uten sprengningsarbeider og forstøtningsmuren var da det beste alternativet for å støtte opp hjørnet på hytta, samt for at det skulle være mulig å fylle inntil masse til fundamentet og dermed begrense eksponeringen av grunnmuren. På denne måten var det også mulig å få til atkomst til krypkjeller under hytta. I TEK 17 punkt 4-1 første ledd bokstav nr. 6 fremgår det at «mindre forstøtningsmur på inntil 1,0 m høyde og avstand fra nabogrense på minst 1,0 m eller forstøtningsmur på inntil 1,5 m høyde og avstand fra nabogrense på minst 4,0 m» kan oppføres uten søknad. «Betonggangen» ligger nedsenket i terrenget og bryter heller ikke med intensjonen i verneforskriften om endring eller innvirkning på landskapets art eller karakter.

1.5.5 Badestamp ikke i godkjent tegning eller søkt om.

Tiltakshaver har oppført badestampen i den tro at dette ikke er et søknadspliktig tiltak. Badestampen som er utført er en privat badestamp som ikke er tilkoblet offentlig avløpsnett. Ifølge Åseral kommunes oversikt på nett er dette et tiltak som er unntatt søknadsplikt. Badestampen ligger i tilknytning til oppførte hytte og innebærer ingen ytterligere innvirkning på landskapets art eller karakter.

1.5.6 Gesimshøyde nord overskrider maks høyde i forvaltningsplan.

Det fremgår av notat fra befaring 1. juli 2020 at gesimshøyde nord er 3,14 meter. Den tillatte gesimshøyde er 3 meter. Dette er et avvik på 14 cm som enkelte kan justeres ved å fylle til noe masse.

1.5.7 Mønehøyder overskrider maks høyde i forvaltningsplan.

Hytta er godkjent med en mønehøyde på 4,5 meter. Det er ikke angitt kvotehøyder i tillatelsen. Vedlagte byggetegning viser at høyde på mønebjelke er 4,5 meter. Dette er reisverkshøyden. Byggetegningen er ikke detaljert for takoppbygningen. Også takoppbygningen vil nødvendigvis «bygge» noe. Nedenfor vises detalj for takoppbygning, med et «tomrom» fra mønebjelke til lekter, lekter, finerplate, underbord, påbord, mønebord og vannbord. Ifølge byggmester er dette en vanlig takoppbygning på denne type hytter og innenfor «toleranse».

1.5.8 Høyden på mur overskrider maks høyde jf. forvaltningsplan.

De godkjente byggetegningene viser ikke detaljer for grunnmuren. Naturstein er valgt da det utgjør et naturlig element og fordi det fremstår som en bedre løsning rent estetisk enn betongmur. Det fremgår av i saksfremlegget av 17. november 2015 fra forvaltningssekretariatet at «det planlegges å bygge hytta på mur av naturstein/støpte saler». Natursteinsmuren er følgelig ikke i strid med tillatelsen.

Det er i hovedsak mot nord at grunnmuren er for høy. Dette skyldes at terrenget her er noe skråere. Det vil være mulig å fylle inn noe masse. Det vil fort vokse til planter og busker som «tar ned» høyden på grunnmuren. Estetisk fremstår natursteinsmuren som et naturlig element og hvordan muren ser ut har ingen betydning i forhold til verneformålet.

1.5.9 Rester etter sprengningsarbeid på tomte.

Det er ikke foretatt sprengningsarbeid på tomten. Alt ryddearbeid er utført for hånd.

1.5.10 Rester etter «søppelbål».

Det alt vesentlige av materialrester, søppel mv. er transportert ut av området og håndtert som renovasjonsavfall. Det som karakteriseres som et «søppelbål» er i dag så å si gjengrodd, jf. bildet nedenfor.

1.5.12 Gammel hytte er ikke revet.

Gammel hytte er revet.

1.6 Oppmåling av hytte- Takst Sørås

Viser til vedlegg 13, oppmåling av hytte gnr/bnr 8/1- Åseral kommune, datert 21.10.2020.

Etter oppmåling fra Takst Sør har selve hytta et BYA på 37,75m². Høyeste gesimshøyde er 4,06 m. Mønehøyde 5,52m. Snitthøyde på grunnmur fra terrasse til terreng på vestsiden av terrassen er målt til 80cm. Fasade sør -snitthøyde: 0,08m, fasade nord- snitthøyde 1,24m fasade øst- snitthøyde 0.93m.

1.6.1 Søknad om ettergodkjenning av tiltak

Møvik Byggtjenester søker på vegne av Atle Korsmo om ettergodkjenning av tiltakene som er gjennomført, datert 9. november 2020 (vedlagt). Det understrekes i søknaden at tiltakene har blitt gjennomført i god tro. Søknaden viser til notat etter befaring 1 juli 2020 samt merknader til brev om pålegg om øyeblikkelig stans av alt byggearbeid,

Tiltak som søkes ettergodkjent (dispensasjon) er følgende:

- Flytting av driftshyttebygget lengre nord enn opprinnelig omsøkt (endret plassering).
- Solcellepanel på taket av driftehytta
- Oppføring av frittliggende bod.
- Oppføring av badestamp og tilkomst
- Støpte murer som opptar terrengsprang
- Noe endret/høyere sokkel enn først byggemeldt på grunn av terrengformen på stedet.

2 Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.
- Veileder M-617, 2016- oppfølging av ulovlige forhold i verneområder
- Naturmangfoldloven.
- Delegasjon av myndighet til verneområdestyret for oppfølging etter § 69, ref. brev fra Miljødirektoratet datert 14.11.2016.

2.1 Hjemmelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:

- “1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Verneforskriftens kapittel IV punkt 1.1 forbyr inngrep som “*vesentlig kan endre landskapets art eller karakter*”. Forskriftenes opplisting under punkt 1.1 setter et generelt forbud mot nye bygninger.

Veileder M-617/2016 fra Miljødirektoratet om «Oppfølging av ulovlig forhold i verneområder» omhandler forvaltningens bruk av virkemidler ved overtredelser av bestemmelser i verneforskrifter og naturmangfoldloven, samt overtredelser av enkeltvedtak med hjemmel i disse regelverkene.

Veilederen viser til at hovedregelen er at overtredelser av naturmangfoldloven kap. V, verneforskrifter og enkeltvedtak skal anmeldes.

Naturmangfoldloven har flere bestemmelser om håndheving og sanksjoner ved brudd på regelverket. Dette er bestemmelser om retting og avbøtende tiltak (§ 69), direkte gjennomføring (§ 71), tvangsmulkt (§ 73), miljøerstatning (§ 74) og straff (§ 75).

Det framgår av § 69 at Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik forringelse skjer. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og – om mulig – gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. Tiltak som i seg selv kan medføre miljøforringelse av noen betydning, skal bare iverksettes etter samtykke av myndigheten etter loven eller pålegg etter første ledd.

Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtrederens skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

Det er opp til forvaltningsmyndigheten å vurdere hvilke virkemidler som skal iverksettes ved oppfølging av registrerte overtredelser.

Nasjonalpark- og verneområdestyrer, Fylkesmannen, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet kan gi pålegg om retting og stans da de har delegert myndighet etter naturmangfoldlovens § 69. Det er forvaltningsmyndigheten for verneområdet som har primæransvaret for å følge opp overtredelser med pålegg om retting og stans.

For å kreve retting av et forhold som allerede er utført kreves det at handlingen er i strid med naturmangfoldloven og/eller forskriften. Det er ikke et krav om at det har oppstått skade på naturmangfoldet eller at det er fare for slik skade, det er tilstrekkelig at handlingene ikke er tillatt.

Styret for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene og Fráfjordheiene har forvaltningsmyndighet for Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene landskapsvernområde.

3 Vurdering

Det er viktig at forvaltningen følger opp overtredelser, og helst så raskt forvaltningen får kjennskap til overtredelsen. Manglende oppfølging av overtredelser i verneområde kan føre til at respekten av vernet svekkes. En utbredt praksis med etterfølgende tillatelser vil gi et uheldig inntrykk av at det er «enklere å få tilgivelse enn tillatelse». Det vil også virke urettferdig for de som følger regelverket dersom manglende etterlevelse ikke får konsekvenser. Det er ikke et krav om at det er oppstått skade på naturmangfoldet eller at det er fare for slik skade for å bruke retting som virkemiddel, det er tilstrekkelig at handlingen ikke er tillatt.

Viser til vedlegg 6 og 11 *notat og rapport fra befaringer Finndalen*, 13 *rapport fra oppmåling*, og 4 *godkjente tegninger fra 2016*.

3.1 Plassering av hovedhytten

Hovedhytta er feil plassert i terrenget i forhold til det som ble søkt om og gitt løyve til. jf. byggeløyve fra 2015. Det er satt vilkår i byggeløyvet at *hytta skal ikke være større enn prosjektert i byggesøknad datert 30.10.2015*. Med dette menes det at tegninger, utforming, plassering etc. av hytta skal følge det som er omsøkt. I søknad står det at hytta skal plasseres 10 meter nord fra der den opprinnelige hytta sto oppført og kart i søknaden viser plassering.

Hytta og andre installasjoner er oppført ca. 40m lengre nord på en høyde/kolle og om lag 10 meter høyere i terrenget. Det er et generelt byggeforbud i verneområdet og forvaltningsplanen gir rammene for hva som kan godkjennes mht. utforming og plassering når det gis dispensasjon til oppføring av bygninger. Ved plassering 40 meter lengre nord og 10 meter høyere i terrenget framstår bygningen mye mer eksponert i terrenget og landskapet enn det bygningen ville vært på godkjent tomt. Ved plassering på opprinnelig tomt ville stigningen i bakkant ha tatt av mye av eksponeringen av

bygningen. Finndalen er et relativt langstrakt dalføre med mye myr. Ved å løfte bygningen opp på toppen av en høyde blir den mye mere synlig enn det som godkjent plassering ville gitt. Dette forsterkes ytterligere ved at bygningen er bygd høyere slik det er redegjort for i kap. 3.1.2. Etter forvalters vurdering gjør denne landskapsmessige virkningen at plasseringen strider mot vernevedtakets formål og påvirker verneverdiene nevneverdig ref. naturmangfoldloven § 48. Når enn legger disse vurderingene til grunn ville det ikke blitt godkjent om endret plassering hadde blitt omsøkt.

Søker har argumentert for at opprinnelig godkjent plassering ikke var egna som følge av fukt og høydevariasjon på tomta. Forvalter kan ikke se at det er hold i dette da det også her er kort vei til fast fjell og heller ikke større høydevariasjon enn det som er tilfelle på tomta der bygningen er ført opp. Uansett så ville en så betydelig endring forutsette at det i forkant ble søkt om godkjenning av en slik flytting.

3.2 Størrelse på hytte, mønehøyde og gesims og grunnmur

Hovedhytte	Forvaltningsplan/ Godkjent tegning og løyve	Oppmåling Takst Sør
BYA	37,56 m ²	37,75 m ²
Gesims	3.5m	4,06m
Møne	5.0m	5,52m
Grunnmur	0.5m	GJ. Snitt 0,76m

Kolonne til venstre i tabellen viser godkjente høyder og størrelse i byggetillatelsen. Kolonne til høyre viser kontrollmåling gjennomført av Takst Sør.

Tegningene som følger byggeløvet gir et rom for maks BYA på selve hytta på 37,56m². Da hytta ble oppmålt av Takst Sør kom de frem til at hyttas faktiske BYA er på 37,75m². Differensen er såpass marginal at vi kan si at hyttas BYA er innenfor tegningene som følger byggeløvet.

Med hensyn til konkrete retningslinjer for plassering og utforming av bygg i forvaltningsplanen skal normalt ikke mønehøyde overstige 4,5 meter, gesimshøyde overstige 3 meter og høyden på grunnmuren overstige 0,5 meter. Dette er også et vilkår i byggeløvet. De første tegningene som fulgte med søknad ble ikke godkjent og det ble satt som vilkår at byggestart ikke fikk påbegynne før møne, gesims og grunnmur var i tråd med forvaltningsplan.

Målinger fra Takst Sør viser at høyeste gesimshøyde ble målt til 4.06 m. Mønehøyde ble målt til 5.52m. Målingene er tatt fra ferdig planert terrengs gjennomsnittsnivå. Etter målinger fra Takst Sør er hytta blitt høyere enn den skulle blitt om tiltakshaver hadde fulgt tegning. I kapittel 3.1 er det redegjort for den landskapsmessige virkning av en flytting av hovedhytta. De negative virkningene blir ytterligere forsterket ved at bygningen er høyere enn det byggetillatelsen åpnet for.

Det er ikke noe grunnmur på hytta, ettersom det er fundamentert rett på fjell og på pilarer av betong. Den del av fasaden som visuelt sett ser ut som en grunnmur er blitt oppmålt. Målingene er angitt som snitthøyde fra planert terreng til underkant

ytterkledning. På vestsiden er der ikke oppmålt da hele veggen ligger mot terrasse. Snitthøyde fra terrasse til terreng på vestsiden av terrasse er målt til 80cm. Fasade sør, snitthøyde: 0,08m, fasade nord, snitthøyde 1,24m fasade øst, snitthøyde 0.93m.

Alle mål (mønehøyde, gesims og grunnmur), foruten om grunnmur på sørsiden av hytten, overskrider gitt byggetillatelse. Tiltakene som er gjennomført er i strid med byggeløyvet og skulle vært omsøkt. Ved en søknad ville ikke dette blitt godkjent da det overskrider konkrete retningslinjer.

3.3 Solceller på tak

Det sørvendte taket på selve hytta er kledd med solcellepanel og er ikke i samsvar med gitt tillatelse. I forvaltningsplan for verneområdet er det krav at taket skal dekkes med torv, stein eller tre. I den opprinnelige søknaden står det at taket skal tekkes med torv. Hadde tiltaket blitt omsøkt, noe det ikke er, ville det trolig ikke blitt gitt dispensasjon. Presedenshensyn ville hatt stor betydning for utfallet av en eventuell søknad.

3.4 Uthus og badestamp

Det er bygget et frittliggende uthus ved hytta som ikke er omsøkt eller ligger i de opprinnelige planene fra 2015. Tiltakshaver mener uthuset skal brukes til ved, bod og sikringsbu, som kan være fornuftige argumenter for å bygge seg et uthus. Det er, etter søknad, åpnet opp for oppføring av mindre tilbygg i verneforskriften, og det er mulig en dispensasjon kunne blitt gitt om hovedhytta hadde hatt rett plassering. Samlet areal for bygningen ville spilt en stor rolle i saken. Uthuset er på ca. 5 m² og blir regnet med i det totale BYA for alle bygningene som er oppført.

Badestampen er plassert frittstående fra hovedhytta med en platting/terrasse mellom badestamp og hytte. Tiltaket er en klar overtredelse av regelverket. Verneforskrift og forvaltningsplan åpner ikke for slike konstruksjoner og er utenfor formålet for hvilke funksjoner og behov som skal dekkes med en driftshytte. Hele installasjonen i sin helhet passer ikke inn i landskapsbildet. Den vestlige veggen til badestampen er over 4 meter høy, noe som gjør at tiltaket er ruvende i terrenget. Tiltaket hadde ikke blitt godkjent om det hadde vært en søknadsprosess i forkant.

3.5 Tilkomst og terrasse

Det er støypt et tilkomstparti av betongmasser fra hytte til uthus. Dette er ikke en typisk byggeskikk for driftshytter til fjells og har heller ingen forankring i utforming av bygg i forvaltningsplanen for SVR. Tiltakene som er gjennomført er utenfor formålet for hvilke funksjoner og behov som skal dekkes med en driftshytte. Tiltakene er søknadspliktig etter verneforskrift. Terrassen mellom hytte og badestamp er ikke omsøkt og ikke en del av den opprinnelige byggeplanen. Tiltakene ville ikke fått dispensasjon fra verneforskrift eller naturmangfoldloven da hjemmelsgrunnlaget ikke er til stede. Presedenshensyn ville veid tungt i en eventuell vurdering av et slikt tiltak.

3.6 BYA bebygd areal

BYA selve hytta	37,75m ²
BYA terrasse	12,40m ²
BYA plattning m. stamp	8,0 m ²
BYA trapp	1,0 m ²
BYA uthus	4,5m ²
SUM BYA	63,65m²

Med hensyn til innvilget byggeløyve og tegninger skal det totale bebygd areal til byggeprosjektet ikke overskride 37,56m². Totale fotavtrykk for alle bygninger får en samlet BYA på 63,65m² og blir nesten dobbelt så stor enn det tillatelsen sier.

3.7 Gjennomførte tiltak etter pålegg om byggestans

Viser til rapport fra befaring i Finndalen 25.9.2020, vedlegg 11.

Som nevnt tidligere i saken ble det foretatt en befaring nummer to der representanter fra verneområdestyre, forvaltningssekretariatet og Åseral kommune deltok. I forkant av befaring stilte vi spørsmål om å få innkomst til hytta. Det fikk vi ikke siden det ikke passet for tiltakshaver.

Vi kunne ved denne befaringen avdekke flere nye tiltak som var blitt gjort uten tillatelse og samtidig som tiltaket har byggestans. Det var blant annet gravd ned en kum på nord siden av hytten. Med bakgrunn i denne kummen kunne vi svært gjerne likt og fått svar på hva som er på innsiden av hytta mtp vanntilførsel inn i hytta. Sekretariatet har stilt skriftlig spørsmål om hva og hvilken funksjon kummen har eller om det er boret etter vann, men uten å få svar.

Den gamle hytten var fjernet med tydelige spor etter et relativt stort bål og brannskade på trær rett ved siden av tomten. Det er åpenbart at den er brent. Dette viser igjen liten respekt for hvordan avfall skal fjernes – særlig etter det ble påpekt søppelbål i nærheten av den nye hytten ved første befaring 1 juli 2020. Tiltakshaver kommer i sitt tilsvarende med at det meste av materialer/søppel er boret ut og lagt i container. Jamfør byggetillatelsen skulle bygningsavfall transporteres ut og leveres på godkjent mottak.

Siden første befaring var det også planert til noe masse inntil den sørlige vegg på hytta.

3.8 Helikoptertransport uten gyldig løyve

Korsmo har fått innvilget to dispensasjoner til transport av material o.l. knyttet til byggeprosjektet (DS 41/2016 og DS 31/19). Begge løyvene gir tillatelse til 40 helikoptertransporter av nødvendig, materialer og utstyr ifm. byggetiltak (jf. ST 32/15) av hytte i Finndalen ved gnr. 8/bnr. 1 i Åseral kommune. Med bakgrunn i de tiltakene som er ført opp uten søknad og byggetillatelse må nødvendigvis materialer og utstyr knyttet til dette blitt fraktet inn med helikopter. Løyvene som er gitt, gjaldt kun transport med helikopter for å sette opp driftshytta.

3.10 Boring etter vann i fjell

Det er også kommet frem på møte mellom tiltakshaver og Åseral kommune den 23.11. 2020 at det er boret etter vann i kjelleren på hytta. Tiltaket er ikke omsøkt og gjennomført uten dispensasjon etter naturmangfoldloven.

3.11 Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtrederens skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

Krav om retting er et rett og rimelig pålegg ettersom overtredelsene er i såpass grov karakter. Saken gjelder en rekke tiltak gjennomført uten søknad og gyldig tillatelse etter verneforskriften. Det bør ikke legges vekt på at tiltakshaver mener å ha handlet i god tro. Tiltakshaver har i den opprinnelige søknaden sendt inn en omfattende og detaljert søknad både om byggets utforming og størrelse, samt plassering i terrenget. Han ba om møte i forkant av byggestart for å diskutere tegninger og har ellers søkt om dispensasjon til transport med helikopter knyttet til arbeidet. Etter forvalters vurdering er det lite som tilsier at tiltakshaver ikke skulle kjenne til forvaltningssystemet for verneområde og dermed burde de ulovlige tiltakene blitt omsøkt eller unngått. Den opprinnelige byggesaken var to ganger gjennom verneområdestyret der det utførlig ble gjort rede for hjemmelsgrunnlag og lovverk.

Ved fjerning av bygningene vil det blir omfattende støy og aktivitet i området, men likevel av forbigående karakter. Ulempen for verneverdiene vurderes derfor ikke så stor at det tilsier at det ikke bør stilles krav om fjerning. Blir bygningene stående vil det undergrave respekten for vernet, og mange vil kunne påberope seg samme bygningsmessige behov andre steder.

4. Behandling av søknad om ettergodkjenning

Det er søkt om ettergodkjenning av samtlige tiltak. Etter forvalters vurdering bør slik ettergodkjenning bare kunne vurderes ved små bagatellmessige tiltak som tiltakshaver med stor sannsynlighet ville ha fått lov til om han hadde søkt. Utgangspunktet vil uansett være at tiltaket vurderes som det ikke allerede var gjennomført.

Denne saken dreier seg om omfattende byggearbeid som er gjort uten at søknad og tillatelse var i orden. Tiltakene bryter både med verneforskrift, naturmangfoldloven og retningslinjer i forvaltningsplanen. Ut fra presedensvirkning kan en heller ikke legge opp til en praksis der det er enklere å få tilgivelse enn tillatelse. På bakgrunn av dette bør søknaden om ettergodkjenning avslås.

5. Naturmangfoldloven (nml)

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

5.1 § 8 kunnskapsgrunnlaget og § 9 føre var prinsippet

Kunnskapsgrunnlaget er basert på kartløsninger med innsyn i sensitive data fra Artsdatabanken, Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Agder samt rapporter fra NINA og Norsk villreinsenter. Kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere i hvilken grad byggetiltaket vil kunne påvirke verneverdiene må vurderes som godt. Finndalen i Åseral kommune ligger i de sørligste delene av verneområdet for Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane og innenfor nasjonalt villreinområde. Med hensyn til GPS- merkeprosjekt for villrein og lite observasjoner ellers, er det i dette omsøkte området lite villrein. Tradisjonelt har villreinen nyttet området som vinterbeite, i første rekke ved problematiske beitemuligheter lengre nord. I tillegg har området hatt/har en funksjon for sommerbeite for bukk. Villreinen har i liten grad nyttet denne delen av heia de siste årene. Dette skyldes trolig at stammen er relativt liten, samt barriereeffekter lengre nord. Så vidt forvaltningen kan se er det er ikke registrert noen sårbare rovfugler i umiddelbar nærhet til hytta eller andre sårbare økosystem som kunne ta nevneverdig skade. Retting vil påvirke naturmangfoldet med forbigående forstyrring/aktivitet under rivning, men vi er ikke kjent med forekomster som blir særlig skadelidende. § 9 om *føre var* prinsippet tillegges derfor mindre vekt.

5.2 §10 samlet belastning

Det er registrert i overkant 350 bygninger i verneområdet Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane. Spesifikk for Finndalen og området rundt er det stort sett spredt med andre driftehytter innenfor og utenfor vernet. Vinterstid går det ei stikka DNT løype til Gaukhei som går langs Finndalen og forbi hytta til tiltakshaver. Sommerløypa går øst for Skrivarknuten og videre nordover mot Bygland. Nærmere Bortelid og utenfor vernegrensa blir det preparert skiløyper. Landskapet i og rundt Finndalen blir også brukt til sommerbeite for sau.

Normalt vil det bli gitt tillatelse til nybygg der dette er til erstatning for eksisterende bygning som skal rives. Andre vurderinger kan bli lagt til grunn der hyttas plassering er problematisk i forhold til verneverdier og verneformål. Det er viktig at de som planlegger byggetiltak setter seg inn i gjeldende regelverk og innhenter tillatelse både fra kommune og forvaltningsmyndighet for verneområde.

Alle tiltak knyttet til eksisterende bygninger vil kunne medføre presedens og kan derfor ikke vurderes som er isolert tilfelle. Tiltakene er gjennomført uten tillatelse, og det er viktig å være klar på at denne type tiltak er søknadspliktig og at overtredelser vil bli fulgt opp med håndheving eller sanksjoner. Dette er tillagt avgjørende vekt i vurdering av saken.

5.3 §11 kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Prinsippet ivaretas ved at kostnaden ved retting skal bæres av tiltakshaver.

5.4 § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Prinsippet er vurdert, men ikke vektlagt i denne saken forutsatt at pålegg om retting utføres i tråd med vedtaket.

Tiltakene som er beskrevet i avsnitt 3 i saken er gjennomført uten tillatelse og anses ikke å være i tråd med etablert forvaltningspraksis, verneforskrift eller retningslinjer i forvaltningsplan for verneområde. Forvaltningsmyndigheten gir med bakgrunn i sakens dokumenter pålegg om retting jf. naturmangfoldloven (nml) § 69 med frist for gjennomføring. Pålegg om retting omfatter i denne saken fjerning av alle bygningsmessige konstruksjoner på stedet. Etter forvalters vurdering står pålegg om retting i forhold til alvorlighetsgraden av overtredelsen. Jf. kunnskapsgrunnlaget vil ikke rivning ta nevneverdig skade på naturmangfoldet. Bygningsavfall skal leveres på godkjent mottak. Ved bruk av motorisert transport for fjerning må det søkes spesielt om dette.

6 Konklusjon

Det er utført en rekke tiltak som ikke er i tråd med byggetillatelsen og uten at det foreligger søknad og tillatelse etter verneforskriften. Hovedhytta er plassert betydelig høyere i terrenget og 40 meter unna godkjent tomt. Høyde på møne, gesims og grunnmurer høyere enn det som ble forutsatt i byggetillatelsen. På hovedhytta er det brukt annet taktekke enn det byggeløytet åpnet for. Det er i tillegg ført opp uthus, badestamp, veranda/platting og mur/gangbane mellom uthus og hovedhytte uten noen form for søknad eller tillatelse etter verneforskriften. På tross av at verneområdestyret påla stans i alt byggearbeidet er det i ettertid gjort arbeid på tomta i form av påfylling av jord- og grusmasse inn til hovedhytta og nedgravning av kum. Den gamle hytta er fjernet som forutsatt, men uten at det er dokumentert at bygningsavfall er transportert ut og levert på godkjent avfallsmottak. Ved siden av tomta for den gamle hytta var det klare spor etter brenning av bygningsrester. Det var også spor etter brenning av søppel og bygningsavfall fra andre deler av bygningsarbeidet. Det er i tillegg brukt helikopter til frakt av materialer langt utover det som lå i tillatelsen til motorferdsel.

I verneområdet gjelder et generelt byggeforbud. Eventuell dispensasjon fra dette gis etter strenge kriterier og med vilkår for å sikre at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Med endret plassering og utforming er hovedhytte betydelig mere eksponert i landskapet enn det som lå til grunn for byggetillatelsen. Dette forsterkes ved at det også er ført opp en rekke andre bygningsmessige konstruksjoner uten søknad. Disse vurderes heller ikke som nødvendige ut fra formål og funksjon med ei driftshytte.

Etter forvalters vurdering foreligger det omfattende og grove brudd på verneforskriften og gitte byggetillatelse. Det er derfor nødvendig med en streng reaksjon i form av krav om fjerning av alle bygningsmessige konstruksjoner etter § 69 i naturmangfoldloven. Uten en slik reaksjon vil det føre til at respekten for vernereglene svekkes. Det vil også virke urettferdig for de som følger regelverket dersom manglende etterlevelse ikke får konsekvenser. En eventuell ettergodkjenning av tiltak vil skape presedens for senere saker og med konsekvens at det i tilknytning til driftshusvære kan føres opp en rekke bygningsmessige konstruksjoner som ikke er nødvendige ut fra formålet med bygningen, og som påvirker landskapet negativt.

Fra: Atle Korsmo[atkorsmo@outlook.com]
 Dato: 30.10.2015 20:34:39
 Til: Ingunn Kile
 Kopi: guro.sodergren@svr.no
 Tittel: Driftshytte i Finndalen m.m.

Ingunn Kile,

Vedlegger med dette dispensasjons-søknad for å sette opp ny driftshytte i verneområde for Setesdal Vesthei/ Ryfylkeheiene – SVR.

Jeg ønsker å komme videre med denne prosessen/ søknaden, og vedlegger med dette en «formell søknad» til å sette opp ny Drifts-hytte i Finndalen, på min eiendom g.nr. 8/ b.nr. 1 – Hellingen i Åseral kommune. Hytta har i dag adressen Finndalsheia 70. Jeg har tatt utgangspunkt i at en evt. tillatelse forutsetter at eksisterende hytte rives. Størrelsen på hytta ligger innenfor de rammer som er hjemlet i «byggesaker for verneområde».

HISTORIKK

Eksisterende hytte ble i sin tid satt opp av Håkon Thorsland i henhold til avtale med daværende eier Trygve Lysland. Hytta har hele tiden tilhørt den aktuelle eiendommen, men Thorsland disponerte hytta i sin levetid. Det foreligger en skriftlig avtale til dette. Jeg ervervet den aktuelle eiendommen høsten 2010. Hytta er i dårlig forfatning av flere ulike årsaker. Bl. annet har det vært begrenset med vedlikehold grunnet Thorslands sviktende helse de siste år. Det var han som ifølge avtalen hadde ansvaret for vedlikehold. Det har også vært vann opp langs hytteveggen/ inne i hytta, grunnet hyttas plassering. Etter Håkon Thorslands bortgang, har jeg overtatt respektivt.

Eiendommen/ område har over lengre tid, og er pr. dato leid ut til «utmarksbeite» for sau. Gunnar Eivind Greibrokk som disponerer denne avtalen, har ytret ønske om å kunne benytte hytta som losji i forbindelse med sauesanking, alternativt dersom været skulle bli utfordrende under tilsyn/ sanking, og det blir behov for å søke ly. Jeg er positiv til dette. Jeg vil selv benytte denne under jakt, fiske og eller bærplukking. Det kan også være aktuelt å benytte hytta i tilknytning til «Rypetaksering». Jeg som grunneier har etablert et samarbeid med NJFF m.fl., som utfører dette på årlig basis, for å skaffe underlag/ statistikk for framtidig forvaltning av rypebestanden i Sør-Norge.

Det er behov for å sette opp en mer anvendelig bygning for å ivareta den praktiske bruken av denne. Den prosjekterte driftshytte er på ca. 30 m², og i tråd med den har jeg forstått Vidar Forgaard har fått tillatelse til å sette opp ved Rossetjønn/ på vestsiden av Sandvatn i Åseral kommune. Forutsetningene ellers skulle være sammenlignbare. Det planlegges å bygge hytta på mur av naturstein/ støpte påler. Taket tekkes med torv. Kledningen blir montert stående, alternativt i laftet utførelse.

Utover selve endringen ved bygget/ hytta, kan det være ønskelig å flytte denne marginalt i terrenget/ landskapet for å forebygge at det på ny kommer vann inn i hytta. Dagens plassering har som nevnt over medført vann opp etter hyttevegg, ved høy vannstand/ flom i et nærliggende «tjern». Terrenget på «baksiden»/ mot nord, er svakt skrånende, og en ubetydelig forflytning i denne retning (mindre enn 10 meter) vil forebygge dette. Se ellers vedlagte situasjonskart, som viser den aktuelle plassering i terrenget.

TRANSPORT AV BYGNINGSMATERIALER

Det planlegges for helikoptertransport av bygningsmaterialer fra fylkesvei/ egnet sted til byggeplassen. Hytta vil fortrinnsvis være prefabrikkert i seksjoner, for å begrense byggearbeidene/ tidsaspektet i terrenget. Det forventes rundt (40ea) turer for å frakte inn de nødvendige materialene. Terrenget/ området vil bli ryddet, og i størst mulig grad tilbakeført etter at byggeperioden er avsluttet.

TILTAKET SIN EFFEKT/ BETYDNING PÅ VERNEVERDIENE.

Endringen er vurdert opp mot kravet/ behovet til å ivareta vernehensynet til spesielt villreinen i det aktuelle område.

Ulike tematiske rapporter er utarbeidet for å dokumentere villreinens utbedring i de aktuelle områder. En av disse er rapporten fra NINA som omhandler merkeprosjektet i perioden 2006 – 2010. Spesielt områdene i perioden reinen kalver, og der den finner vinterbeite anses som «utsatt». I Setesdal Vest-hei/ Ryfylke samt på Setesdal Austhei ble det i prosjektperioden merket totalt 25 dyr. Posisjonen til disse ble kontinuerlig registrert, for å kunne si noe om utbredelse og vandringer gjennom året. Selv om det finnes avvik, viser overvåkningsdata og tellinger av bestanden om sommeren i Setesdal Vest-hei/ Ryfylke, at antall reinsdyr sør for Blåsjø er lavt. Tilsvarende finnes de beste vinteroppholdsområdene langs østsiden av området og sør for Roskreppfjorden og vegen mellom Brokke og Suleskard.

Reinens habitatpreferanser om sommeren og i kalvingsperioden i Setesdal Vest-hei/ Ryfylke, viser ikke tydelige årstidsavhengige vandringer mellom geografisk atskilte oppholdsområder. I områdene nord for Blåsjø er det en svak tendens til at dyra trekker vestover om sommeren og at de har et noe større tilhold i områder lenger øst og nord gjennom vinteren. I områdene sør for Blåsjø har dyra et trekk sørover om høsten og har vinterbeiter sør for Roskreppfjorden. Som nevnt over benyttes områdene rundt vegen mellom Brokke og Suleskard i utstrakt grad som vinterbeiter.

I dag er nok de sørligere deler (randområdene) av verneområde, der mitt område inngår, bare sporadisk oppsøkt av dyr og fortrinnsvis bukker. I følge opplysninger er de siste dyr jaktet/ skutt i det aktuelle område så langt tilbake som 1970-tallet. Jeg går mye i heia i det aktuelle område, og har selv ikke observert reinsdyr i dette område.

Uten at jeg kjenner til om dette er en enhetlig teori, er det i alle fall enkelte røster som mener at veien mellom Brokke og Suleskar, kan ha medvirket til at reinen nå i hovedsak befinner seg lenger «nord» enn tidligere, og da i hovedsak under «vinterbeite».

I forbindelse med en tilsvarende søknad et annet sted i kommunen (litt lenger sør-vest) – ref. saksnummer 2013/186 – 21, vedtatt 28.07.2014, uttaler blant annet representanten Jørn Trygve Haug fra «Villrein-nemnda i Setesdal» følgende;

- Saka gjeld søknad om oppføring av ei driftshytte ved Rossetjønn gnr. 2, bnr. 8 i Åseral kommune. Området ligg i verneområdet SVR om lag ein halv km. vest for Nåvatn som er eit regulert magasin. Søkar har i dag ein eksisterande driftshytta på andre sida av Rossetjønn. Området ligg heilt sør i Setesdal Ryfylke villreinområde. Tradisjonelt har villreinen nytta området til vinterbeite, i første rekke ved problematiske beitetilhøve lenger nord. I tillegg har det ein funksjon som sommarbeite for bukk. Villreinen har i liten grad nytta denne delen av heia dei seinare åra. Dette skuldast truleg at stammen for tida er relativt låg, samt moglege barriereeffektar lenger nord.

Denne hytta ble som det går fram av informasjonen over godkjent så sent som i juli 2014.

Denne side vurderer isolert sett at omsøkt tiltak medfører liten eller svært begrenset belastning på økosystemet.

ØKT TRAFFIKK/ AKTIVITET

Intensjonen er ikke at dette skal medføre noen økt trafikk i område, men snarere å tilrettelegge for praktisk bruk av den bygningsmasse som allerede er til stede. Således vil en tilpasning av eksisterende hytte ikke medføre økt trafikk, men heller at trafikken inn- og ut av området blir redusert. Det blir med dette heller ikke flere bygninger i området.

Hva gjelder kravet til «Nabovarsling» kan jeg opplyse at hytta ligger svært langt fra nærmeste nabo og uten noen reell mulighet for innsyn? Eiendommen grenser i nord mot Ånebjør, og i sør mot g.nr. 8, b.nr. 2 Hellenen. Hjemmelshavere er respektivt familien Jebsen på Ånebjør, og Berte og Tore Thorkildsen på Hellenen.

Vedlegger følgende dokumenter;

- Kopi av byggetillatelse datert den 05.09.1989
- Tegning

- Situasjonsskart (2ea)
- Bilde av eksisterende hytte
- Taksering av rypebestander i Agder – Rapport 2015

Jeg har ellers vært i telefonkontakt med Guro Sødergren i Forvaltningssekretariatet, og tillater meg å kopiere henne på denne E-posten.

Med hilsen,

Atle Korsmo
Phone, cell: +47 92 04 57 25

Fra: Ingunn Kile [mailto:ingunn.kile@aseral.kommune.no]
Sendt: 27. august 2015 14:10
Til: Atle Korsmo <atk@f-p.no>
Kopi: Anne Karén Birkeland (anne@arkmovik.no) <anne@arkmovik.no>; gso@fmva.no
Emne: SV: Driftshytte i Finndalen m.m.

Hei igjen Atle

Svarer deg her kun på spørsmål 1 :

Som jeg ser av kartet så ser det ut til at denne hytta ligger i verneområdet (SVR). Da er det litt annerledes saksgang enn det jeg skisserte pr. telefon til deg. Søknaden skal behandles av SVR før kommunen skal behandle den etter plan og bygningsloven. Saken skal først sendes til Åseral kommune, som så videresender den til SVR. Jeg legger ved en lenke til SVR sin informasjon på heimesida. Trenger du veiledning ville jeg tatt kontakt med Guro Sødergren som jobber i sekretariatet.

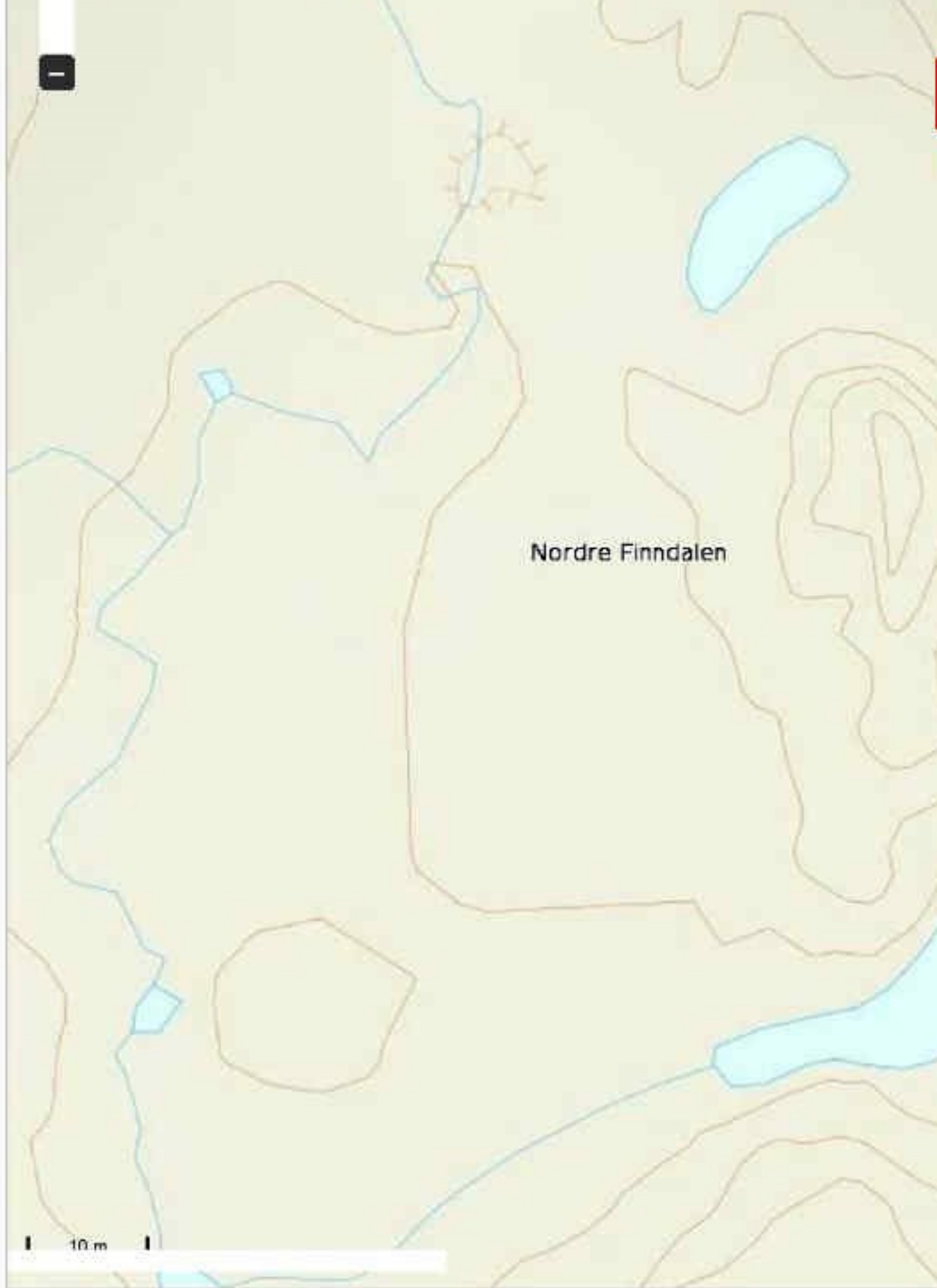
<http://www.nasjonalparkstyre.no/svr/Tiltak-og-prosjekt/Saksgang-og-innhald-i-byggesoknader/>

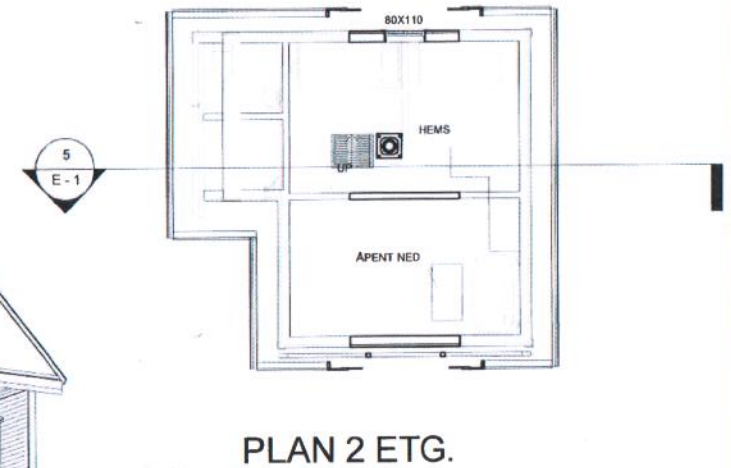
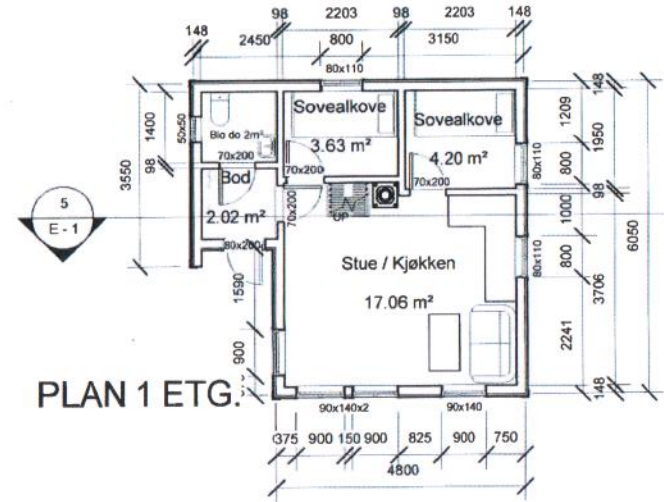
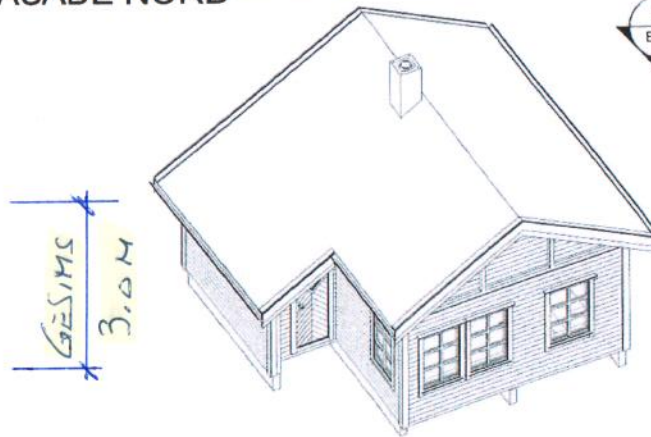
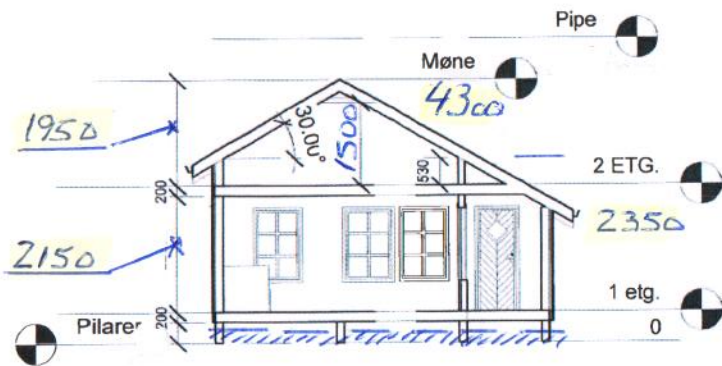
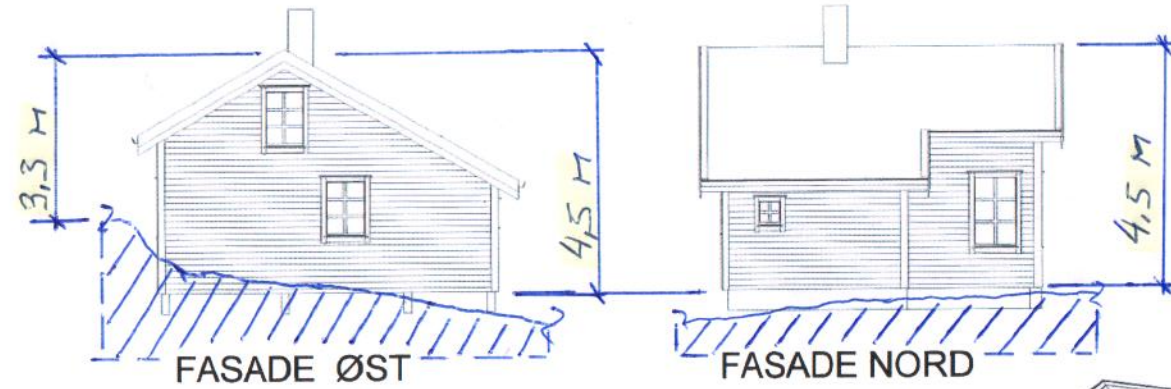
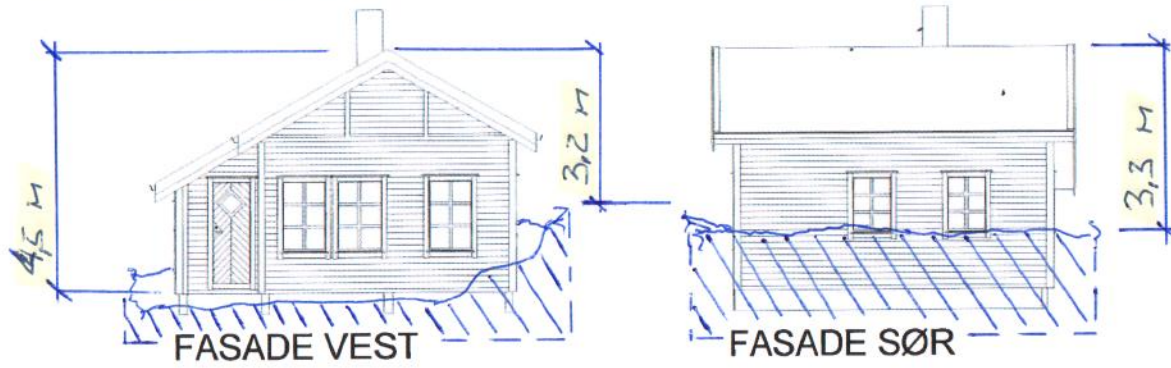
Mvh
Ingunn Kile
Næringskonsulent | Åseral kommune
Mobil: 945 29 891 | www.aseral.kommune.no

ÅSERAL KOMMUNE - EI POSITIV KRAFT

MØVIK
byggetjenester AS

www.arkmovik.no - telefon 38 01 02 84 - mobil 97 58 71 72

No.	Description	Date
	REV. VINDU FASADE NORD	23.05.16

ATLE KORSMO
FINNDALSHEIA 70
ASERAL

Gnr 8 Bnr 1

Project number	Project Number
Date	20.05.16
Drawn by	VB
Checked by	

E - 1

Scale 1 : 100

Atle Korsmo

Sendes per e-post

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Sak nr. 2015/4925 / FMVAGSO

Dato
07.12.2015

**SVAR PÅ SØKNAD OM DISPENSASJON TIL RIVING/ BYGGING AV NY DRIFTSHYTTE I
SETESDAL VESTHEI OG RYFYLKEHEIENE LANDSKAPSVERNOMRÅDET, ÅSERAL
KOMMUNE- ATLE KORSMO**

Viser til din søknad datert 30.oktober 2015.

Vedlagt ligger protokoll med vedtatt vedtak, samt saksutredning, fra styremøte i SVR datert 3.desember 2015

Dokumentet er godkjent elektronisk så derfor sendes dette uten underskrift.

Med hilsen

Guro Sødergren
Verneområdeforvalter SVR

Kopi: Åseral kommune

Arkivsaksnr: 2015/4925-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 17.11.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane	32/15	03.12.2015

Svar på søknad om dispensasjon til rivning/ bygging av ny hytte i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområdet, Åseral kommune- Atle Korsmo

Saksprotokoll i verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane, 3.12.2015

Drøfting i møtet

Styret drøfta saka.

Vedtak

Som forslaget til vedtak.

Vedtaket var samrøystes.

Forvalters innstilling

I medhold av § 48 i naturmangfoldloven får Asle Korsmo tillatelse til å rive/ sette opp ny hytte i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområdet ved Finndalen i Åseral kommune.

- Hytta skal ikke være større enn prosjektert i byggesøknad datert 30.10.2015.
- Hyttas utforming, materialvalg og farge skal være i tråd med retningslinjene i forvaltningsplan for SVR.
- Byggearbeidet skal foregå så skånsomt som mulig.
- Alt avfall fra byggearbeidet skal fjernes i henhold til gjeldende regler og standarder.
- Det må søkes om eget løyve til motorisert ferdsel i forbindelse med transport av byggematerialer, utstyr og avfall.
- Byggearbeidet må være ferdig innen 1.1.2018
- Forvaltningen skal godkjenne nye tegninger der mønehøyden ikke skal overstige 4,5 meter, geshimshøyden overstige 3 meter og høyden på grunnmuren overstige 0,5 meter.

Bakgrunn

Forvaltingssekretariatet har mottatt en byggesøknad (datert 30.10.2015) fra Atle Korsmo. Søknaden omhandler oppsetting av ny driftshytte på eiendommen har eier i Finndalen (g.nr. 8/ b.nr.1) (fig.1) ved Helleren i Åseral kommune.

Eksisterende hytte (fig. 2) som ligger her i dag ble i sin tid satt opp av Håkon Thorsland i henhold til avtale med daværende eier Trygve Lysland. Hytta har hele tiden tilhørt den aktuelle eiendommen, men Thorsland disponerte hytta i sin levetid. Søker ervervet den aktuelle eiendommen høsten 2010. Hytta som står her i dag er i særdeles dårlig forfatning. Det har opp igjennom årene vært begrenset med vedlikehold grunnet Thorslands sviktende helse de siste år. Det har også vært vann opp langs hytteveggen og inne i hytta grunnet plassering av hytta.

Eiendommen har over lengre tid, og er pr. dato leid ut til utmarksbeite for sau. Per i dag blir området leid ut til Gunnar Eivind Greibrokk, han har ytret ønske om kunne benytte hytta som losji i forbindelse med sauesanking. Søker er positiv til dette og ønsker selv og benytte hytta under fiske, jakt og bærplukking. Det kan også være aktuelt og benytte hytta i tilknytting til rypetaksering i området.

Søker skisserer i søknaden at det er behov for å sette opp en mer anvendelig bygning for og ivare ta den praktiske bruken av denne. Den prosjerterte driftshytta er på 30 m² (fig.3) og det planlegges å bygge hytta på mur av naturstein/støpte påler. Taket skal dekkes med torv og hytta vil bli kledd med stående kledning, eller muligens laftet.

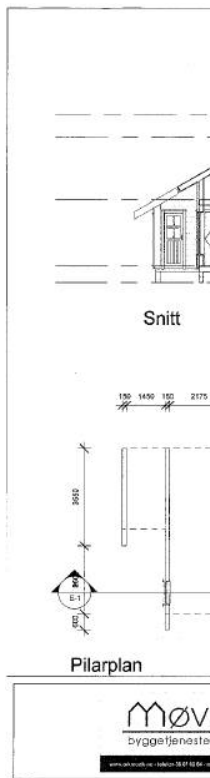
Søker ønsker å flytte plassering på hytta ca.10 meter mot nord for å forebygge vannskader på hytta (fig.4)

Figur 1: Situasjonsskart over området

Figur 2: Eksisterende hytte

Figur 3: Tegninger for ny hytte.

Figur 4:

Situasjonskart med ny plassering av hytte.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.
- Naturmangfoldloven.

Hjemmelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:

1. *Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.*
2. *Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa.* “

Verneforskriftens kapittel IV punkt 1.1 forbyr inngrep som *“vesentlig kan endre landskapets art eller karakter”*.

Naturmangfoldloven § 48 åpner for at det kan gi dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det er to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis:

- 1) Tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
- 2) Tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

Styret for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene og Frafjordheiene har forvaltningsmyndighet for Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene landskapsvernområde.

Vurdering

Driftshytte som det her søkes om kommer inn under landbruksbegrepet, bruken er ikke knyttet til tradisjonell seterdrift, sauesanking, gjeting/ ettersøk av dyr på utmarksbeite. Men bruk til andre formål, slik som utleie, er tillatt i avgrenset deler av året. Hytta har definisjon som fritidshytte. Det omsøkte byggetiltaket ligger sør-øst i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiene landskapsvernområdet ved Finndalen i Åseral kommune. Søknaden omhandler rivning av eksisterende hytte som skal erstattes med en ny fritidshytte. Den prosjekterte hytta vil være i samme størrelsesorden (30m²) som den gamle, men skal bygges ca. 10 meter fra den gamle hytta mot nord for å forebygge vannskader. Ut i fra vedlagt tegning over ny hytte er mønehøyden satt til 4,77 m. Jf. retningslinjer for byggetiltak i SVR har vi satt en grense på mønehøyde til 4,5 m. Altså ut i fra dagens tegning blir mønehøyde 27 cm for høy etter dagens krav. Vi vil sette som vilkår i vedtaket

at nye tegninger må utbredes og godkjennes av vernemyndigheten før byggeprosess begynner.

Det er et behov for å sette opp en mer anvendelig bygning for å ivareta den faktiske bruken. Hytta skal fortsatt brukes i forbindelse med sauedrift i området. Tiltakshaver leier ut området sitt for utmarksbeite. Søker ønsker også selv og bruke hytta til jakt, fiske og bærplukking i perioder. Hytta vil også muligens kunne brukes i forbindelse med rypetaksering. Det er estimert at det vil bli benyttet ca. 40 helikoptertransporter knyttet til frakt av nødvendige materialer. Hytta vil være prefabrikkert i seksjoner, dette for å begrense tidsaspektet i terrenget.

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i § 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må vurdere søknaden etter disse prinsippene ved alle tiltak som vedrører naturmangfoldet, og disse vurderingene skal fremgå av beslutningen.

Bygninger i seg selv kan påvirke og true verneverdiene på flere måter. En bygning vil innebære en permanent endring av landskapet og vil kunne ha en negativ innvirkning på verneverdiene. Med hensyn til GPS- merkeprosjekt og lite observasjoner ellers er det i dette omsøkte området lite villrein. Tradisjonelt har villreinen nyttet området som vinterbeite, i første rekke ved problematiske beitemuligheter lengre nord. I tillegg har området hatt/har en funksjon for sommerbeite for bukk. Villreinen har i liten grad nyttet denne delen av heia de siste årene. Dette skyldes trolig at stammen er relativt liten, samt mulige barriereeffekter lengre nord. Så vidt forvaltningen kan se er det ikke registrert noen sårbare rovfugler i umiddelbar nærhet til hytta eller andre sårbare økosystem som kunne ta nevneverdig skade av tiltaket. Kunnskapsgrunnlaget for behandling av søknaden er basert på kartløsninger med innsyn i sensitive data fra Artsdatabanken, Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Vest-Agder samt rapporter fra NINA og Norsk villreinsenter. Kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere i hvilken grad byggetiltaket vil kunne påvirke verneverdiene må vurderes som godt (§ 8 i naturmangfoldloven), § 9 om *føre var-* prinsippet tillegges derfor mindre vekt. Byggetiltaket medfører så langt forvalter kan se liten sjanse for alvorlige eller irreversible skader på naturmangfoldet. Søknaden omhandler rivning av en eksisterende hytte samt bygging av en ny som vil være i samme størrelse og funksjon som den eksisterende hytta. Hyttene i området ligger svært spredt og dreier seg i hovedsak om driftshytter. Med dagens praksis jf. verneforskrift vil de aller fleste få tillatelse til rivning og bygging av hytte, tatt for gitt at retningslinjer i forbindelse med byggetiltak jf. forvaltningsplan blir holdt. Ut i fra dette er allerede presedensen tilstede for lignende tiltak i SVR. Endring av plassering av den nye hytta (10 meter lengre nord) vil i dette tilfellet liten grad føre til økt økosystembelastning (naturmangfoldlovens § 10). Plasseringen av bygget er god med hensyn på landskapsinntrykket og den nye hytta vil trolig gi et bedre helhetlig inntrykk enn den gamle. Planene følger retningslinjene for plassering og utforming av bygg i området og er slik for det meste forenlig med miljøforsvarlig lokalisering og teknikk (naturmangfoldlovens § 12). Det bør settes vilkår om gjennomføringen av arbeidet for å sikre at tiltaket også er forsvarlig med hensyn på driftsmetode. Tiltaket kommer ikke inn under § 11 i naturmangfoldloven.

Konklusjon

Etter vurdering fra forvaltningen vil ikke omsøkt tiltak være en stor trussel mot verneformål eller verneverdier. Med tanke på at byggetiltaket omhandler rivning og bygging av hytte på omtrent samme sted, samt hyttas funksjon vil være den samme som den gamle og at

området ikke blir benyttet av villrein gjør at vilkårene jf. § 48 i naturmangfoldloven oppfylles.

Foreløpig notat fra befaring til Finndalen i Åseral, 2 juli 2020.

Bakgrunn for befaring:

Sekretariatet (Jørn Haug og Guro Sødergren) gjennomførte befaring i Finndalen i Åseral (gnr/bnr 8/1-Atle Korsmo) grunnet bygging og rivning av hytte. Søker ble varslet samme dag om at vi gjennomførte befaring ved hytta, samt via e-post datert 14.04. 2020. Han opplyste på telefon at hytte vill fremstå som noe uferdig da det gjensto å legge til masse til grunnmur.

Kort historikk:

Tiltaket ble godkjent av verneområdestyret datert 3. 12 2015 og har saksnr. ST 32/15 (arkivsaksnr: 2016/12732). Tegninger ble avslått, overholdt ikke krav om møne og gesimshøyde. Etter et dialogmøte mellom forvaltning, kommune og søker datert 15 august 2016 ble nye tegninger godkjent

og kunne brukes i byggearbeidet. Vilkår fra styrevedtak 32/15 er det satt frist for ferdigstilling 1.1. 2018. Forvaltningssekretariatet fikk søknad om utsettelse (via e post datert 3.4 2018) sekretariatet godkjente dette og søker fikk ny frist til 1.1. 2020.

Dette har han fått løyve til (utdrag fra protokoll):

ST 32/15 Svar på søknad om dispensasjon til riving/ bygging av ny driftshytte i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiene landskapsvernområdet, Åseral kommune- Atle Korsmo

Forvalters innstilling

I medhold av § 48 i naturmangfoldloven får Asle Korsmo tillatelse til å rive/ sette opp ny hytte i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområdet ved Finndalen i Åseral kommune.

- Hytta skal ikke være større enn prosjektert i byggesøknad datert 30.10.2015.
- Hyttas utforming, materialvalg og farge skal være i tråd med retningslinjene i forvaltningsplan for SVR.
- Byggearbeidet skal foregå så skånsomt som mulig.
- Alt avfall fra byggearbeidet skal fjernes i henhold til gjeldende regler og standarder.
- Det må søkes om eget løyve til motorisert ferdsel i forbindelse med transport av byggematerialer, utstyr og avfall.
- Byggearbeidet må være ferdig innen 1.1.2018
- Forvaltningen skal godkjenne nye tegninger der mønehøyden ikke skal overstige 4,5 meter, geshimshøyden overstige 3 meter og høyden på grunnmuren overstige 0,5 meter.

Saksprotokoll i verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane, 3.12.2015

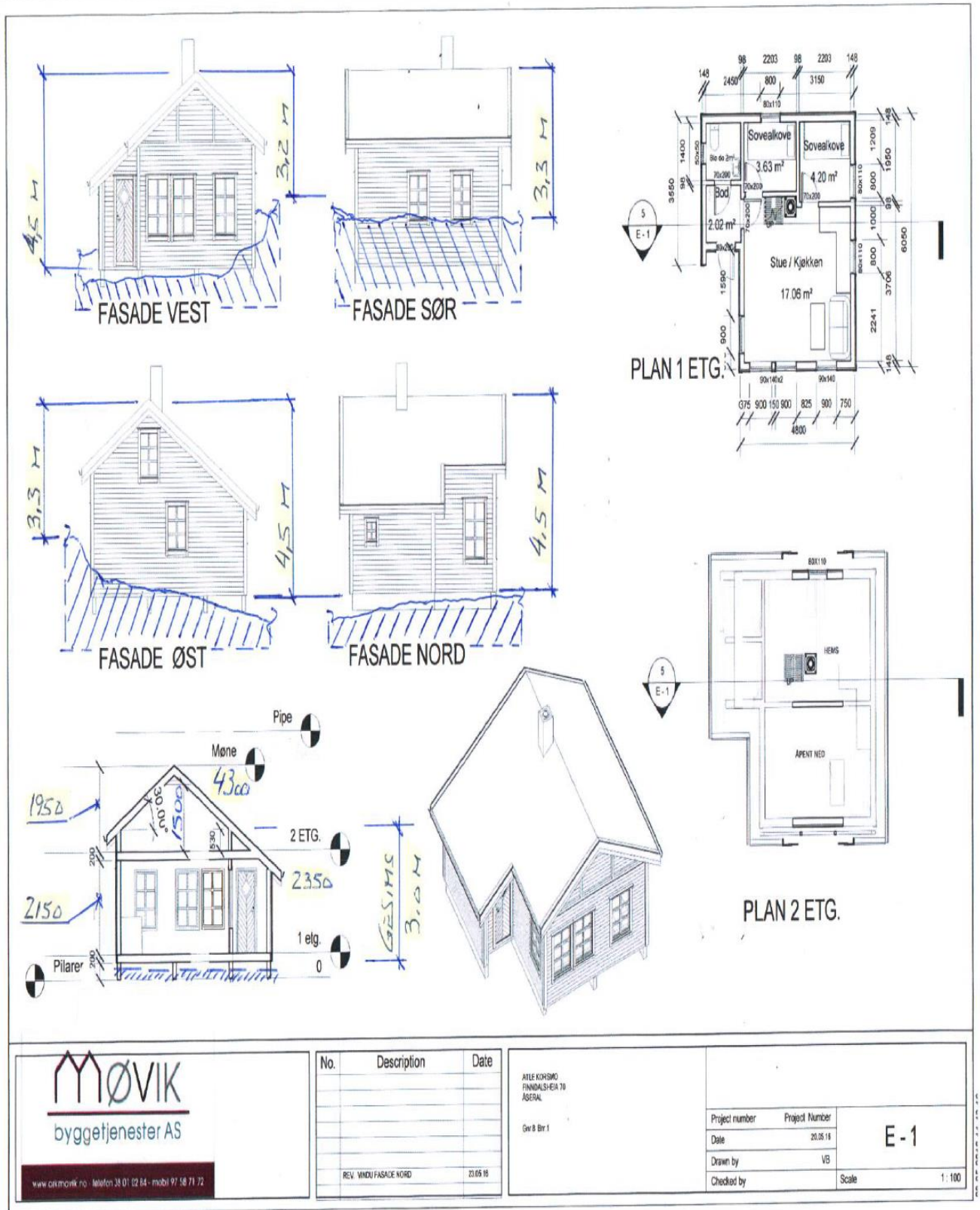
Drøfting i møtet
Styret drøfta saka.

Vedtak

Som forslaget til vedtak.

Vedtaket var samrøystes.

Tegninger ble godkjent 15 august 2015:

MØVIK
byggetjenester AS

www.cimovik.no telefon 38 01 02 84 mobil 97 58 71 72

No.	Description	Date
REV. VINDU FASADE NORD		23.05.16

ALLE KUNNSKAP
FINNALSHEIA 70
ASERAL

Gr 8 Btr 1

Project number	Project Number	E-1
Date	20.05.16	
Drawn by	VB	
Checked by	Scale	

Bilder og notater fra befaring:

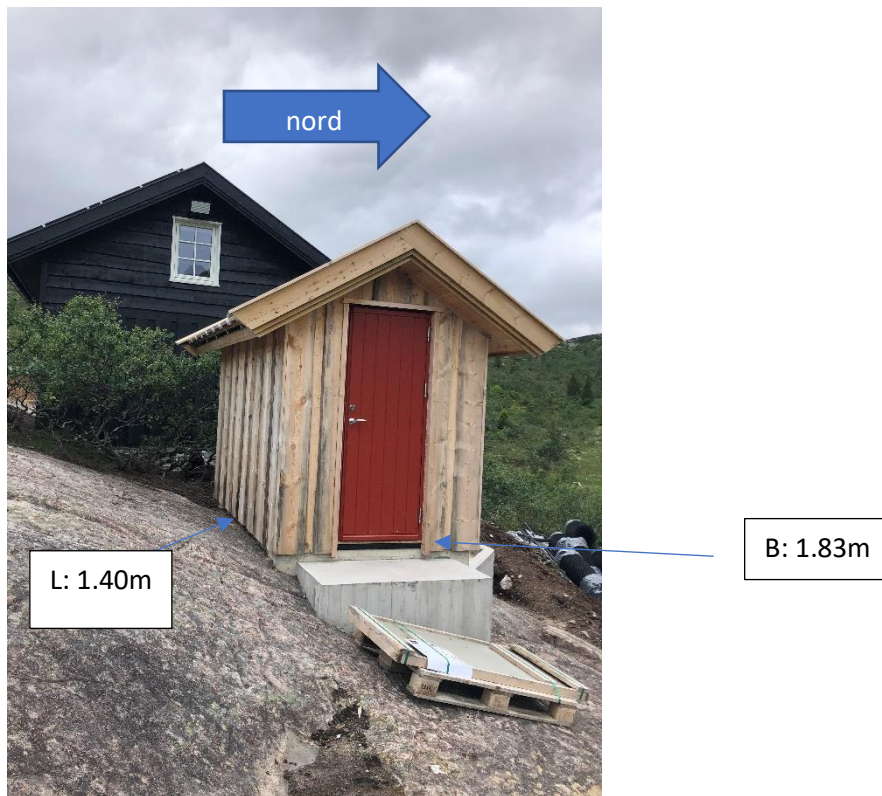
- Det er bygget boblebad i vestre hjørne av hytta mål: L: 2.96m (vest), B: 2.43m (nord), H: 4.60m (høyest til lavest i terrenget)

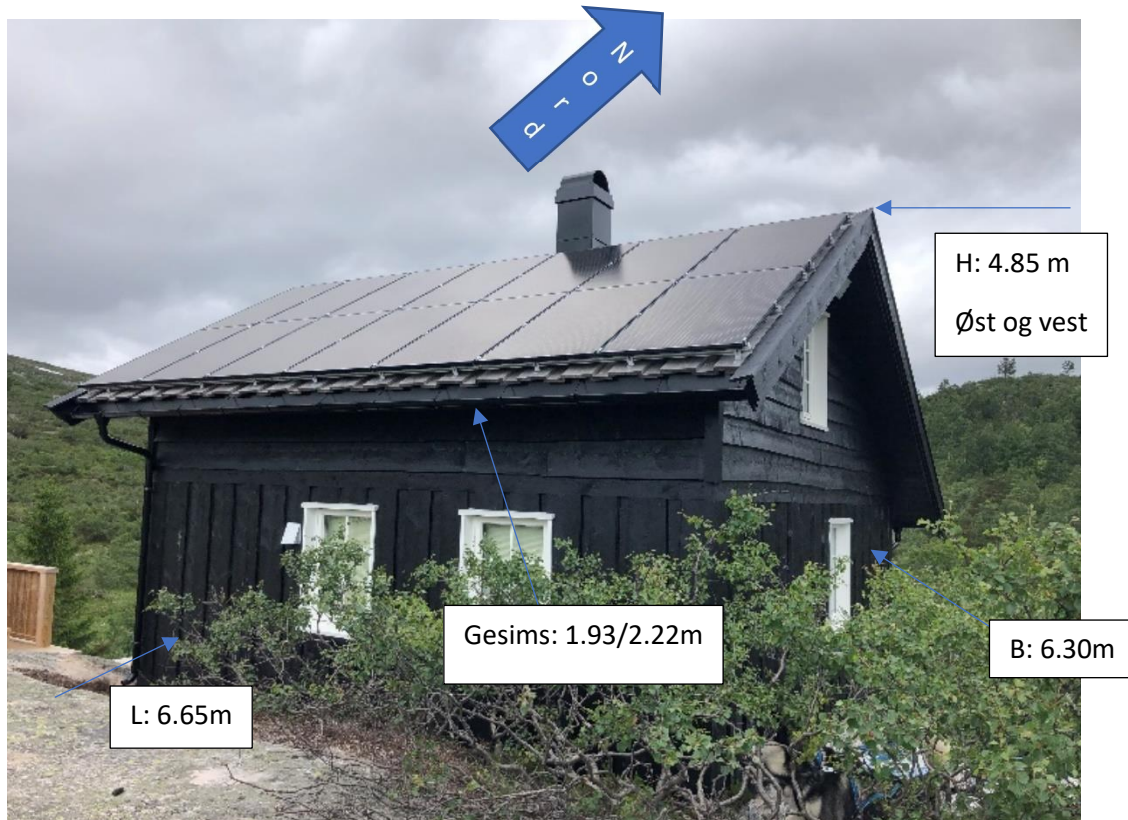
- Det er bygget en mur/betonggang m/trapp fra hovedhytte til uthus/utedo. Mål: L: 3.94 (nord for rød dør)+1.25 (nord for rød dør), L: 3.33 (sør for rød dør)+1.13 (sør for rød dør), H: 0.80m.

- Det er bygget et uthus, mål: L: 2.83m, B: 1.83m (5, 17m²) samt støypt en plattform foran døra, mål: L: 1.40m, B: 0.66 (0,94 m²).

- **Hovedhytta**, mål: L: 6.65m, B: 6.30m (41,8 m²).
 Gesimshøyde sør: 1.93/ 2.22 m
 Gesimshøyde nord: 3.14m
 Mønehøyde øst: 4.85m,
 Mønehøyde vest; 4.85m.

Det er også installert solcellepanel på sørvendt tak på hovedhytta.

BYA= 41.8m²

Inngangsparti: L: 2.50m, B: 1.60m = 4m²

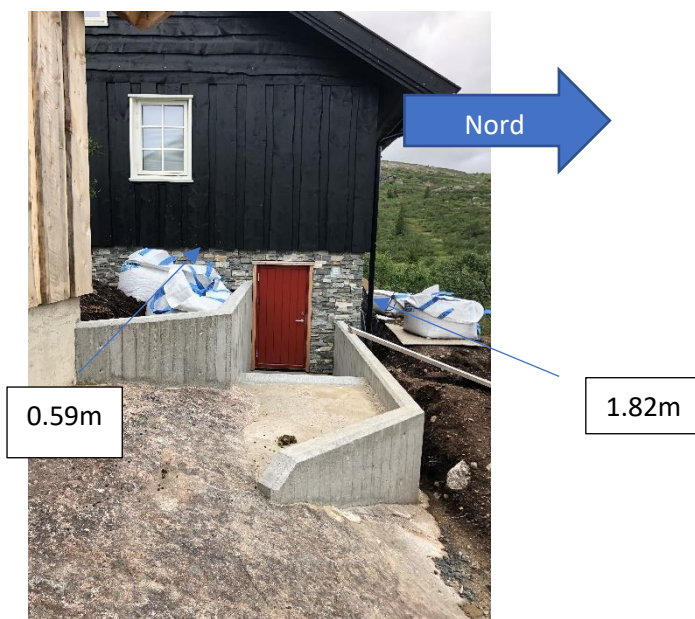
- Mål terrasse: L: 6.03, B: 4.44.

- Grunnmuren

Mål av grunnmur (punktet der forblendingsmuren begynner, ikke det som skal fylles igjen):

Grunnmur øst: 1.82m og 0.59m.

Mur nord: 1.20m, 1.57m.

1.20m

1.57m

- Gammel hytte er ikke revet

- Rester etter søppelbål

Ved flere av bildene synes også materialer og netting til å sette opp gjerde.

Oppsummering:

Foreløpig vurdering av hva som er i strid med gitt tillatelse:

- BYA av hytte overskrider godkjent tegning.
- Uthus ikke inkludert i tegning eller søkt om.
- Solcellepanel ikke i godkjent tegning eller søkt om.
- Betonggang mellom hytte og uthus er ikke i tegning eller søkt om.
- Badestamp ikke i godkjent tegning eller søkt om.
- Gesminshøyde nord overskrider maks høyde i forvaltningsplan.
- Mønehøyder overskrider maks høyde i forvaltningsplan.
- Mur kledd med naturstein ikke en del av godkjent tegning eller søkt om, høyden på mur overskrider maks høyde jf. forvaltningsplan.
- Rester etter sprengningsarbeid på tomte.
- Rester etter «søppelbål».
- Gammel hytte er ikke revet.
- Plassering er 40 m feil ifh til kartutsnitt i søknad, hytta ligger i dag mye høyere en omsøkt og dermed mer eksponert.

Sekretariatet må videre med saken. AU må drøfte ulike alternativer på møte den 3 juli 2020.

Alternativer for veien videre er flere; full stans er kanskje vår anbefaling.

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@fylkesmannen.no
www.svr.no

Atle Korsmo

4623 KRISTIANSAND S

Saksbehandler Guro Sødergren

Vår ref. 2020/5735-0
PRIMÆRKLASSERING

Deres ref.

Dato 08.07.2020

Pålegg om øyeblikkelig stans av alt byggearbeid, samt forhåndsvarsling om retting av byggetiltak i Finndalen gnr/bnr 8/1 (ST 32/15) i Åseral kommune, Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Vernområdestyret pålegger øyeblikkelig stans i alt byggerarbeidet i tilknytning til hytte i Finndalen (gnr/bnr: 8/1) jf. § 69 i naturmangfoldloven.

Med bakgrunn i samme hjemmel har arbeidsutvalget i Au sak 29/20, vedtatt varsel om retting av nevnte byggetiltak som ikke er i samsvar med vedtak i ST 32/15. Det sendes derfor ut forhåndsvarsling om retting jf. §16 i forvaltningsloven.

Tiltakshaver får frist til 3 august 2020 til å uttale seg om eventuelt krav om retting.

Vedlagt ligger utdrag fra protokoll der styre vedtok pålegg om øyeblikkelig stans i alt byggearbeid. Saksutredning følger også med utdrag fra protokoll i arbeidsutvalg om retting.

Klagerett gjelder kun pålegg om stans:

Vedtaket kan påklagast til Miljødirektoratet. Klaga skal sendast til verneområdestyret for vidare handsaming. Klagefristen er 3 veker frå mottak av vedtaket. Alle partar med klagerett har rett til innsyn i saksdokumenta. Skrifteleg klage skal sendast til Verneområdestyret for SVR Pb. 788 Stoa, 4809 ARENDAL. Oppgi kva for eit vedtak det vert klaga på, dei endringane klagar ynskjer og grunngjeving for klaga. Dersom det vert klaga så seint at det kan vere tvil om det er klaga i rett tid, må det opplysast når brevet kom fram.

Med hilsen

Guro Sødergren
Verneområdeforvalter SVR

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Fylkesmannen i Agder
Åseral kommune

Postboks 788 Stoa 4809 ARENDAL
Gardsvegen 68 4540 ÅSERAL

Arkivsaksnr: 2020/5735-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 03.07.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	31/20	03.07.2020

Pålegg om stans i byggetiltak i Finndalen gnr/bnr 8/1 (ST 32/15) i Åseral kommune, Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde- Atle Korsmo

Forvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 gir verneområdestyret pålegg om øyeblikkelig stans i alt byggearbeid på hytte under oppføring på eigedomen 8/1 Finndalen, Atle Korsmo.

Verneområdestyret legger vekt på at tiltakshaver har gått langt utover byggeløyvet som er gitt og at det gjenstår en del arbeid på tomta.

Verneområdestyret viser til varsel om retting vedtatt sendt ut av arbeidsutvalget og melding av saka til politiet jamfør vedtak i arbeidsutvalget 3.7.2020

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 03.07.2020

Handsaming:

Forvaltars innstilling vart einstemmig vedtatt.

Vedtak i verneområdestyret

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 gir verneområdestyret pålegg om øyeblikkelig stans i alt byggearbeid på hytte under oppføring på eigedomen 8/1 Finndalen, Atle Korsmo.

Verneområdestyret legger vekt på at tiltakshaver har gått langt utover byggeløyvet som er gitt og at det gjenstår en del arbeid på tomta.

Verneområdestyret viser til varsel om retting vedtatt sendt ut av arbeidsutvalget og melding av saka til politiet jamfør vedtak i arbeidsutvalget 3.7.2020

Saksopplysninger

Bakgrunn

Sekretariatet (Jørn Haug og Guro Sødergren) gjennomførte befaring i Finndalen i Åseral (gnr/bnr 8/1- Atle Korsmo) grunnet bygging og rivning av hytte datert 2.07. 2020.

Søker ble varslet samme dag om at vi gjennomførte befaring ved hytta, samt via e-post datert 14.04. 2020. Søker opplyste på telefon at hytte vill fremstå som noe uferdig da det gjensto å legge til masse til grunnmur.

Verneområdestyret skal i saken ta stilling til pålegg om stans i byggearbeidet jf. § 69 i naturmangfoldloven.

Kort historikk:

Tiltaket ble godkjent av verneområdestyret datert 3.12 2015 og har saksnr. ST 32/15 (arkivsaksnr: 2016/12732). Tegninger ble avslått, overholdt ikke krav om møne og gesimshøyde. Etter et dialogmøte mellom forvaltning, kommune og søker datert 15 august 2016 ble nye tegninger godkjent og kunne brukes i byggearbeidet. Vilkår fra styrevedtak 32/15 er det satt frist for ferdigstilling 1.1. 2018. Forvaltningssekretariatet fikk søknad om utsettelse (via e post datert 3.4 2018) sekretariatet godkjente dette og søker fikk ny frist til 1.1. 2020 for å ferdigstille byggearbeidet.

Vurdering

Foreløpig vurdering om hva som er i strid med gitt tillatelse (verneforskrift og naturmangfoldloven):

- BYA av hytte overskrider godkjent tegning.
- Uthus ikke inkludert i tegning eller søkt om.
- Solcellepanel ikke i godkjent tegning eller søkt om.
- Betonggang mellom hytte og uthus er ikke i tegning eller søkt om.
- Badestamp ikke i godkjent tegning eller søkt om.
- Gesimshøyde nord overskrider maks høyde i forvaltningsplan.
- Mønehøyder overskrider maks høyde i forvaltningsplan.
- Mur kledd med naturstein ikke en del av godkjent tegning eller søkt om, høyden på mur overskrider maks høyde jf. forvaltningsplan.
- Rester etter sprengningsarbeid på tomta.
- Rester etter «søppelbål».
- Gammel hytte er ikke revet.
- Plassering er 40 m feil ifh til kartutsnitt i søknad, hytta ligger i dag mye høyere en omsøkt og dermed mer eksponert.

Viser videre til foreløpig notat fra befaring datert 2.07.2020.

Forvalter vurdere tiltaket såpass grovt og anbefaler stans i alt byggearbeid.

Hjemmelsgrunnlag

Naturmangfoldloven § 69 hjemler adgangen til å gi pålegg om stans av en ulovlig handling eller et ulovlig forhold. Med retting menes som oftest gjenoppretting av en tidligere tilstand, pålegg om stans betyr at en pågående ulovlig handling må opphøre.

Arbeidsutvalget fattet følgende vedtak (utdrag fra godkjent protokoll, 3.7.2020):

Saka vart sett på sakslista. Arbeidsutvalet syner til rapport frå synfaring 2.7.2020 og orientering frå forvaltningssekretariatet i møtet.

Arbeidsutvalet meiner tiltakshavar har gått langt ut over gjeven løyve og at det må reagerast strengt på dette.

Arbeidsutvalet ber forvaltningssekretariatet sende ut varsel om retting etter naturmangfoldloven § 69. Vidare ber arbeidsutvalet om at verneområdestyret omgåande får ei sak til handsaming pr. e-post der det vert oppmoda om at verneområdestyret fattar vedtak om stans i alt arbeid etter naturmangfoldloven § 69.

Arbeidsutvalet ber om at forvaltningssekretariatet melder tiltaket til politiet.

Arbeidsutvalet gir styreleiar og nestleiar fullmakt til naudsynte avklaringar om vidare framgangsmåte.

Kopi av rapport og vedtak vert sendt Åseral kommune for oppfølging etter plan- og bygningsloven.

Konklusjon

Jf. Naturmangfoldloven § 69 pålegges tiltakshaver stans i alt byggearbeid.

Kopi vil sendes til:

Åseral kommune, Fylkesmannen i Agder og tiltakshaver.

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og Frafjordheiane
Postboks 788 Stoa
4809 Arendal

Deres ref.: 2020/5735

Vår ref.: 163993/25789

E-mail: gard.erik.garlie@wigemyr.no

Kristiansand, 21.08.2020

MERKNADER TIL VARSLER/PÅLEGG – VERNEOMRÅDETSTYRETS SAKSNR. 2020/5735 OG ÅSERAL KOMMUNENS SAKSNR. 20/01468-2

Det vises til brev av 8. juli 2020 fra Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane med pålegg om stans av byggearbeid, samt forhåndsvarsling om retting av byggetiltak i Finndalen gnr. 8 bnr. 1 i Åseral kommune. Videre vises det til Åseral kommunes brev av 21. juli 2020 med forhåndsvarsel om mulig pålegg om retting og overtredelsesgebyr.

Det er gitt frist til 24. august 2020 for å kommentere/klage på de punkter som fremgår av pålegget/varslene.

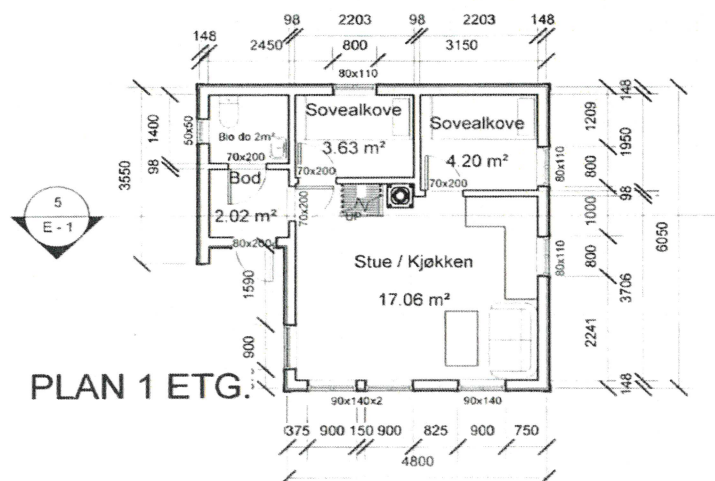
Undertegnede er bedt om å bistå tiltakshaver, Atle Korsmo, i saken.

Jeg vil i det følgende kommentere de enkelte punkter som fremgår av skrevet:

- **BYA av hytte overskrider godkjent tegning.**

I notat fra forvaltningssekretariatets befaring 1. juli 2020 fremgår det at hytta er målt til 6,65 m lengde og 6,3 meter bredde, som gir BYA på 41,8 m².

Hytta er imidlertid ikke kvadratisk og utregningen av BYA er følgelig ikke korrekt.

PARTNERE

Adv. Helge Wigemyr (H)
Adv. Yngve Andersen
Adv. Kai Knudsen (H)
Adv. Johan F. Gjesdahl
Adv. Bjørgulv Rygnestad
Adv. Solveig Løhaugen
Adv. Erik Ottemo
Adv. Inger Johansen
Adv. Thor-Erik Andersen
Adv. Ronny Chr. Håkonsen
Adv. Nils Anders Grønås
Adv. Anne Sundøy
Adv. Gard Erik Garlie
Adv. Johan G. Bernander

ANSATTE ADVOKATER

Adv. Kjetil Baldersheim
Adv. Emma Isaksen
Adv. Rune Alsted Amundsen

(H) Møterett for Høyesterett

MEDLEM AV

Den Norske Advokatforening

ADVOKATFIRMA WIGEMYR & CO DA

Vestre Strandgate 23
Postboks 716
4666 Kristiansand

T +47 38 17 87 10
F +47 38 02 04 58
E post@wigemyr.no
W wigemyr.no

Byggetegningen viser at målene er gjort med utgangspunkt i «bunnstokkene», altså innenfor ytterveggene.

Byggematerialer og kledning «bygger» nødvendigvis noe. Ifølge tiltakshavers mål er dette:

- Gips/vindtetting: 10 mm.
- Stående utlektning som bygger 23 mm.
- Horisontal utlektning på 36 mm.
- Underbord og påbord. Disse bygger begge 2 x 25 mm.

Vedlagt ligger et bilde som er tatt fra byggeprosessen, og som viser denne oppbyggingen av vegg/kledning.

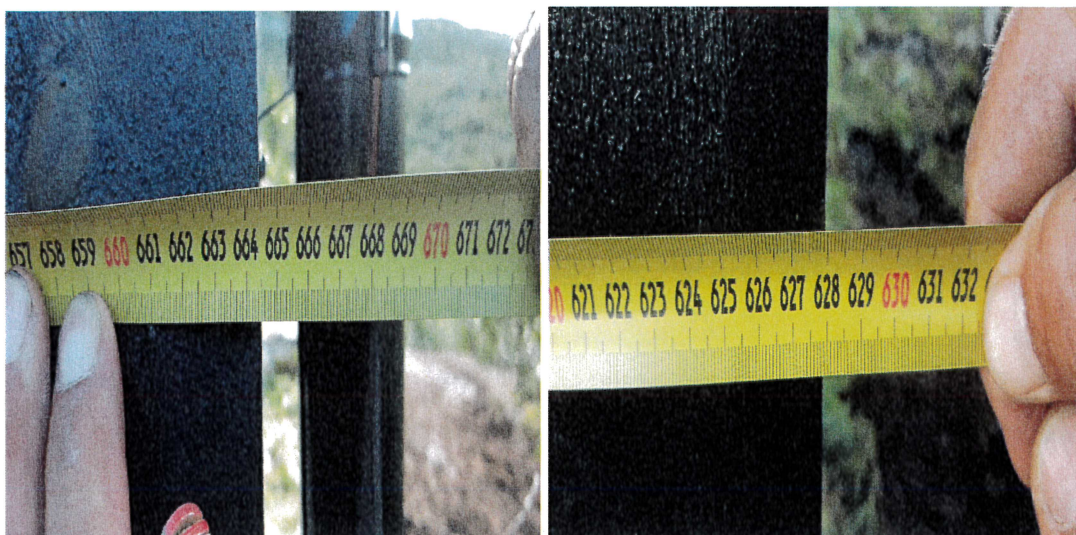

Til sammen bygger disse elementene $2 \times (10+23+36+25+25) = 238 \text{ mm} / 23,8 \text{ cm}$.

Tiltakshaver har kontrollmålt hyttas faktiske lengde og bredde og kommet til følgende mål:

- $(605,0 + 23,8) = 628,8 \text{ cm}$, mot målt $628,0 \text{ cm}$. Dette representerer et avvik på $-0,8 \text{ cm}$ mellom tiltakshavers mål og byggetegning tillagt kledningsutbygning.
- $(640,0 + 23,8) = 663,8 \text{ cm}$, mot målt $664,5 \text{ cm}$. Dette representerer et avvik på $+0,7 \text{ cm}$ mellom tiltakshavers mål og byggetegning tillagt kledningsutbygning.

Tiltakshavers måling fremgår av bildene nedenfor.

Så lenge det ikke foreligger tegninger på detaljprosjekteringsnivå fremstår det som relativt «selvsagt» at kledningen vil «bygge» noe.

Ovennevnte viser at målene på hytta i lengde og bredde samsvarer med godkjente byggetegning og at hytta ikke har BYA på 41,8 m².

- **Uthus ikke inkludert i tegning eller søkt om.**

«Uthuset» er en bod på 4 kvm, som primært er ment som lagringsplass for ved. Tiltakshaver har også tenkt at boden kan fungere som «nødbu» i et eventuelt nødstilfelle.

Tiltakshaver har oppført boden i den tro at dette ikke er et søknadspliktig tiltak. Ifølge plan- og bygningsloven § 20-5 første ledd bokstav a er «*mindre frittliggende bygning som oppføres på bebyggt eiendom, og som ikke kan brukes til beboelse*» unntatt fra søknadsplikt.

Verneforskriftens verneregler gjelder «*inngrep som vesentleg kan endra eller innverke på landskapet sin art eller karakter*». Boden er så liten og er utført på en slik måte både med hensyn til plassering, utforming og materialvalg at den ikke kan sies å innvirke vesentlig på landskapets art eller karakter.

- **Solcellepanel ikke i godkjent tegning eller søkt om.**

Ifølge TEK 17 punkt 1-4 første ledd bokstav d nr. 4 er «*installering og endring av enkle installasjoner i eksisterende byggverk innenfor en bruksenhet eller branncelle*» unntatt fra søknadsplikt.

Ifølge veiledningen til bestemmelsen er «*Installering og endring av solenergianlegg i eksisterende byggverk innenfor en bruksenhet eller branncelle, vurderes som en enkel installasjon og er unntatt fra kravet om søknadsplikt.*»

Solcellepanelene som tiltakshaver har montert på taket på hytta er altså innenfor en bruksenhet/branncelle.

De er montert i samme vinkel som taket og fremstår som en naturlig integrert del av taket. De medfører derfor heller ingen fasadeendring.

Bildet nedenfor viser hvordan panelene fremstår som en integrert del av taket.

Det vises i denne sammenheng til at turistforeningens hytter i verneområdet har, tilsynelatende godkjente, solcellepaneler. Disse er montert på vegg, se nedenstående bilder.

«Bossbu»

«Svartenut»

«Kringlevatn»

Estetisk fremstår løsningen med heldekkende solcellepaneler på taket på hytta som en langt bedre løsning enn om solcellepanel skulle være montert på vegg. Det er ingen prinsipiell forskjell på om panelene festes på tak eller på vegg.

Solcellene er ikke synlig på avstand og medfører ingen endring eller innvirkning på landskapets art eller karakter, jf. reglene i verneforskriften.

Det anføres at solcellepanelene er lovlige.

- **Betonggang mellom hytte og uthus er ikke i tegning eller søkt om.**

Tiltakshaver har oppført forstøtningsmuren i den tro at dette var et ikke-søknadspliktig tiltak.

«Betonggangen» består i realiteten av to støpte forstøtningsmurer.

På det høyeste er forstøtningsmuren ca. 1,3 meter.

Da terrenget ble ryddet ned til bart fjell viste det seg å være en fordypning i terrenget på det ene hjørnet av hyttas plassering. Tomten er ryddet med håndmakt uten sprengningsarbeider og forstøtningsmuren var da det beste alternativet for å støtte opp hjørnet på hytta, samt for at det skulle være mulig å fylle inntil masse til fundamentet og dermed begrense eksponeringen av grunnmuren. På denne måten var det også mulig å få til atkomst til krypkjeller under hytta.

I TEK 17 punkt 4-1 første ledd bokstav e nr. 6 fremgår det at *«mindre forstøtningsmur på inntil 1,0 m høyde og avstand fra nabogrense på minst 1,0 m eller forstøtningsmur på inntil 1,5 m høyde og avstand fra nabogrense på minst 4,0 m»* kan oppføres uten søknad.

«Betonggangen» ligger nedsenket i terrenget og bryter heller ikke med intensjonen i verneforskriften om endring eller innvirkning på landskapets art eller karakter.

- **Badestamp ikke i godkjent tegning eller søkt om.**

Tiltakshaver har oppført badestampen i den tro at dette ikke er et søknadspliktig tiltak.

Badestampen som er utført er en privat badestamp som ikke er tilkoblet offentlig avløpsnett. Ifølge Åseral kommunes oversikt på nett er dette et tiltak som er unntatt søknadsplikt.

Badestampen ligger i tilknytning til oppførte hytte og innebærer ingen ytterligere innvirkning på landskapets art eller karakter.

- **Gesimshøyde nord overskrider maks høyde i forvaltningsplan.**

Det fremgår av notat fra befaring 1. juli 2020 at gesimshøyde nord er 3,14 meter. Den tillatte gesimshøyde er 3 meter. Dette er et avvik på 14 cm som enkelte kan justeres ved å fylle til noe masse.

- **Mønehøyder overskrider maks høyde i forvaltningsplan.**

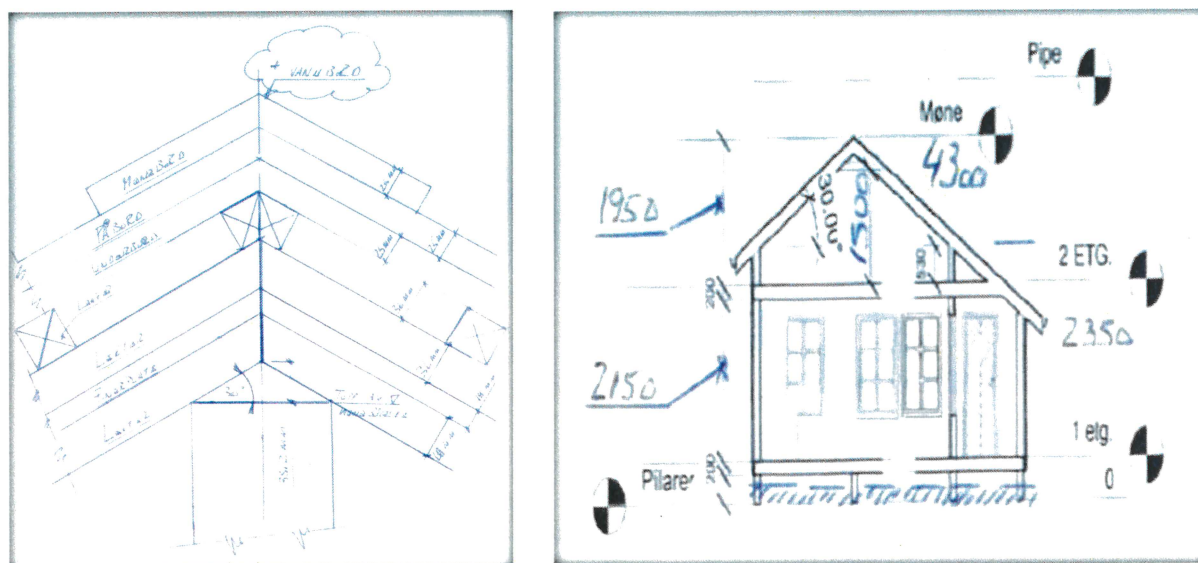
Hytta er godkjent med en mønehøyde på 4,5 meter. Det er ikke angitt kotehøyder i tillatelsen.

Vedlagte byggetegning viser at høyde på mønebjelke er 4,5 meter. Dette er reisverkshøyden. Byggetegningen er ikke detaljert for takoppbygningen.

Også takoppbygningen vil nødvendigvis «bygge» noe.

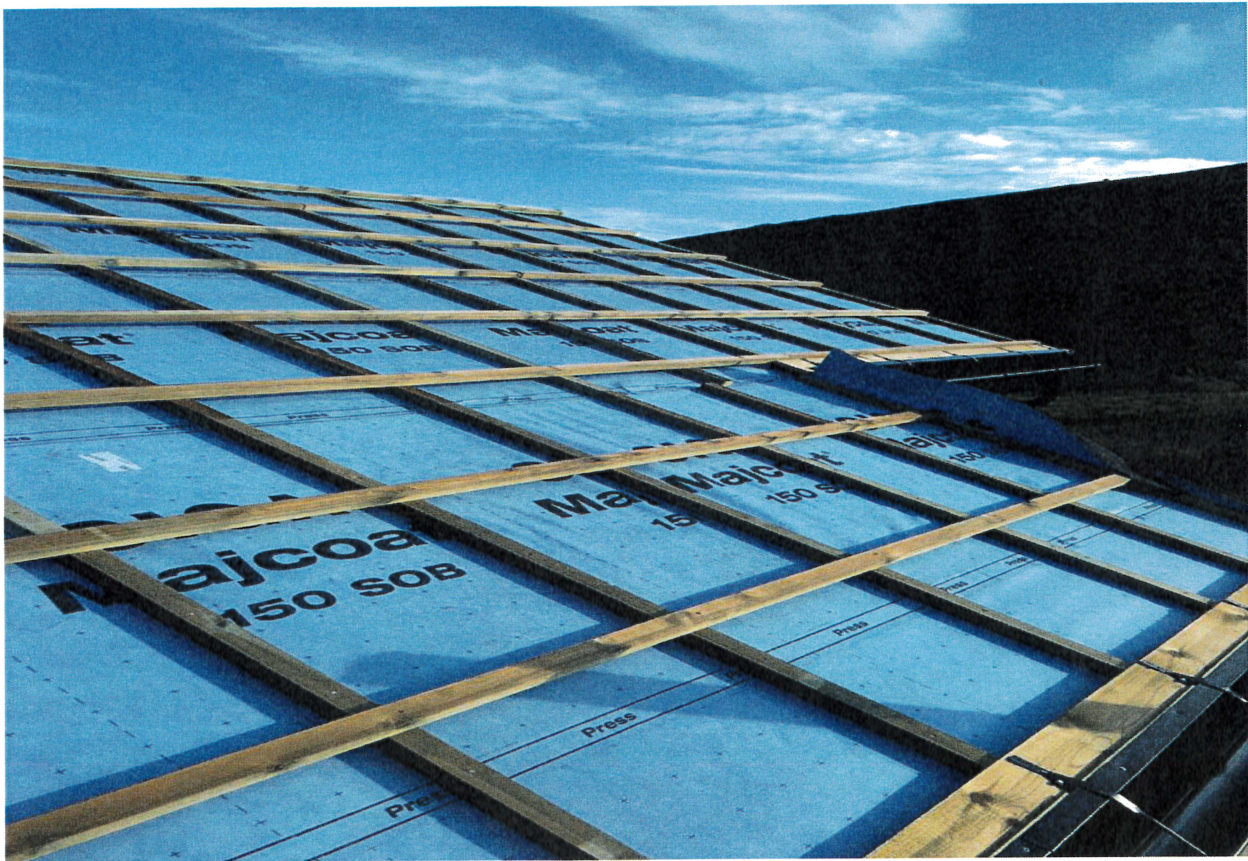
Nedenfor vises detalj for takoppbygning, med et «tomrom» fra mønebjelke til lekter, lekter, finerplate, underbord, påbord, mønebord og vannbord.

Ifølge byggmester er dette en vanlig takoppbygning på denne type hytter og innenfor «toleranse».

Bilder nedenfor er tatt i forbindelse med oppbygningen av taket.

Basert på ovennevnte er vi av den oppfatning at mønehøyden ikke overstiger det som er godkjent på byggetegning.

- **Mur kledd med naturstein ikke en del av godkjent tegning eller søkt om, høyden på mur overskrider maks høyde jf. forvaltningsplan.**

De godkjente byggetegningene viser ikke detaljer for grunnmuren. Naturstein er valgt da det utgjør et naturlig element og fordi det fremstår som en bedre løsning rent estetisk enn betongmur.

Det fremgår av i saksfremlegget av 17. november 2015 fra forvaltningssekretariatet at *«det planlegges å bygge hytta på mur av naturstein/støpte såler»*.

Natursteinsmuren er følgelig ikke i strid med tillatelsen.

Det er i hovedsak mot nord at grunnmuren er for høy. Dette skyldes at terrenget her er noe skråere. Det vil være mulig å fylle inn noe masse. Det vil fort vokse til planter og busker som «tar ned» høyden på grunnmuren.

Estetisk fremstår natursteinsmuren som er naturlig element og hvordan muren ser ut har ingen betydning i forhold til verneformålet.

- **Rester etter sprengningsarbeid på tomta.**

Det er ikke foretatt sprengningsarbeider på tomten. Alt ryddearbeid er utført for hånd.

- **Rester etter «søppelbål».**

Det alt vesentlige av materialrester, søppel mv. er transportert ut av området og håndtert som renovasjonsavfall. Det som karakteriseres som et «søppelbål» er i dag så å si gjengrodd, jf. bildet nedenfor.

- **Gammel hytte er ikke revet.**

Gammel hytte er revet, jf. bildet nedenfor.

- **Plassering er 40 m feil ifh til kartutsnitt i søknad, hytta ligger i dag mye høyere en omsøkt og dermed mer eksponert.**

Tiltakshaver anslo en plassering av ny hytta «ca. 10 meter» fra der tidligere hytte stod. Dette var en omtrentlig angivelse. Verken vernemyndighetene eller plan- og bygningsmyndighetene krevde noen nærmere angivelse eller innmåling av plasseringen av den nye hytta.

Tiltakshaver var tydelig på at han ønsket å plassere hytta på et sted i terrenget hvor det var mulig å unngå vannskader, altså noe høyere i terrenget. Årsaken var at det hadde vært vann opp langs veggen og inne i den gamle hytta. Denne begrunnelsen fremgår også av og er vektlagt i forvaltningssekretariatets saksfremlegg av 17. november 2015.

I området 10 meter fra hytta er det en fordypning i terrenget hvor tiltakshaver vurderte at man ville få problemer med fukt/vann og at det krevdes et stort ryddearbeid hvor man trolig ville måtte bruke maskiner og fylle opp med puk/stein.

Da nøyaktig plassering av hytta ble vurdert i terrenget fant tiltakshaver derfor et sted hvor det var mulig å rydde ned til bart fjell uten større terrenginngrep. All rydding foregikk «for hånd». Her var det forholdsvis tørt og man kunne utnytte jordvarme. Dessuten fremstod stedet som forholdsvis plant, i motsetning til en plassering nærmere eksisterende hytte hvor det ville vært nødvendig med større inngrep i naturen for å begrense nivåforskjell mellom hyttas hjørnepunkter. Siden plassering var angitt omtrentlig oppfattet tiltakshaver at det var det var en viss fleksibilitet med hensyn til å finne egnet plass for hytta i tråd med den uttalte intensjon om å plassere hytta på en tørr plass. Stedet ligger ikke 10 meter fra den opprinnelige hytta, men i umiddelbar nærhet. Det vises til bildet nedenfor.

Nedenfor følger et bilde som viser terrenget på stedet slik dette framstod før man begynte å fjerne masse.

Nedenfor følger et par bilder som viser grunnfjellet etter at jordmassen var ryddet.

Tiltakshaver har ikke hatt noen intensjon om holde tilbake informasjon om hyttas plassering. Nedenfor følger bilder som ble sendt til verneområdeforvaltningen og Åseral kommune i e-post den 19. juli 2016. Bildet viser den aktuelle plasseringen i terrenget, uten at dette avstedkom noen kommentarer verken fra verneområdeforvaltningen eller kommunen.

Tiltakshaver er ikke enig i at hytta ligger «eksponert» i terrenget. Selv om hytta ligger noe høyere enn den ville gjort 10 meter fra tidligere hytte ligger den fremdeles i dalføre med fjell og høydedrag rundt.

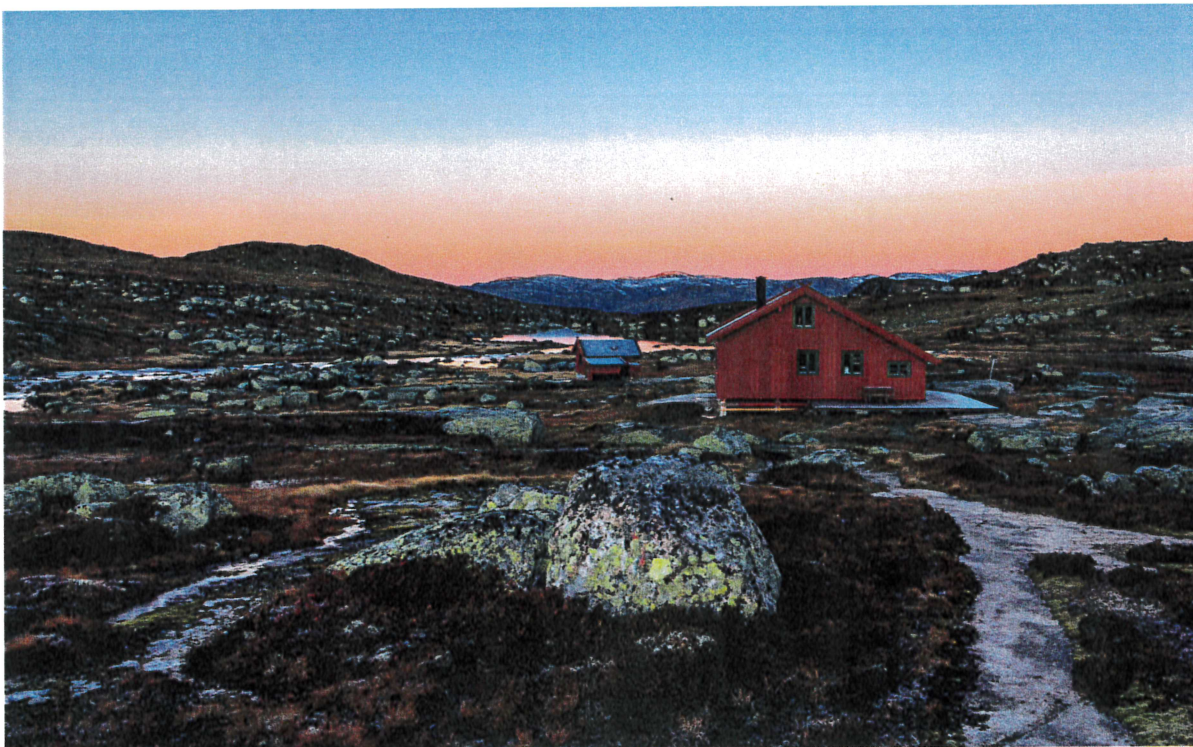
Enhver hytte i et ellers ubebygde naturområde vil kunne betraktes som «eksponert» avhengig av vegetasjonen rundt. Det vil også ha betydning fra hvilken vinkel og hvor i terrenget man betrakter hytta fra. Tiltakshavers eiendom er på ca. 10.000 dekar og uten naboer og med begrenset aktivitet fra allmennheten.

Bildene nedenfor viser hvordan hytta fremstår fra ulike posisjoner.

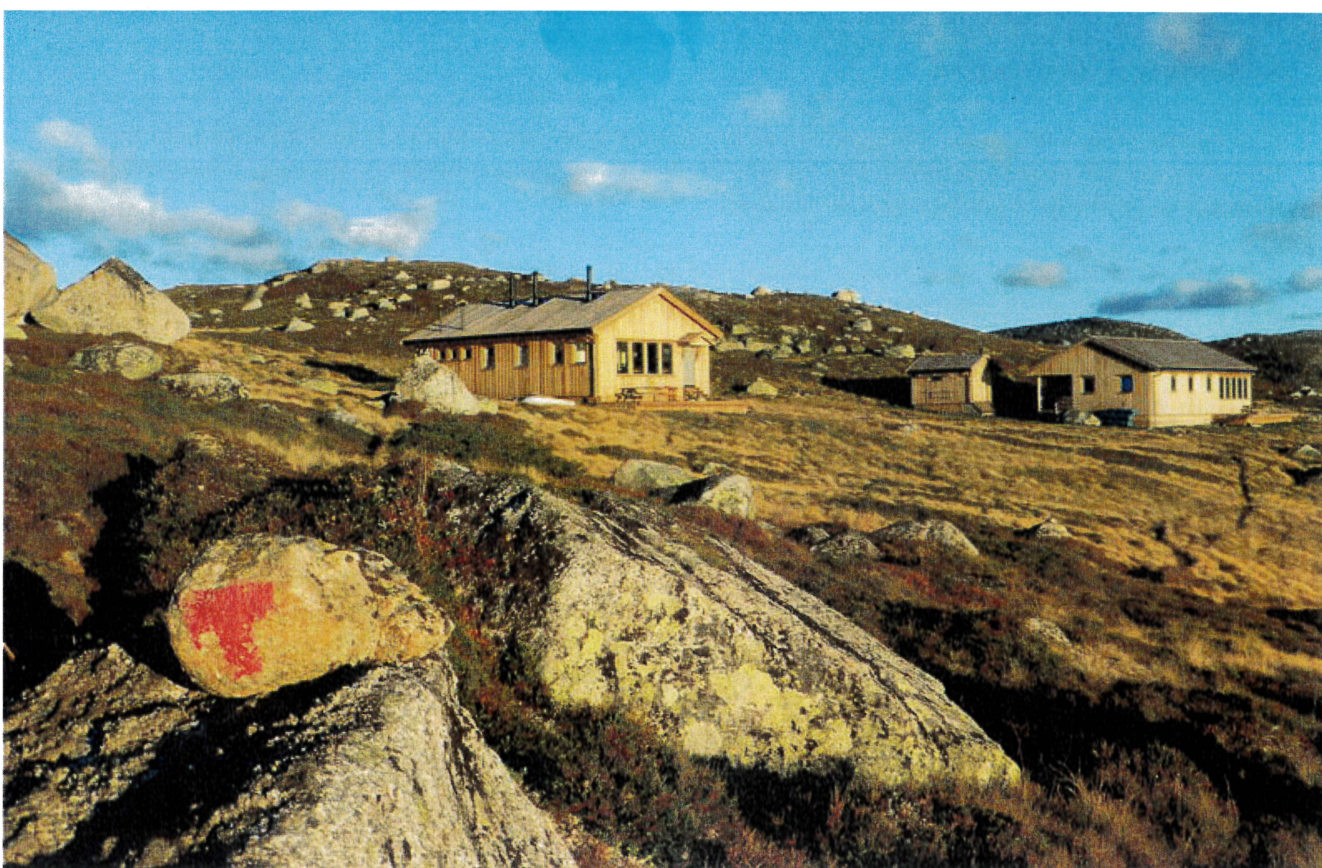
Nedenfor følger bilder av turistforeningens hytter «Svartenut» og «Bossbu», som ligger i verneområdet, som eksempler på hytter som ikke fremstår noe mindre «eksponert» enn tiltakshavers hytte.

«Svartenut»

«Svartenut»

«Bossbu»

«Bossbu»

Avsluttende bemerkninger:

Hva gjelder pålegg om stans i byggearbeid så kan det opplyses om at hytta var ferdigstilt på dato for forvaltningssekretariatets befaring. Det vil ikke bli utført ytterligere arbeider på plassen. Tiltakshaver ser derfor ikke behov for å påklage vedtak om stans.

Med hensyn til varsel om retting, så er tiltakshaver av den oppfatning at flere av de forhold som er påpekt som avvik ikke er avvik, men at de ligger innenfor tillatelsen.

Med hensyn til forhold som ikke fremgår av søknadsmateriale/tillatelse ønsker tiltakshaver en nærmere dialog med kommunen og verneforvaltningsmyndighetene da det bør være grunnlag for å diskutere eventuelle rettingstiltak og/eller søke om ettergodkjenning.

Det vises til at de fleste påpekte forhold ikke er søknadspliktige etter plan- og bygningsloven. Det bør være grunnlag for å vurdere en eventuell dispensasjon så lenge tiltakene ikke strider mot de sentrale hensyn i verneplanen. Eksempelvis mener tiltakshaver at verken hyttas plassering, uthus/bod eller badestamp innebærer noen «vesentlig» endring av «*landskapets art eller karakter*», jf. verneforskriftens kap. IV pkt.1.1 eller at disse tiltakene er i strid med overordnede formål om ivaretagelse av naturområdet og leveområdet for villrein, jf. verneforskriften kap. III, jf. naturmangfoldloven § 48.

I denne forbindelse ser vi grunn til å vise til saksfremlegget av 17. november 2015 fra forvaltningssekretariatet hvor det fremgår at villreinen i liten grad har nyttet denne delen av heia de siste årene og at det ikke er registrert sårbare rovfugler eller andre sårbare økosystemer i umiddelbar nærhet til hytta. I saksfremlegget fremgår det videre at det er liten sjanse for alvorlige eller irreversible skader på naturmangfoldet.

Det er ønskelig med et møte med kommunen og Verneområdestyret for en nærmere gjennomgang av de enkelte forhold som er påpekt som avvik og en konstruktiv drøftelse av hva som eventuelt kan søkes om.

Vi ber om en tilbakemelding på om det passer med et møte i uke 35 eller 36.

Likelydende brev er sendt til Åseral kommune.

Med vennlig hilsen
Advokatfirma Wigemyr & Co DA

Gard Erik Garlie

Advokat/partner

Kopi: Klient per e-post

3 september 2020

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Møtereferat, byggesak Finndalen- Atle Korsmo

Tilstede: Atle Kosmo (tiltakshaver), Gard Erik Garlie (advokatfirma Wigemyr & Co), Bernt Elias Åsland (Åseral kommune), Jørn Trygve Haug (SVR) og Guro Sjødergren (SVR).

Jørn innledet møte med å ønske velkommen og at formålet med møte var å få et best mulig bilde av det som har skjedd. Korsmo legger til at han er overasket over omfanget av saken, men ønsker et konstruktivt møte.

Korsmo drog igjennom en presentasjon han hadde laget. Punktvis gikk han gjennom listen fra rapporten der SVR har påpekt brudd på verneforskrift og gav sin forklaring fra hvert enkelt punkt. Kort oppsummert mener Korsmo han har gjennomført tiltakene i god tro om at «det var i orden». Flere av punktene blir referert til plan og bygningsloven.

Det blir stilt spørsmål til SVR om flere av tiltakene som er gjennomført hadde blitt godkjent om det var søkt om, og eventuelt om ettergodkjenning er aktuelt. SVR sin tilbakemelding er at det er mulig å søke ettergodkjenning men at utfallet er høyst uvisst. Korsmo er mest opptatt av om det er mulig å få en avklaring på om plasseringen kan godkjennes.

Videre saksgang:

- Åseral kommune v/ Bernt Elias Åsland, ordner en 3.part som skal kontrollmåle måla oppgitt i byggeløyvet (BYA, gesimshøgde og mønehøgde, dette vil bli gjennomført ila høsten 2020.
- SVR v /Guro Sjødergren organiserer befaring inn til hytta i Finndalen der styremedlemmer blir med samt forvaltingssekretariatet SVR og Åseral kommune. Tiltakshaver blir orientert når dato er fastlagt, og blir selvsagt invitert med. Er det i orden for tiltakshaver er det ønskelig å komme inn i hytta.
- Forvaltningssekretariatet tar sikte på å behandle et pålegg om retting i styremøtet 19. november. En eventuell søknad om ettergodkjenning må foreligg seinest 1. november og vil kunne behandles som en del av samme sak.

Referent Guro Sjødergren SVR, 9 september 2020

3 september 2020

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Møtereferat, byggesak Finndalen- Atle Korsmo

Tilstede: Atle Kosmo (tiltakshaver), Gard Erik Garlie (advokatfirma Wigemyr & Co), Bernt Elias Åsland (Åseral kommune), Jørn Trygve Haug (SVR) og Guro Sødergren (SVR).

Jørn innledet møte med å ønske velkommen og at formålet med møte var å få et best mulig bilde av det som har skjedd. Korsmo legger til at han er overasket over omfanget av saken, men ønsker et konstruktivt møte.

Korsmo drog igjennom en presentasjon han hadde laget. Punktvis gikk han gjennom listen fra rapporten der SVR har påpekt brudd på verneforskrift og gav sin forklaring fra hvert enkelt punkt. Det ble bl.a vist til bildeeksempler for hyttas og andre hytters eksponering i terrenget, hytter med solcellepanel mv. Kort oppsummert mener Korsmo han har gjennomført tiltakene i god tro om at «det var i orden». Flere av punktene blir referert til å ligge innenfor tillatelse, plan og bygningsloven og at tiltakene må anses å ligge innenfor verneformålet.

Det blir stilt spørsmål til SVR om flere av tiltakene som SVR mener er i strid med tillatelse/forskrift/plan er gjennomført hadde blitt godkjent om det var søkt om, og eventuelt om ettergodkjenning er aktuelt. SVR sin tilbakemelding er at det er mulig å søke ettergodkjenning men at utfallet er høyst uvisst. Korsmo er mest opptatt av om det er mulig å få en avklaring på om plasseringen kan godkjennes.

Videre saksgang:

- Åseral kommune v/ Bernt Elias Åsland, ordner en 3.part som skal kontrollmåle måla oppgitt i byggeløyvet (BYA, gesimshøgde og mønehøgde, dette vil bli gjennomført ila høsten 2020.
- SVR v /Guro Sødergren organiserer befarung inn til hytta i Finndalen der styremedlemmer blir med samt forvaltningssekretariatet SVR og Åseral kommune. Tiltakshaver blir orientert når dato er fastlagt, og blir selvsagt invitert med. Er det i orden for tiltakshaver er det ønskelig å komme inn i hytta.
- Forvaltningssekretariatet tar sikte på å behandle et pålegg om retting i styremøtet 19. november. En eventuell søknad om ettergodkjenning må foreligg seinest 1. november og vil kunne behandles som en del av samme sak.

Referent Guro Sødergren SVR, 9 september 2020

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Verneområdestyret i SVR

Åseral kommune

Notat fra befarung i Finndalen 25 september 2020

Til stede:

Steinar Kyrvestad (styrerepresentant SVR), Inger Lise Lund Stulien (styrerepresentant SVR), Bernt Elias Åsland (Åseral kommune), Jørn Haug (forvalter SVR) og Guro Sødergren (forvalter SVR).

Representanter fra verneområdestyre i SVR, sekretariatet og Åseral kommune gjennomført en befarung til hytta i Finndalen den 25 september 2020. Grunneier ble invitert med på befarung, men hadde ikke anledning å delta.

Formål med befarung var å belyse saken best mulig når den skal til behandling i SVR styret, samt at styremedlemmer og Åseral kommune fikk en bedre oversikt over tiltak som er utført i strid med gitt vedtak fra 2015.

Vi ble oppmerksomme at det er blitt foretatt noen endringer siden byggestans ble pålagt:

- 1) En kum er gravd ned på nordsiden av hytta, inne i kummen kommer det ut et rør (se bilder pkt. 1, figur 1 og 2).
- 2) Den gamle hytta er revet, vi mener å kunne se spor etter et brennmerke i bakken (se bilder pkt. 2, figur 3).
- 3) Det var også lagt utfylling inn til mur på hyttevegg mot øst og nord (se bilder pkt. 3, figur 4).

1)

Figur 2: kum er gravd ned på nordsiden av hytta

Figur 1: et rør kommer ut i kummen som er gravd ned fra hytta til kum

2)

Figur 3 gammel hytte er tatt bort etter byggestans ble pålagt, vi kunne finne rester av noe som kunne se ut som et bål like ved gammel plassering av hytte

3)

Figur 4 lagt til utfylling langs grunnmur

Sekretariatet vil sende kopi av notatet til Korsmo, der vi også vil be om svar på følgende spørsmål:

- 1. Det er gravd ned en kum på nordsiden av hytta. Det går rør fra hytta og ned i kummen. Vi går ut ifra at dette er ne form for avløp fra hytta. Hvilken vannkilde er inne i hytta?*
- 2. Er materiale til den gamle hytta brent på stedet eller transportert ut? Viss transportert ut ber vi om å få stadfesting av levering på godkjent mottak.*
- 3. Grunneier har signalisert at han ikke ønsker å slippe folk inn i hytta uten å selv er med. Vi ber om en snarlig dato der det passer for en befaring.*

Grunneier vil få en svarfrist til 16 oktober 2020.

Kopi:

Atle Korsmo, (grunneier, Finndalen)

Gard Erik Garlie, advokat (Wigemyr & Co)

Fra: Gard Erik Garlie[geg@wigemyr.no]

Sendt: 14.okt 2020 09:45:27

Til: Sødergren, Guro; 'atkorsmo@outlook.com'

Kopi: Haug, Jørn Trygve; Bernt Elias Åsland (Bernt.Elias.Asland@aseral.kommune.no)

Tittel: SV: Spørsmål for videre saksgang, Finndalen i Åseral kommune

Hei,

Takk for det oversendte.

Notatet inneholder ingen nye betraktninger/vurderinger rundt de forhold som ble påpekt som avvik ved befaringen i juli.

Det er imidlertid tatt opp noen nye punkter. Tiltakshaver ber meg formidle følgende svar på disse punktene:

1. Kummen på nordsiden av hytta er fylt med pukk/sand og tar imot regnvann fra alle nedløp/takrenner, samt et avløp inne fra hytta. I tillegg er det et sluk fra trapperepos utenfor inngang til krypkjeller og et sluk inne i krypkjeller. Det er i prinsippet regnvann samt vann fra vask inne i hytta, som ledes til kummen. Den begrensede bruken hytta representerer, tilsier at regnvann mest sannsynlig utgjør 98-99% av det vannet som tilføres kummen. Vannet er drenert/ledet til denne kummen, for å forebygge vanninntrenging/fuktighet til krypkjeller. Vann kan pumpes opp fra et hull i bakken, eller fra bekk, tilføres en tank, og gjøres tilgjengelig inne i hytta.
2. Den gamle hytta bestod av materialer som ikke var trykkimpregnert eller som for øvrig inneholdt miljøgifter. Trematerialet fra den gamle hytta er delvis skåret opp og benyttet som ved til varme i den nye hytta, til oppvarming av vedfyrt stamp, videre ble deler av materialene (vanlig trevirke) brent på stedet. Noe av materialet fra den gamle hytta er båret ut, og lagt i containere. Noe er fraktet med tilhenger til deponi/godkjent avfallhåndtering. Sistnevnte er levert uten at det foreligger noen kvittering til dette. Det som ikke er fjernet, lagres midlertidig til dette kan transporteres ut. Her må det benyttes enten helikopter, eller snø-scooter for å få dette fjernet.
3. Det er lagt noe jord og gresstuster inntil mur i.f.m. opprydning. Dette er en begrenset mengde utført for hånd.

Det er ytre ønske om å komme inn i hytta. Tiltakshaver opplever prosessen som svært «ensidig», og er bekymret for at det nå er gått prestisje i denne. Tiltakshaver har et uheldig inntrykk av at representantene fra SVR kun har et overordnet formål. Måten saken er håndtert fra verneområdeforvaltningen, bl.a med sterke uttalelser til media før saken var skikkelig utredet og uten at tiltakshaver var hørt, innebærer at tiltakshaver opplever at saken ikke blir behandlet på en forholdsmessig måte. De forhold som er påpekt av verneområdeforvaltningen som avvik kan etter denne sides vurdering gjøres utenfra hytta. Det er også disse forhold som eventuelt har betydning for vurderingen av om verneområdeplanens-/forskriftens formål er tilsidesatt ved tiltaket. Det stilles derfor spørsmål ved verneområdeforvaltningens motivasjon for å komme inn i hytta. Hva konkret er det man ønsker å se på?

Med vennlig hilsen

Gard Erik Garlie
Advokat/Partner

Mobil 997 01234

WIGEMYR & CO
ADVOKATFIRMA

Vestre Strandgate 23 | Postboks 716 | 4666 Kristiansand | Tlf 3817 8710 | Fax 3802 0458

post@wigemyr.no | www.wigemyr.no

Denne e-post er kun til angitt adressat. E-post og evt. vedlegg kan inneholde opplysninger undergitt taushetsplikt i klientforhold. Hvis De ikke er rette mottaker av e-posten, gjøres De oppmerksom på at enhver kopiering eller annen form for videreformidling av opplysninger fra forsendelsen ikke er tillatt. Dersom De har mottatt e-posten ved en feiltakelse, bes De vennligst omgående gi oss beskjed pr. tlf. 3817 8710

Fra: Sjødergren, Guro <fmavgso@fylkesmannen.no>

Sendt: tirsdag 6. oktober 2020 13.54

Til: 'atkorsmo@outlook.com' <atkorsmo@outlook.com>; Gard Erik Garlie <geg@wigemyr.no>

Kopi: Haug, Jørn Trygve <fmavjth@fylkesmannen.no>; Bernt Elias Åsland

(Bernt.Elias.Asland@aseral.kommune.no) <Bernt.Elias.Asland@aseral.kommune.no>

Emne: Spørsmål for videre saksgang, Finndalen i Åseral kommune

Atle Korsmo

Gard Erik Garlie

Hei igjen

Som dere vet ble det utført en befarings til Finndalen den 25 september. Notat fra befarings ble sendt verneområdestyre 6 oktober 2020. Kopi av notatet ligger vedlagt.

For å styrke kunnskapsgrunnlaget til saken, som skal drøftes av styret den 19 november 2020, har vi noen spørsmål som vi trenger svar på før videre saksgang:

1. Det er gravd ned en kum på nordsiden av hytta. Det går rør fra hytta og ned i kummen. Vi går ut i fra at dette er en form for avløp fra hytta. Hvilken vannkilde er inne i hytta?
2. Er materiale til den gamle hytta brent på stedet eller transportert ut? Viss transportert ut ber vi om å få stadfesting av levering på godkjent mottak.
3. Grunneier har signalisert at han ikke ønsker å slippe folk inn i hytta uten å selv være med. Vi ber om en snarlig dato der det passer for en befarings.

Svar på spørsmål kan sendes forvaltningssekretariatet i SVR innen 16 oktober 2020.

Med vennlig hilsen

Guro Sjødergren

Verneområdeforvalter

Verneområdestyret
Søtisdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Telefon: 90505902

E-post: fmavgso@fylkesmannen.no

www.svr.no

Åseral kommune
v. Bernt Elias Åsland
Gardsvegen 68, Kyrkjebygd
4540 ÅSERAL

OPPMÅLING AV HYTTE PÅ GNR. 8 BNR. 1 - ÅSERAL KOMMUNE

Viser til oppdraget mottatt pr. e-post den 08.09.2020 av Åseral kommune v. Bernt Elias Åsland.

Oppdragets mandat

Følgende skal måles på hytta:

1. BRA og BYA
2. Høyde på grunnmur
3. Høyde på gesims
4. Mønehøyde

Forutsetninger

Tiltaket fikk byggetillatelse i 2015, dvs. det er TEK10 som legges til grunn for utførelse. Oppmåling ble utført med lasermåler, tommestokk og målbånd. Det var ikke tilkomst til tak eller møne, hvorpå måling måtte utføres fra bakkenivå. Det ble ikke gitt tilkomst til å komme inn i hytta, hvorpå BRA ikke kunne oppmåles, men måtte beregnes ved å måle BTA utvendig og trekke fra beregnet areal av yttervegg.

Befaring

Befaring ble avholdt den 13.10.2020. Til stede var:

Atle Korsmo, tiltakshaver
Sindre Lie Vatland, Takst Sør AS
Oddvar Flottorp, Takst Sør AS

Kort om bygningen

Bygningen er dels oppført på pilarer i betong, dels fundamentert på bjelkesko i fjell. Mellom søylene er det montert fasadeplater i fibersement, hvor det på synlige fasader er pålimt en type steinpanel. Over pilarer er bygningen oppført i tre. Etasjeskiller er av isolert tre, yttervegger av 98 mm isolert bindingsverk med malt trekledning utvendig. Takkonstruksjon er saltak, tekket med bord av furu kjerneved som er ubehandlet. Hele takflaten mot syd har påmontert solcellepanel.

Oppmålinger

1. BRA (Bruksareal) og BYA (Bebygd areal)

Ettersom det ikke var adkomst til måling innvendig, ble hytta oppmålt utvendig, og BRA beregnet ved å trekke fra veggtykkelsen. Det er opplyst at yttervegg består av 14 mm panel, 98 mm bindingsverk, 9 mm vindtettplater, 23 mm sløyfer, 36 mm lekter og 2x25 mm stående kledning. Total veggtykkelse blir da 230 mm.

Bruttoareal, BTA, ble oppmålt til 37,75 m²
Veggareal utgjør 0,23 x 25,9 m = 5,95 m²

BRA (bruksareal) blir da 31,8 m²

BYA (bebygd areal) er oppmålt iht. TEK10 og veiledning av 20. januar 2014.

Bebygd areal angir det areal i kvadratmeter som bygninger, overbygde åpne areal og konstruksjoner over bakken opptar av terrenget.

Konstruksjoner og bygningsdeler som stikker mer enn 0,5 m over terrengets gjennomsnittsnivå **rundt** konstruksjonen/bygningsdelen skal medregnes i bebygd areal. Det er kun den del av konstruksjonen/bygningsdelen som stikker mer enn 0,5 m over terrengets gjennomsnittsnivå som medregnes. Slike konstruksjoner og bygningsdeler kan være terrasse, utvendig trapp osv.

BYA av selve hytta	37,75 m ²
BYA av terrasse	12,40 m ²
BYA av platting m. stamp	8,00 m ²
BYA av trapp	1,00 m ²
Sum BYA	59,15 m ²

Det er ikke oppmålt BYA av frittstående bod, da dette ikke inngikk i oppdragets mandat.

2. Høyde på grunnmur

Det presiseres at det ikke er noen grunnmur på denne bygningen, ettersom den er fundamentert direkte til fjell og på piler av betong. Den del av fasaden som visuelt sett ser ut som grunnmur er oppmålt. Målingene er angitt som snitthøyde fra planert terreng til underkant ytterkledning.

På vestsiden er det ikke oppmålt, da hele veggen ligger mot terrasse. Snitthøyde fra terrasse til terreng på vestsiden av terrasse er målt til 80 cm.

Fasade Sør, snitthøyde	0,08 m
Fasade Nord, snitthøyde	1,24 m
Fasade Øst, snitthøyde	0,93 m

3. Høyde på gesims

Høyde på gesims måles fra skjæringspunktet mellom ytterveggens ytre flate og takets ytre flate (toppen av taktekkingen) og til ferdig planert terrengs gjennomsnittsnivå rundt bygningen. Ved ulike gesimshøyder er det den høyeste som er gjeldende.

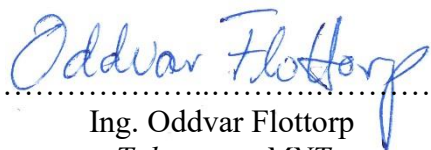
Høyeste gesimshøyde ble målt til 4,06 m

4. Mønehøyde

Mønehøyde måles oppå taktekkingen der takflatene møtes, og til ferdig planert terrengs gjennomsnittsnivå rundt bygningen.

Mønehøyde ble målt til 5,52 m

Lyngdal, den 21.10.2020

Ing. Oddvar Flottorp
Takstmann MNT
Mob. 95936505

Bilde
nr. 1

Fasade Syd

Bilde
nr. 2

Fasade Vest

Bilde
nr. 3

Fasade Øst

Bilde
nr. 4

Fasade Nord

Bilde
nr. 5

Inngang til
krypkjeller. Høyde
forstøtningsmur til
venstre er 136 cm.

Bilde
nr. 6

Inngang til
krypkjeller. Ikke
adkomst ved
befaring

Bilde
nr. 7

Trapp opp til
terrasse, sett fra nord

Bilde
nr. 8

Platting for vedfyrt
badestamp

Bilde
nr. 9

Platting til
badestamp, sett fra
sør

Bilde
nr. 10

Platting badestamp,
sett fra nord

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei
Ryfylkeheiane og Frafjordheiane
Postboks 788, Stoa
48019 Arendal

Kristiansand 9. november 2020

SØKNAD OM ETTERGODKJENNING - DISPENSASJONER FRA VERNEFORSKRIFTEN

Søker: Atle Korsmo

Søkers advokat: Gard Erik Garlie, Advokatfirma Wigemyr & Co Postboks 716, 4666
Kristiansand

Søker (pbl): Møvik Byggetjenester AS, Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand

Eiendom: Gnr 8 bnr 1 Hellingen – Ved Finndalen, Åseral kommune

INNLEDNING:

Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane Landskapsvernområde ble opprettet i år 2000 som det andre største verneområdet i Norge. Området er ca. 2385 km² og strekker seg over flere kommuner og fylker. Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane, har gitt pålegg om stans av byggearbeid samt forhåndsvarsling om retting av byggetiltak. Arbeidene er stoppet.

I tillegg har Åseral kommunes brev av 21. juli 2020 gitt forhåndsvarsl om mulig pålegg om retting og overtredelsesgebyr.

I forbindelse med dette er Møvik Byggetjenester AS kontaktet for å bistå med søknader om ettergodkjenning som inkluderer dispensasjoner for tiltakene.

For vurdering av dispensasjonene ber vi også om at merknader fra Adv. Garlie datert 21. august 2020 legges til grunn i vurderingene. Kopi av brevet ligger vedlagt.

Det vises også til notat fra Forvaltningssekretariatets befaringsrapport 1. juli 2020.

Det understrekes at tiltakshaver har utført tiltakene i god tro med hensyn til at tiltakene ligger innenfor tillatelsens ramme og med hensyn til lovlighet i forhold til gjeldende regelverk.

Da verneområdeforvaltningen og kommunen har påpekt forhold som menes å være i strid med regelverket, og har åpnet for å vurdere ettergodkjenning, fremmes denne søknad.

Møvik Byggetjenester AS
Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand
Org.nr: 997 898 559 MVA
380 10 284 - anne@arkmovik.no

Denne søknad gjelder de tiltak som undertegnede oppfatter at verneområdeforvaltningen og/eller kommunen mener er ulovlige og søknaden er etter beste skjønn tilpasset dette.

Tiltak som søkes ettergodkjent (dispensasjon) er følgende:

- Flytting av driftshyttebygget lengre nord enn opprinnelig omsøkt (endret plassering).
- Solcellepanel på taket av driftehytta
- Oppføring av frittliggende bod.
- Oppføring av badestamp og tilkomst
- Støpte murer som opptar terrengsprang
- Noe endret/høyere sokkel enn først byggemeldt på grunn av terrengformen på stedet.

BESKRIVELSE AV TILTAK:

1. VEDRØRENDE STØRRELSE PÅ DRIFTSHYTTE

Tegninger for godkjent hytte er fulgt. Målsetting på tegninger er reisverksmål. Det er da vanlig at hytta blir noe større når man legger til grunn vindtetting, utlekting og påbord og underbord dvs ut til ytterste kledningsbord. Tomta ble avgravd slik at fjellet er blitt synlig. Dette er også noe landmålere tar hensyn til når de lager stikningsplan, f. eks når det skal være 4 m til eiendomsgrænse så legges avstand ca 4,1 m til grunn ved utstikking slik at det blir ca 10 cm for utlekting og kledning, dette gjelder da på begge sider av byggene og man kan da oppleve opp til over 20 cm ekstra på bredde og lengde. Ut fra dette har hytta blitt oppført etter målsatte tegninger når det gjelder BYA og vi tilbakeviser at bygget er større enn godkjent tegning.

Mønebjelken er på tegninger satt til 4500 mm i tillegg kommer lufting og tykkelser for tekking. Hytta skal da ikke være høyere i selve konstruksjonen enn omsøkt, men avviker noe fra gjennomsnittlig terrengnivå på grunn av flyttingen. Tiltakshaver opplyser at flyttingen kom til da dybden i terrenget der driftehytta først var planlagt var større enn der den nå er oppført.

Konklusjon:

Størrelsen på driftshytte samsvarer med godkjente tegninger vedr. lengde og bredde.

Vedr. gjennomsnittshøyder som er lagt på tegninger så er det tatt hensyn til dette og terreng ut fra gjennomsnittlig terrengnivå slik at ikke gjennomsnittlig høyde skulle overstige 4, 5 meter. Her ble driftshytta da egentlig lavere, da den omsøkte plasseringen ville gitt noe mer høyde under reisverket fra undersiden av hytta og ned til fast fjell.

Tiltakshaver var ikke kjent med at gjennomsnittlig terrengnivå er bindende. Da flyttingen var et faktum blir terrengnivået endret. Det søkes derfor om ettergodkjenning av flyttingen med høyder på oppført sted. Opprinnelig og godkjent plassering medførte større dybde til terreng enn antatt og det var ifølge tiltakshaver høyt grunnvann på den opprinnelige omsøkte plassering. Tiltakshaver resonnererte da at bygget burde flyttes bakover og valget falt på nåværende plassering. Her ble avgravid for hånd til fast fjell, og det var noe kupert slik at det ene hjørnet ble noe høyt, derav krypkjeller under hytta. Krypkjeller har lav høyde og er ikke måleverdig.

Forslag til løsning:

Det søkes om endret plassering. Høydene på ferdig terreng kan evt. justeres og tilpasses bedre ved å tilbakeføre mer stedlige masser.

2. TERRENG PÅ OPPFØRT STED

Topografien på stedet er noe annerledes på oppført sted enn der hytta opprinnelig ble godkjent. Høydesprang i terrenget er utnyttet blant annet i et av hjørnene er det noe større høyder under bygget. Her er det laget et kryprom.

Løsning:

Kryprom og oppførte betongvegger vil bli liggende under terrenghøyde når utomhusarbeidene blir gjort ferdig, dvs. tilbakefylling av stedlige masser. Jfr. retningslinjer for byggesøknader i Verneområdet, side 8, er slike tilpasninger tillatt.

3. BOD OG BADESTAMP

Korsmo har sett behov for bod til utstyr, ved og som evt. sikringsbu. Den er ikke isolert. Han har også behov (medisinsk) og ønske om en badestamp utvendig.

Korsmo fant opplysninger på nettet før tiltakene bod og badestamp mv, tiltak ble utført og han fant på hjemmesidene til Åseral kommune og hos Direktoratet for Byggkvalitet (DIBK) opplysninger om at mindre bygg som ikke inneholder rom til varig opphold eller boligformål inntil 15 m² BYA eller BRA kan oppføres uten søknad. Korsmo fulgte disse opplysningene, og satte i gang dette ekstraarbeidet i god tro, uten at han var oppmerksom på at slike tiltak kun gjelder i regulerte strøk.

Badestampen og atkomst /innkledning er lagt på fjell og er reversibel. Trevirket som er plassert her er valgt utført av tre som gråner og vil knapt være synlig mot fjellet her etter få år.

Løsning:

Tiltakene blir nå byggemeldt og søkt ettergodkjent.

4. OVERSIKTSKART SOM VISER Plassering I LANDSKAPET:

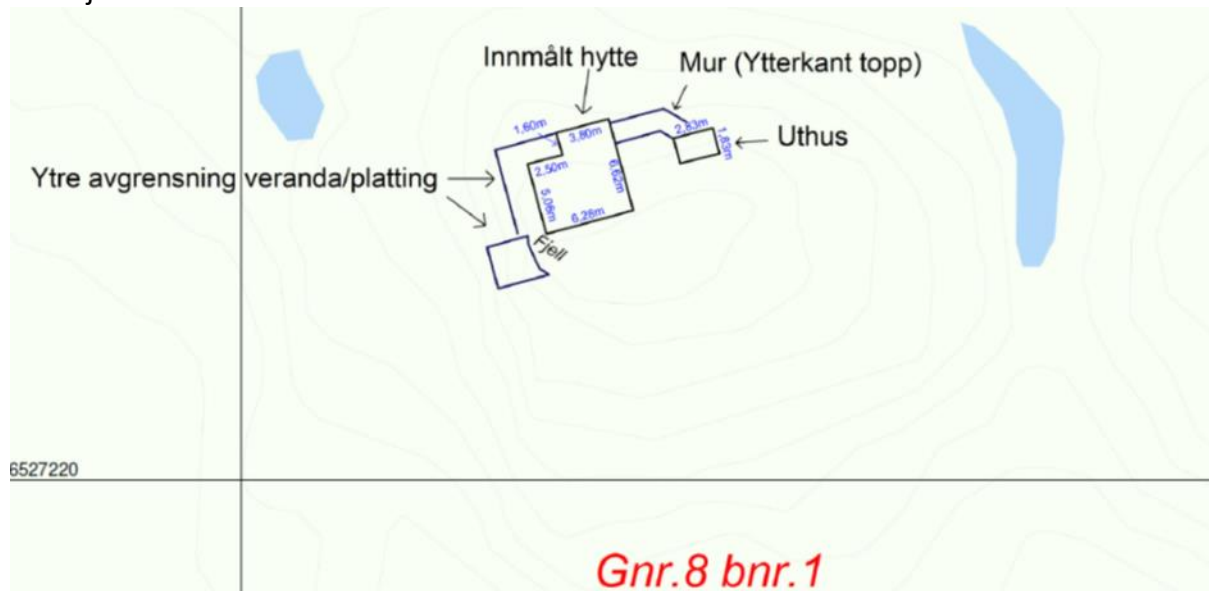

Møvik Byggetjenester AS
Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand
Org.nr: 997 898 559 MVA
380 10 284 - anne@arkmovik.no

Vedlagt følger som avtalt vedlegg med 2 kart og 2 sosifiler. Fil og kartskisse for hele innmålingen har landmåler navngitt som «Situasjon» på slutten av filnavnet. Filene med bare hytte er navngitt som «Hytte».

Høyden på alle målene lagt til kote 0. Målingene er ut fra dette ment å vise den horisontale situasjonen.

Kommentarer til målingene, fra landmåler:

Driftshytte og bod er målt inn på kledningen. Som alle mål på trebygninger kan lengdemål mellom punktene variere noe ut fra hvor man velger å måle. Innmålingen er gjort på samme måte som man dokumenterer bygninger i tettbygde strøk.

-

Platting ved stamp/Terrasse er målt på hjørnet av terrassegulvet, som er den del av tiltaket som stikker lengst ut.

-

Murkanten i SOSifilen er innmålt topp av mur (ytterkant). Det er også gjort målinger ved bunn mur, men ettersom høyden ikke er med er det ikke hensiktsmessig å ta med i denne omgang.

Angående høyder/vertikale mål: I tillegg til vegger, terrasser og murer har vi også tatt mål på møne av hytte og uthus, samt mål til bunnen av kledningen på begge bygninger. Det er også tatt mål ved bunn av mur til kjeller, inkludert bunn og topp av trapp. Grunnet manglende mobildekning på stedet er høydene vi målte inn ukorrigerte. Det betyr at den kotehøyden vi får ut av filen kan ha en feilmargen, som eventuelt kan kreve en del etterarbeid for å komme på riktig nivå. Merk at den interne høyden, f.eks fra bunn kledning til topp møne, kan måles. Det samme gjelder avstanden mellom de horisontale punktene.

Møvik Byggetjenester AS
Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand
Org.nr: 997 898 559 MVA
380 10 284 - anne@arkmøvik.no

5. VERNEFORSKRIFTENS RETNINGSLINJER FOR PLASSERING OG UTFORMING AV BYGG

Retningslinjene gjelder for restaurering og utvidelse av eksisterende bygninger og *eventuelle nybygg*.

Overordnede retningslinjer er følgende:

- *Alle bygg skal vere tilpassa terrenget og eksisterande bygningsmiljø på staden.*
- *Bygg skal ikkje vere til hinder for tradisjonelt friluftsliv eller driftevegar/stiar.*
- *Eventuelle bygg bør så langt som råd setjast opp i tilknytning til eksisterande bygningsmiljø.*

Kommentar:

Retningslinjer er ikke juridisk bindende. Hver sak må vurderes for seg. De oppførte tiltak er ikke til hinder for tradisjonelt friluftsliv eller drifteveier/ stier.

Unntaket her er at bod og badestamp ikke ligger direkte inntil driftehytta, men er plassert som terrenget tilsier.

I de konkrete retningslinjene er det tatt hensyn til tradisjonelle stølshus og driftebygg.

Forskriften angir også at det etter ei konkret vurdering i hver enkelt tilfelle kan det fravikes. I det følgende vil det gis kortfattede kommentarer til de enkelte retningslinjer anvendt på foreliggende saksforhold.

Retningslinje:	Kommentar:	Vekting:
Bygningar skal ikkje plasserast eller utformast slikt at dei verkar ruvande og dominerande i landskapet eller blir ståande i silhuett mot himmelranda.	Hytta ligger i et dalføre, omkranset av høyere fjell og åser. I det store landskapsbildet fremstår den ikke ruvende / dominerende eller med silhuettvirkninger.	OK
Bygningar skal ikkje plasserast eller utformast slikt at dei verkar ruvande og dominerande i landskapet eller blir ståande i silhuett mot himmelranda.	Tiltakene er ikke ruvende i landskapet, jfr. ovenstående punkt.	OK
All byggeverksemd skal utførast slik at det blir minst mogleg skade på terrenget. Planering av byggetomta er ikkje tillate.	Planering er ikke foretatt, og stedlige masser er ført tilbake i noen grad. Tiltak er tilpasset fjellformasjonen og det er ikke gjort sprengningsarbeid.	OK
Hytter skal normalt ikkje gjerdast inn.	Driftehytta er ikke innegjerdet og dyr kan ikke sette seg fast eller komme til skade.	OK
Stølshus skal ikkje ha veranda, svalgang eller platting.	Det er lagt en gangbane som tilkomst til badestampen. Tiltaket er reversibelt.	

Møvik Byggetjenester AS
Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand
Org.nr: 997 898 559 MVA
380 10 284 - anne@arkmovik.no

Bygg skal ikkje ha meir enn ein etasje (gjeld ikkje større turisthytter). Normalt skal ikkje: mønehøgda overstige 4,5 m, geshimshøgda overstige 3 m og høgda på grunnmuren overstige 0.5 m	Målene på driftshytta er overholdt, men grunnmuren er på en fasade blitt høyere.	
Bygg skal ikkje ha full kjellar med nyttbare rom. Kryp kjellar er tillate.	Driftshytta har ikke full kjeller, men krypkjeller.	OK
Fundamenta skal bestå av murar av naturstein eller støypte pålar. Der det er naudsynt skal det forblendast med tørrmur av naturstein opp til kledning.	Mur er forblendet med naturstein	OK
Alle hus skal ha saltak (gjeld ikkje for mindre naust/båthus).	Både driftshytte og bod er utført med saltak.	OK
Møneretninga skal følgje lengderetninga på bygget.	Møneretninga følger lengderetning.	OK
Takvinkel og takutstikk skal vere i samsvar med tradisjonell byggeskikk i fjellet.	Fulgt	OK
Taket skal tekkast med torv, stein eller tre. På vêrharde stader i høgheia, eller andre eller utforminga av bygget tilseier det, kan andre tekkingsmaterialar godtakast.	Taket er tekket med tre, det er også tekket med solcelle paneler på sydsiden. Solcellepaneler søkes ettergodkjent.	OK Søkes godkj.
Retningslinjer for byggetiltak		
Verneområdestyret vil understreke at nye bygningar og større utvidingar av eksisterande bygningar i mange høve vil kunne vere eit trugsmål mot verneverdiane og i strid med verneformålet. Ein føresetnad for ein dispensasjon er derfor at det kan dokumenterast konkret behov, at tiltaket kan gjennomførast utan nemneverdig negativ effekt på verneverdiane og at tiltaket heller ikkje er i strid med verneforskrifta. Når det gjeld omgrepet "konkrete behov", vil det når det gjeld nybygg omfatte ein grundig dokumentasjon av søkar si næringsverksemd i området og kvifor tiltaket er heilt naudsynt for denne drifta.	Behovet har med avstand til veg og at transport i området er svært begrenset /tillatt. Tiltakshaver har oppført enkelte tiltak uten å søke vernestyret først i god tro om at løsingene ikke måtte søkes om. En liten bod til ved og utstyr er det et reelt behov for. Det har ikke nevneverdig negativ effekt på verneverdiene om det gis dispensasjoner for tiltakene.	

Møvik Byggetjenester AS
Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand
Org.nr: 997 898 559 MVA
380 10 284 - anne@arkmovik.no

6. TILTAKENES VIRKNING PÅ VERNEVERDIENE – NÆRMERE OM DISPENSASJONSVURDERINGEN

De utførte tiltak anses å ligge innenfor det som normalt hjemles i plan- og bygningsloven som ikke søknadspliktige tiltak.

Det følger også av naturmangfoldloven § 49 at:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»

I verneområdet er det fastsatt forskrift hvor det i punkt III fremgår at formålet med vernet er:

1. Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogområde med eit særmerkt plant- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.
2. Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstammen i Europa.

I punkt IV underpunkt 1.1 fremgår det at:

«Det må ikkje gjerast inngrep som vesentleg kan endra eller innverke på landskapet sin art eller karakter.»

I kommuneplanens arealdel er det vist til landskapsvernområdet i punkt 3.1.9 og nærværende dispensasjonssøknad gjelder derfor også kommuneplanen, dog anses de sentrale bestemmelser å følge av naturmangfoldloven § 49 og verneforskriften.

I saksfremlegget av 17. november 2015 fra forvaltningssekretariatet hvor det ble innstilt på tillatelse til å rive gammel hytte og oppføre ny hytte fremgår det at villreinen i liten grad har nyttet denne delen av heia de siste årene og at det ikke er registrert sårbare rovfugler eller andre sårbare økosystemer i umiddelbar nærhet til hytta. I saksfremlegget fremgår det videre at det er liten sjanse for alvorlige eller irreversible skader på naturmangfoldet.

Formål nr. 2 i verneforskriften anses på dette grunnlag for å være av mindre betydning og oppføringen av de nye tiltakene vil ikke ha innvirkning på villreinstammen.

Det sentrale blir derfor å vurdere tiltakene mot formål nr. 1.

Møvik Byggetjenester AS
Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand
Org.nr: 997 898 559 MVA
380 10 284 - anne@arkmovik.no

Når det skal vurderes om det kan gis dispensasjon må det vektlegges at tiltakene på gnr. 8 bnr. 1 erstatter en eldre bygning som ble godkjent for riving. Det har med andre ord vært en hytte på stedet i mange år og «merbelastningen» ved den nye hytta vil være begrenset.

Med hensyn til plasseringen av hytta så oppfatter vi at det sentrale for verneområdeforvaltningen er eksponeringen av hytta på nåværende plassering.

Selv om hytta ligger noe høyere enn den ville gjort ca. 10 m fra tidligere plassering ligger den fremdeles i dalføre med fjell og høydedrag rundt.

Området mellom eksisterende hytte og det området som er markert ovenfor i foto utgjør en fordypning i terrenget, hvor det samler seg vann/ fuktighet og egner seg slik sett ikke til plassering av ny driftshytte.

Det ville vært svært krevende å rydde dette området med «håndmakt», samtidig som det ville vært behov for å tilføre steinmasser for å fylle den gropa som terrenget utgjør. Dette er en vesentlig sak for omsøkte endring av plassering.

Det planlagte området var relativt skrått, og etter dialog mellom partene, framstod det området der hytta nå er plassert som bedre egnet.

Grunnen framstod som rimelig homogen, uten de store høydevariasjoner, og det virket overkommelig å rense / skrape grunnen, uten bruk av maskiner.

Område der hytta nå er plassert framsto uten stor høydeforskjell, og var slik sett bedre egnet enn det opprinnelige område, som hadde større nivåforskjell mellom hyttas ulike hjørnepunkter. Skulle hytta vært plassert der den opprinnelig var tiltenkt, måtte det ha blitt sprengt bort masse for at ikke fundamentet skulle blitt «for høyt». På bilde ses terrenget slik det framstod, før masser ble fjernet.

Møvik Byggetjenester AS
Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand
Org.nr: 997 898 559 MVA
380 10 284 - anne@arkmovik.no

Enhver hytte i et ellers ubebygde naturområde vil kunne betraktes som «eksponert» avhengig av vegetasjonen rundt. Det vil også ha betydning fra hvilken vinkel og hvor i terrenget man betrakter hytta fra. Tiltakshavers eiendom er på ca. 10.000 dekar og uten naboer og med begrenset aktivitet fra allmennheten. I det «store» landskapsbildet vil ikke dagens hytte være mer «eksponert» en tidligere hytte eller en hytte plassert 10 meter fra gammel hytte.

Hytta ligger ikke noe mer eksponert enn andre hytter i verneområdet, snarere tvert imot. Det vises i den sammenheng til bilder av turistforeningens hytter inntatt i brev av 21. august 2020 fra advokat Garlie.

Likebehandlingshensyn knyttet til vurderingen av hyttas eksponering i landskapet taler derfor også for godkjenning av plasseringen.

Det skal tillegges at tiltakshaver var tydelig på at han ønsket å plassere hytta på et sted i terrenget hvor det var mulig å unngå vannskader, altså noe høyere i terrenget. Årsaken var at det hadde vært vann opp langs veggen og også inne i den gamle hytta som følge av tilsig utenfra. Denne begrunnelsen fremgår også av og er vektlagt i forvaltningssekretariatets saksfremlegg av 17. november 2015.

I området 10 meter fra hytta er det en fordypning i terrenget hvor tiltakshaver vurderte at man ville få problemer med fukt/vann og at det krevdes et stort ryddearbeid hvor man trolig ville måtte bruke maskiner og fylle opp med puk/stein.

Da nøyaktig plassering av hytta ble vurdert i terrenget fant tiltakshaver derfor et sted hvor det var mulig å rydde ned til bart fjell uten større terrenginngrep. All rydding foregikk «for hånd». Her var det forholdsvis tørt og man kunne utnytte jordvarme. Dessuten fremstod stedet som forholdsvis plant, i motsetning til en plassering nærmere eksisterende hytte hvor det ville vært nødvendig med større inngrep i naturen for å begrense nivåforskjell mellom hyttas hjørnepunkter.

Bod, badestamp og gangbane ikke utført ved inngrep i terrenget/grunnen, men lagt på terreng.

Tilkomst og badestamp ligger i direkte tilknytning til hytta og boden ligger ca 4,2 m meter øst for hytta. Tiltakene er utført i materialer som gråner og som vil føye seg naturlig inn i landskapsbildet. Bodene er av beskjeden størrelse. Med hensyn til eksponering innebærer tiltakene lite «til eller fra» i det «store» landskapsbildet.

Solcellene som er etablert på den ene takflaten dekker hele takflaten og fremstår som en integrert del av taket. Estetisk og visuelt fremstår dette som en bedre løsning enn ved montering av solcellepaneler på vegg hvor panelene gjerne må monteres med vinkel. Solcellene er ikke synlige på avstand og innebærer dermed ingen økt eksponering av tiltaket i terrenget/landskapsbildet.

Møvik Byggetjenester AS
Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand
Org.nr: 997 898 559 MVA
380 10 284 - anne@arkmøvik.no

Det må vektlegges at turistforeningens hytter har fått godkjent solcellepaneler. Det vises til advokat Garlies brev av 21. august 2020 med eksempler.

Videre vises det til at det er gitt tillatelse til å montere solceller på taket til Stranddalen turisthytte i Suldal kommune. Etter det opplyste dreier det seg om over 250 m² solcellepaneler som er montert på takene til de ulike hyttene.

Likebehandlingshensyn taler derfor også for at solcellepanelene må godkjennes.

Når det gjelder de støpte murer (herunder «betonggang») og det at sokkel er noe høyere en først byggemeldt, så anføres det at heller ikke dette har noen betydning for ivaretagelsen av verneformålet.

Murene og høyde sokkel vil naturlig «avdempes» og gli inn i terrenget etter hvert som det vokser til kratt og vegetasjon rundt hytta.

Tiltakene er viktige for driftshytta og skjøtsel av tiltakshavers eiendom, herunder jakt. Eiendommen består av 3 parseller og er større enn 3000 dekar med sine 10 203 dekar. I verneforskriften er retningsgivende at avstand er om lag 3 km eller en times gange. Avstanden fra vei er her så stor at tiltakene er nødvendige for tiltakshavers bruksformål

Når nærværende søknad om ettergodkjenning/dispensasjon skal vurderes må det nødvendigvis også hensyntas at en reversering av tiltakene vil medføre merarbeid i verneområdet.

Etableringen er skjedd, i god tro fra eier om at dette kunne aksepteres. En reversering vil kunne ha negativ effekt i forhold til de hensyn som følger av verneforskriften Som det fremgår av verneforskriften er det inngrep som «vesentlig» endrer eller innvirker på landskapets art eller karakter forskriften forbyr. Tiltakene som er her er utført vil ikke virke negativt inn på området som et «eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogområde med eit særmerkt plant- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne» og vil under enhver omstendighet ikke «vesentlig» tilsidesette disse hensyn/formål. Summert må det også tillegges vekt at dette er en erstatning for den gamle driftshytta.

Oppsummert:

De utførte tiltak innebærer ingen «vesentlig» endring av «landskapets art eller karakter», jf. verneforskriftens kap. IV pkt.1.1. Tiltakene har ingen betydning/negativ innvirkning på de overordnede formål om ivaretagelse av naturområdet og leveområdet for villrein, jf. verneforskriften kap. III. Tiltakene strider ikke mot vernevedtakets formål og påvirker ikke verneverdiene nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Møvik Byggetjenester AS
Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand
Org.nr: 997 898 559 MVA
380 10 284 - anne@arkmovik.no

Det anmodes om at det gis tillatelse/dispensasjon til de omsøkte tiltak.
Det tas forbehold om at ytterligere dokumentasjon kan oversendes etter ønske.

Med vennlig hilsen

Anne Karén Birkeland, søker (e.sign)

Kopi: Åseral kommune

Vedlegg: Brev av 21. august 2020 fra Adv. Garlie
Pdf og Sosi-filer fra landmåler
Søker guide (Byggesaksbrosjyren fra Verneområdestyret)
Oppmålingsrapport fra Takst Sør SA

Kilder:

<http://www.nasjonalparkstyre.no/svr/Verneomrade/Utkast-2-Setesdal-Vesthei---Ryfylkeheiane-landskapsverneomrade/>

<http://www.kart.naturbase.no>

www.aseral.kommune.no

Møvik Byggetjenester AS
Andøyfaret 33, 4623 Kristiansand
Org.nr: 997 898 559 MVA
380 10 284 - anne@arkmovik.no

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Garaneset, 4230 Sand

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47

www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2017/10970-0

Saksbehandler: Alf Odden

Dato: 24.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	52/20	02.12.2020

Framlegg til skisse til bomreglement for anleggsvegen Sandvatnet-Holmavatnet, Holmavassåno biotopvernområde og Dyraheio landskapsvernområde, Suldal kommune

Forvalters innstilling

Vernområdestyre vil oppmode Hydro om å legge framlagt skisse til grunn når bomreglementet for anleggsvegen Sandvatnet-Holmavatnet skal fastsettest.

Saksopplysninger

Bakgrunn for saka

Viser til kommande referat frå møte mellom Hydro, SVR, grunneigarane ved Holmavatnet og Suldal kommune 04.11.2020. Viser og til notatet «Villrein og ferdsel i Holmavassåno biotopvernområde og tilgrensande areal» som vart førelagt verneområdestyret i sak 39/20. I møtet på Nesflaten vart SVR oppmoda av Hydro om å legge fram ei skisse til eit bomreglement. Skissa skulle bygge på villrein faglege vurderingar, og inngå i Hydro sitt grunnlagsmateriale for fastsettinga av eit nytt bomreglement. I møte signaliserte SVR ved verneområdeforvaltar Alf Odden at SVR kunne bidra med ei slik skisse dersom verneområdestyret ønskja det. Verneområdeforvaltar signaliserte og at SVR neppe kunne ha eit omfattande engasjement i denne saka framover, og at det måtte være Hydro si oppgåve å gje bomregimet si endelege utforming.

I denne saka skal verneområdestyret ta stilling til om dei vil tilrå framlegget til skisse til bomreglement for anleggsvegen. Ettersom Olje- og energidepartementet har delegert til Hydro å fastsette bomreglement, vil SVR berre kunne ha ei rådgjevande rolle i denne saka.

Frå SVR si side vil målsettinga for eit bomregime være å ta vare på villreinen sine moglegheiter for å trekke over anleggsvegen både på kort og lang sikt. Dette gjeld særleg for Holmavassåno biotopvernområde kor verneføremålet er å sikre trekkvegane mellom landskapsvernområda Dyraheio

og Kvanndalen. I landskapsvernområda er det å ta vare på villreinen sine leveområde også ein del av verneføremålet. Ingen av verneføreskriftene inneheld spesifikke bestemmingar som omhandlar biltrafikk på anleggsvegen.

Dei to siste åra har ein fått mykje ny kunnskap om både omfanget av ferdsla på anleggsvegen og villreinen sin bruk av området. Etter verneområdeforvaltar si vurdering vil det derfor være behov for eit nytt bomreglement som i større grad kan regulere både det totale omfanget og tidspunkt for ferdsla på anleggsvegen.

Normalt vil det være NVE som er forvaltningsstyresmakt for saker som omhandlar ferdsel på anleggsvegar. Når det gjeld anleggsvegen til Holmavatnet vedtok Industridepartementet i 1967 at anleggsvegen kunne stengast for allmenn ferdsel. Dette skjedde etter søknad frå grunneigarane ved Holmavatnet. I eit brev frå Olje- og energidepartementet til Hydro, datert 18.01.1982, var mynde til å fastsette nærare reglar for ferdsla på anleggsvegen delegert til Hydro.

I dag er områda ved Sandvatnet og Holmavatnet i hovudsak eit vinterbeiteområde for villreinstamma i Setesdal-Ryfylke villreinområde. Blandingsflokkar trekker inn i område på førjulsvinteren og oppheld seg der til mars. På vårvinteren trekker simlene ut av område mot kalvingsplassane lengre sør og aust. Bukkane blir ståande att til seinsommaren, da ein kombinasjon av jakt og begynnande brunst gjer at dei trekker ut av område.

Det er eit mål for villreinforvaltning at villreinstamma skal ta i bruk ein større del av villreinområde. I denne samanhengen vil det handle om at fostringsflokkane i større grad tek den vestlege delen av desse områda i bruk til sommarbeite. Når dei ikkje gjer dette kan det skyldast ein kombinasjon av dei mange tekniske inngrepa i samband med Røldal-Suldal reguleringa og forstyrning frå ferdsel på anleggsvegen. Villreinstamma sin sykliske arealbruk kan og være ein medverkande faktor, i den forstand at villreinen for tida føretrekker sommarbeiteområde lengre sør og aust.

Ferdsla på anleggsvegen vart dokumentert gjennom bilteljingar og registreringar av brukarane i 2019. Her vart det registrert ein samla trafikk på 165 køyretøy eller 330 passeringar i tidsrommet 14. juli-28. oktober. Når det gjaldt fordelinga mellom brukarane stod grunneigar på vestsida Odd Kjos-Hanssen for 40% av trafikken, grunneigarane på austsida i Vinje og Bykle (Haukelid, Hovelsrud og Sauro) for 30% av ferdselen, Hydro og andre lokale brukarar stod for om lag 15% kvar.

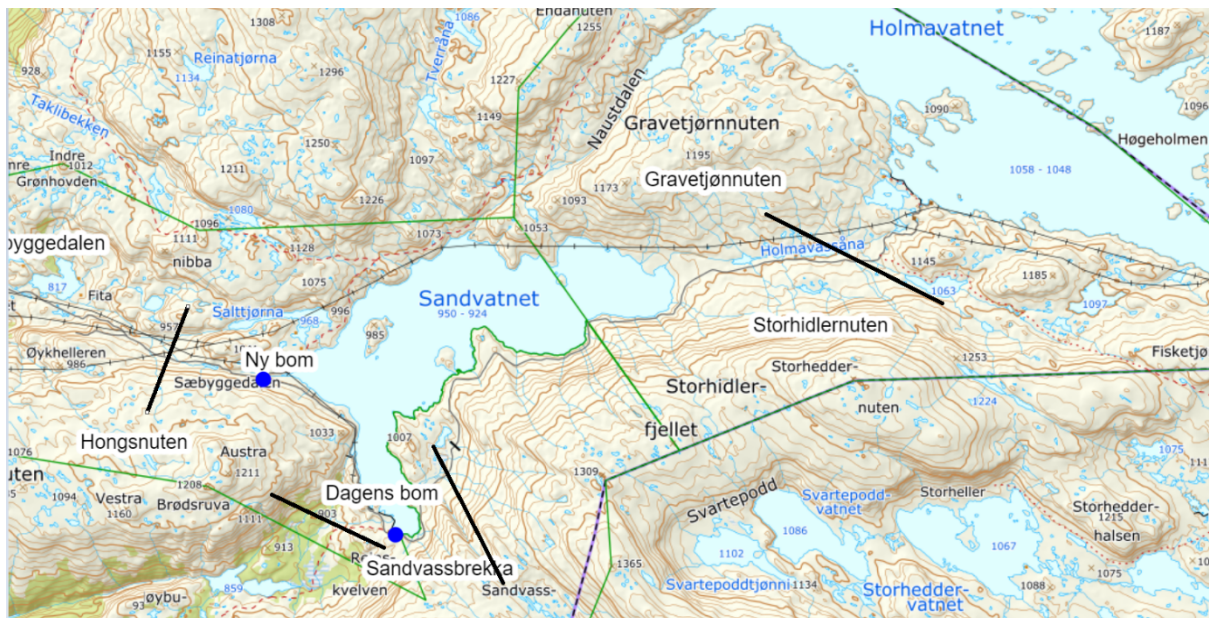
På grunnlag av GPS-data frå www.dyreposisjoner.no frå tidsrommet 2006-2019, og observasjonar frå lokalkjente, kjem anleggsvegen i kontakt med dokumenterte villreintrekk på fire ulike stader i barmarkssesongen.

1. Hongsnuten-Havrevassnibba over Sæbyggedalen
Dette brukast av bukkar på veg sørover på seinsommaren. Dette er ein potensiell trekkveg for fostringsflokkar nordover på sommaren.
2. Sandvatnet-Hongsnuten
Ei GPS-merka simle har brukt dette trekket i juni. Dette er eit trekk med mange tekniske inngrep, men er potensielt ein trekkveg, som saman med trekket over Sæbyggedalen, kan brukast av forstringsflokkar på veg vestover og nordover på sommaren.
3. Sandvassbrekka-Sandvatnet
I månadsskiftet juni/juli trekker fostringsflokkar ned til områda ved anleggsvegen og Sandvatnet, men trekker tilbake i løpet av eit døgn eller to. Potensielt kan dette trekket fortsette lenger vest i kombinasjon med trekka over Hognsnuten-Sæbyggedalen og

Gravetjønnnuten. Dette kan være eit reint beitetrekk, men det kan og være starten av eit trekk lengre vest som blir avbrote av tekniske inngrep og forstyringar

4. Gravetjønnnuten-Storhidlernuten

På seinsommaren når jakta tek til trekker bukkeflokkar austover over anleggsvegen. Potensielt kan dette trekket brukast av fostringsflokkar som er på veg vestover om sommaren.

Kart som viser relevante stadsnamn og villreintrekk i området ved Sandvatnet og Holmavatnet.

På bakgrunn av dokumentasjonen av ferdsla på anleggsvegen, villreinen sin arealbruk og bruk av trekkvegane dei siste 15 åra, har ein etter verneområdeforvaltar si vurdering, eit godt grunnlag for å fastsette eit bomreglement som sikrar villreinen sine trekkmoglegheiter over anleggsvegen. Samstundes må eit nytt bomreglement og ta høgde for at villreinen sin arealbruk kan endre seg. Faktorar som auka stamme, gjennomføring av villreintiltak ved Blåsjø og sykliske endringar i bruken av sommarbeiteområde, kan alle føre til at fleire fostringsflokkar ønskjer å trekke inn i områda ved Sandvatnet og Holmavatnet.

Med dette utgangspunktet ønskjer derfor SVR å foreslå eit bomreglement som har to trinn. Eit som tek utgangspunkt i dagens situasjon og som gjeld inntil vidare, og eit som tek utgangspunkt i ein mogleg framtidig situasjon der fleire fostringsflokkar nærmar seg anleggsvegen om sommaren. Bomregimet må og innehalde eit sett med kriterie for når det andre trinnet skal innførast. Det må understrekast at for SVR er det det samla omfanget av ferdsla på anleggsvegen, og når på sommaren denne skjer, som er avgjerande. Når skissa til bomreglement likevel inneheld forslag til fordeling av trafikken mellom dei ulike brukargruppene, så er det berre tenkt som eit forslag som kan hjelpe Hydro i den vidare prosessen fram mot eit endeleg bomreglement.

Skisse til bomreglement for anleggsvegen Sandvatnet-Holmavatnet

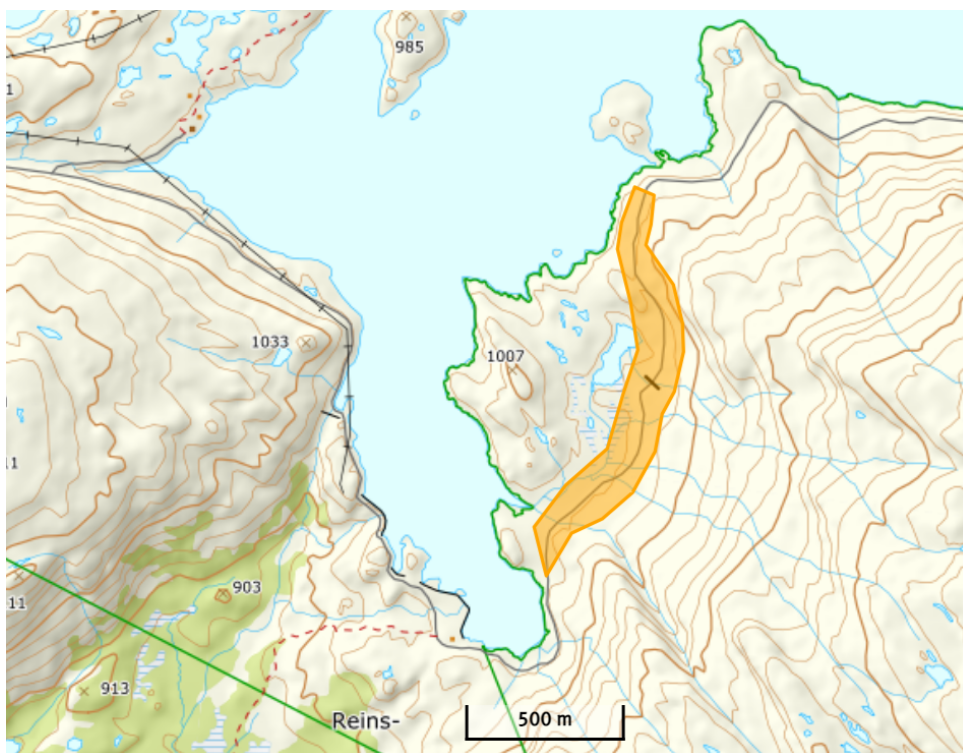
Trinn 1 – Dagens situasjon

1. Bommen flyttast til krysset til nedkøyringa til Hydro si hytte ved Sandvatnet.
2. Det settast opp ein elektronisk bom kor kvar av brukargruppene får tildelt sin unike kode for opning av bommen.

3. Talet på passeringar på anleggsvegen skal ikkje overstige 330 i tidsrommet frå vegen er køyrbar og fram til 15. oktober. Fordelinga av trafikken på dei ulike brukargruppene skal være den same som ved registreringane i 2019. Sandvassbeite gnr/bnr 68/1 Suldal kommune: 140, grunneigarane i aust (Langesæhalline gnr/bnr 92/3 Vinje kommune, Halsen Nordre gnr/bnr 103/2 Vinje kommune, Myrekvæven gnr/bnr 1/4 Bykle kommune): 100, lokale brukarar: 30. Ein tek utgangspunkt i at Hydro sitt behov ikkje overstig 60 passeringar.
4. Bommen er stengt fram til 20. juli kvart år. Unnataket er Hydro sin nødvendige ferdsel og grunneigarane sin ferdsel i samband med tilsyn, vedlikehald og klargjering av hyttene ved Holmavatnet.
5. Hydro sender er kort rapport over omfanget og fordelinga av ferdsla på anleggsvegen til grunneigarane, SVR og Suldal kommune innan 15. november kvart år.
6. Hydro gjennomfører trafikktejingar kvart tredje år. Første gong i 2022.
7. Ferdsel i samband med redning, brann, politi, oppsyn og forvaltning er unntatt frå desse reglane.
8. Bomreglementet i trinn 1 er gjeldande fram til eit av kriteria for overgang til trinn 2 er oppfylt.

Supplerande retningslinjer for ferdsla:

- Ved ferdsel inn til Holmavatnet skal ein unngå stopp etter anleggsvegen.
- Slepp av sau frå motoriserte køyretøy skal ikkje skje i ei nærare avgrensa sone under Sandvassbrekka i tidsrommet 10. juni-20. juli.

Sone utan slepp av sau frå motoriserte køyretøy

Kriterie for overgang frå trinn 1 til trinn 2

1. Eit år med observasjon av meir enn to fostringsflokkar nærare anleggsvegen enn 500 m i tidsrommet 10. juni-20. august. Dette gjeld både stadfesta observasjonar i felt og eventuelle GPS-data, utanom beitetrekket ned Sandvassbrekka.

2. Konkret råd om mindre ferdsel på anleggsvegen frå relevant departement eller direktorat som eit tiltak for å hindre spreiding av CWD. Nedbygging av vandringshinder i villreinområde kan være eit aktuelt CWD tiltak.
3. Konkret råd om mindre ferdsel på anleggsvegen i tiltaksplanen for Setesdal-Ryfylke villreinområde i samband med Kvalitetsnorm for villrein.
4. Resultatet frå bilteljingane viser over 330 passeringar to år på rad, utan at auken kan tilskrivast ekstraordinært behov for køyring frå Hydro.
5. Trinn 2 blir innført om eit av dei fire første kriteria er oppfylt.

Trinn 2 – Mogleg framtidig situasjon

1. Talet på passeringar på anleggsvegen skal ikkje overstige 170 i tidsrommet frå vegen er køyrbar og fram til 15. oktober. Fordelinga av trafikken på dei ulike brukargruppene skal være slik: Sandvassbeite gnr/bnr 68/1 Suldal kommune: 70, grunneigarane i aust (Langesæhalline gnr/bnr 92/3 Vinje kommune, Halsen Nordre gnr/bnr 103/2 Vinje kommune, Myrekvæven gnr/bnr 1/4 Bykle kommune): 50. Ein tek utgangspunkt i at Hydro har behov for om lag 50 passeringar.
2. Bommen er stengt fram til 20. juli kvart år. Unnataket er Hydro sin nødvendige ferdsel og grunneigarane sin ferdsel i samband med tilsyn, vedlikehald og klargjering av hyttene ved Holmavatnet.
3. Hydro sender er kort rapport over omfanget og fordelinga av ferdsla på anleggsvegen til grunneigarane, SVR og Suldal kommune innan 15. november kvart år.
4. Hydro gjennomfører trafikkteljingar kvart år.
5. Ferdsel i samband med redning, brann, politi, oppsyn og forvaltning er untatt frå desse reglane.
6. Bomreglementet i trinn 2 er gjeldande i 5 år. Hydro gjennomfører ei evaluering og avgjer om bomreglementet etter trinn 2 skal halde fram i 5 nye år eller om ein skal gå tilbake til trinn 1.

Supplerande retningslinjer for ferdsla:

- Ved ferdsel inn til Holmavatnet skal ein unngå stopp etter anleggsvegen.
- Slepp av sau frå motoriserte køyretøy skal ikkje skje i ei nærare avgrensa sone under Sandvassbrekka i tidsrommet 10. juni-20. juli.

Vurdering

Naturmangfaldlova

Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 leggest til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndigheit. Forvaltingsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet, vurdere søknadane etter desse paragrafane.

Innverknad på verneverdiar og verneføremål

Området kan beskrivast som eit storkupert fjellandskap, der Holmavatnet (1054 moh) og Sandvatnet (926 moh) er markerte element i landskapet. Toppene i området her ei høgde på 1300-1500 moh. Vegetasjonen i området er relativt frodig, og består i hovudsak av lyng- og grasartar. Anleggsvegen kjem opp til vestsida Sandvatnet frå Roalkvam. Om lag 2 km lengre inne er vegen stengt med bom ved søraust sida av vatnet. Frå bommen går vegen først langs Sandvatnet og sidan opp langs Holmavassåno til Holmavatnet. Denne strekninga er på om lag 8 km, og ligg på eigedommen Sandvassbeite, gnr/bnr, 68/1 i Suldal kommune kor Odd Kjos-Hanssen er grunneigar.

Kunnskapen om både ferdsel og villreinen sin arealbruk i området er relativt omfattande. Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinen sin arealbruk i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010), dokumenterer villreintrekka i området. GPS-data frå www.dyreposisjoner.no dokumenterer villreinen sin arealbruk i detalj for tidsrommet 2006-2019. Ein svakheit med dette materialet er at få bukk har vore GPS-merka, og ein veit frå feltobservasjonar at bukkane har ein anna arealbruk enn simlene. I SVR-notat 1/2020 Villrein og ferdsel i Holmavassåno biotopvernområde og tilgrensande areal, er og lokalkjente sin kunnskap om villreinen sin arealbruk dokumentert og er samanstillt med GPS-data. I Norconcult sin fagrappport for villrein (2020) som er utarbeidd for Hydro, er det og gjennomført meir detaljerte analyser på grunnlag av GPS-data. Kunnskap om ferdselen på anleggsvegen byggar på teljingar gjennomført i 2019 som er rapportert i SVR-notatet. Kunnskapsgrunnlaget omfattar og ein omfattande forskning av NINA basert på GPS-data frå fleire villreinområde. Denne forskinga har særleg fokusert på effekten ferdsel og ulike tekniske inngrep har på villreinen sin arealbruk. Kunnskapsgrunnlaget (§8) som ligg føre for å vurdere kva for innverknad ferdsla på anleggsvegen har på villreinen sine trekkmoglegheiter, må derfor vurderast som godt.

Kunnskapen om villreinen sin bruk av dette området vil bli betydeleg utvida dei kommande åra. Som ein del av CWD-overvakinga, vil 15-20 bukkar og truleg nokre simler bli GPS-merka i nordlege delar av Setesdal-Ryfylke villreinområde. Denne GPS-merkinga vil truleg skje allereie i 2020. Som eit ledd i gjennomføringa av Kvalitetsnorm for villrein, vil ei nedsett ekspertgruppe klassifisere villreinområde i høve til kriteria i norma. Denne klassifiseringa vil skje hausten 2021, og vil truleg bli følgt opp av ei påverknadsanalyse og ein tiltaksplan dei to neste åra.

Det er og grunn til å ta høgde for at villreinen sin bruk av dette området kan endre seg dei kommande åra. Det er i siste rapporten frå GPS-merkeprosjektet anbefalt til dels omfattande tiltak lenger sør i villreinområde som kan medføre at ein større del av villreinstamma kan få tilgang til områda ved Holmavatnet. Dette dreier seg mellom anna; avgrensing av ferdsla på anleggsvegen til Store Urar, innføring av ei jaktfri sone i Steinbuskardområdet og flytting har hytte- og løypenettet ved Blåsjø. §9 om "Føre var prinsippet" vil derfor bli tillagt vekt i dei følgjande vurderingane.

§10 tek føre seg den samla belastninga av økosystemet i området. Områda rundt Holmavatnet og Sandvatnet er sterkt påverka av Røldal-Suldal reguleringa. Holmavatnet har ei reguleringssone på 10 m, og det er seks større og mindre demningar. Sandvatnet har ei reguleringssone på 26 m, og det er to større demningar ved utløpet. Det går ein anleggsveg opp til Holmavatnet langs Sandvatnet, og det går to 300 kW kraftlinjer går gjennom området. Rundt Holmavatnet er det seks private hytter, ei kraftverkshytte og ei turisthytte. Det går og turistløyper langs halve søraust bredda og heile nordvest bredda av vatnet. Langs Sandvatnet er det to private hytter og ei kraftverkshytte.

Ferdsla på turistløypene i området er relativt omfattande. Holmavasshytta på nordvestbredda av vatnet hadde om lag 750 overnattingar i 2016, og ein reknar med at om lag 400 gjekk turistløypa til Sloaros på søraustsida av vatnet. Anleggsvegen opp til Holmavatnet er og ein innfallsport til verneområdet. Det er og ein del motorferdsel på anleggsvegen. Veggen er stengt med bom 8 km lengre sør ved Sandvatnet, men Hydro og grunneigarane rundt vatnet har nøklar. Bilteljingar frå 2019 viste eit samla tal på 330 bilpasseringar, med 15- 20 bilpasseringar i døgnet, dei dagane trafikken var størst.

Etter verneområdeforvaltar si vurdering, må derfor den samla belastninga på økosystemet i området, frå tekniske inngrep, ferdsel og motorferdsel, karakteriserast som høg.

Vurdering av dagens situasjon

I det følgjende vil tre forhold bli vurdert:

1. Hindrar dagens ferdsel på anleggsvegen bukketrekke frå Gravetjønnuten mot Storhidlernuten i starten av jakta?
2. Hindrar dagens ferdsel på anleggsvegen fostringsflokkane sitt beitetrekk ned Sandvassbrekka i juni/juli?
3. Hindrar dagens ferdsel på anleggsvegen fostringsflokkar frå å trekke frå Storhidlernuten til Gravetjønnuten?

1. Bukketrekke frå Gravetjønnuten

Inga GPS-merka bukk har gjennomført dette trekke. Observasjonar frå jegerar og andre lokalkjente tydar likevel på at dette trekke blir brukt kvar haust. Trekke ut av område er truleg sterkt motivert av starten av jakta 20. august.

På dette tidspunktet er ferdselen på anleggsvegen på det høgaste. På helgedagane er det registrert 5-20 passeringar, men nivået i vekedagane ligg på 0-17 passeringar.

Generelt vil eit bukketrekke ikkje bli stoppa av ein veg med 20 bilar i døgnet. I dette området vil truleg toleransen for ferdsel bli noko lågare enn elles på grunn av samverknaden med dei to kraftlinjene på staden. Det er likevel ingenting som tydar på bukketrekke frå Gravetjønnuten mot Storhidlernuten blir vesentleg hindra av dagens ferdsel på anleggsvegen.

2. Fostringsflokkane sitt beitetrekk ned Sandvassbrekka

Til saman 13 GSP-merka simler har gjennomført dette trekke i tidsrommet 18. juni – 9. juli. Observasjonar i felt tydar på at dette trekke er årvisst og at det nokre år dreier seg om så mange som 200 dyr. Dyra trekke heilt ned til og delvis over anleggsvegen. Med unntak av ei simle som trakk vidare vestover til Hongsnuten, trakk alle simlene tilbake opp Sandvassbrekka etter ein dag i område.

Ferdselsregistreringane i 2019 omfatta ikkje perioden før 14. juli ettersom snøen gjorde at vegen heilt inn til Holmavatnet ikkje var køyrbar. Det var likevel mogleg å køyre til Sandvassbrekka. Ferdselen i månadsskiftet juni/juli blir estimert til å være på 0-8 passeringar i helgedagane og 0-6 passeringar i vekedagane. Ein del av denne ferdsela omfattar køyring av sau, som sleppast ut på beite frå bil under Sandvassbrekka i dette tidsrommet. Det sleppast årvisst om lag 120 sau og lam på denne staden.

Generelt vil sjølv ikkje trekke til vare fostringsflokkar bli stoppa av ein veg med 6-8 bilar i døgnet. I dette området vil toleransen for ferdsel bli kraftig redusert av samverknaden med fleire kraftverksinstallasjonar, ei turistløype, og ein relativt stor tettleik av sau i beiteområde. Det er og ein viss biltrafikk på anleggsvegen fram til bommen. At dyra trekk oppatt Sandvassbrekka etter berre ein dag kan tyde på at dei møter ei uønskt forstyrring nede ved anleggsvegen. At ei av simlene trakk vidare vestover til Hongsnuten kan og være ein indikasjon på at beitetrekke ned Sandvassbrekka kunne vore starten på eit trekk lengre mot vest dersom tilhøve hadde gjort det mogleg. Samstundes meiner Reidar Sandal i Statens naturoppsyn, som har observert dette beitetrekke sidan midten av 1980-talet, at dyra uansett ville ha gått tilbake opp Sandvassbrekka etter to-tre dagar når det beste beite var oppbrukt.

Etter verneområdeforvaltar si vurdering er det uansett gode grunner for å sette i verk tiltak som kan redusere forstyrringane av fostringsflokkane under Sandvassbrekka. Skulle dette være eit tidsavgrensa beitetrekk bør dyra kunne beite i fred så lenge dei har behov for det. Skulle det være starten på eit meir omfattande trekk vestover til Hongsnuten vil det være svært viktig at dette kan skje så uforstyrta som råd.

I skissa til bomreglement er det tre punkt som tek sikte på å redusere forstyrringane av fostringsflokkane under Sandvassbrekka.

- Flytting av bommen til vestsida av Sandvatnet vil ta bort den tilfeldige biltrafikken fram til dagens plassering av bommen berre 700 m frå det aktuelle trekket.
- Stenging av vegen fram til 20. juli vil ta bort det meste av ferdsla gjennom trekkområdet i den mest kritiske perioden
- Stans av slepp av sau frå bil i trekkområde vil fjerne denne forstyrringa. Det er likevel lite truleg at dette tiltaket vil redusere talet på sau i trekkområde.

3. Fostringsflokkane sin moglegheit for å trekke frå Storhidlernuten mot Gravetjønnuten

Inga GPS-merka simle har gjennomført dette trekket i tidsrommet 10. juni-20. august. Observasjonar frå jegerar og andre lokalkjente tydar på at dette berre har skjedd heilt unntaksvis dei siste 20 åra.

På dette tidspunktet er ferdselen på anleggsvegen relativt låg. Fram til 15. juli ligg trafikken i helgedagane 0-8 passeringar, mens nivået i vekedagane ligg på 0-6 passeringar. Mellom 15. juli og 20. august ligg trafikken i helgedagane 0-9 passeringar, mens nivået i vekedagane ligg på 0-8 passeringar.

Generelt vil sjølv ikkje trekka til vare fostringsflokkar bli stoppa av ein veg med 10bilar i døgnet. Eit slik trafikknivå vil likevel kunne skape forstyrring som kan gje avbrotne kryssingsforsøk eller kryssing i svært høg fart, men vil normalt ikkje stoppe eit trekk, I dette området vil truleg toleransen for ferdsel bli noko lågare enn elles på grunn av samverknaden med dei to kraftlinjene på staden. Når det gjeld fostringsflokkar, må ein og rekne med at nærleiken til kraftanlegga og bygningane ved Holmavassdammen (1 km), samt ferdsla på den umerka turistløypa mellom Sloaros og Holmavasshytta (300 m), ytterlegare vil redusere toleransen for ferdsel på anleggsvegen i trekkområde.

Uavhengig av forstyrringane frå anleggsvegen, verker det ikkje å være noko press inn mot denne trekkvegen om sommaren. Faktisk har det ikkje vore ei einaste GPS-merka simle på veg inn mot denne trekkkorridoren i månadane juni, juli og august i perioden 2006-2019. Det er og påfallande at det heller ikkje har vore GPS-merka simler på nordsida av Holmavatnet, kor forstyrring frå tekniske inngrep og ferdsel er langt mindre enn på sørsida av vatnet.

Basert på GPS-data for tidsrommet 2006-2019 har fostringsflokkane sin arealbruk hatt ein klar sørleg tendens i sommarmånadane, og nordgrensa for dette sommararbeiteområde når ikkje heilt opp til Holmavatnet. Det er truleg ikkje forstyrring frå tekniske inngrep eller ferdsel som hindrar fostringsflokkane å trekke lengre nordover. Det kan heller ikkje være kvaliteten på beita lengre nord som gjer at dyra stoppar før dei kryssar fylkesgrensa til Vestfold og Telemark. Mest truleg er dagens avgrensing av sommararbeiteområde eit resultat av villreinens sykliske områdebruk i kombinasjon med ein relativt liten storleik på stammen.

Gitt dagens arealbruk for fostringsflokkane, er det lite som tyder på at ferdsla på anleggsvegen er til hinder for trekket frå Storhidlernuten til Gravetjønnuten.

Vurdering av mogleg framtidig situasjon

1. Fostringsflokkane sin moglegheit for å trekke frå Storhidlernuten mot Gravetjønnuten

Dersom fostringsflokkane sin områdebruk om sommaren forskyv seg nordover, vil trekket frå Storhidlernuten til Gravetjønnuten bli ein aktuell trekkveg mot vest.

På dette tidspunktet er ferdselen på anleggsvegen relativt låg. Fram til jakta startar 20. august ligg trafikken i helgedagane 0-9 passeringar, mens nivået i vekedagane ligg på 0-8 passeringar.

Generelt vil sjølv ikkje trekka til vare forstringsflokkar bli stoppa av ein veg med 10 bilar i døgnet. Eit slik trafikknivå vil skape forstyrring som kan gje avbrotne kryssingsforsøk eller kryssing i svært høg fart, men vil normalt ikkje stoppe eit trekk. I dette området vil truleg toleransen for ferdsel bli noko lågare enn elles på grunn av samverknaden med dei to kraftlinjene på staden. Når det gjeld fostringsflokkar, må ein og rekne med at nærleiken til kraftanlegga og bygningane ved Holmavassdammen (1 km), samt ferdsla på den umerka turistløypa mellom Sloaros og Holmavasshytta (300 m), ytterlegare vil redusere toleransen for ferdsel på anleggsvegen i trekkområde.

Det er derfor gode grunnar til å redusere trafikken på anleggsvegen dersom forstringsflokkane skulle vise interesse for å trekke over anleggsvegen. Reduksjonen i ferdsla må da ned på eit nivå kor ein kan være rimeleg trygg på at biltrafikken på vegen ikkje vil hindre trekk mot Gravetjønnuten.

I skissa til bomreglement er det to punkt som tek sikte på å redusere forstyrringane om forstringsflokkane vil krysse anleggsvegen mellom Storhidlernuten og Gravetjønnuten.

- Talet på passeringar på anleggsvegen skal ikkje overstige 170 i tidsrommet frå vegen er køyrbar og fram til 15. oktober. Fordelinga av trafikken på dei ulike brukargrubbene skal være slik: Sandvassbeite gnr/bnr 68/1 Suldal kommune: 70, grunneigarane i aust (Langesæhalline gnr/bnr 92/3 Vinje kommune, Halsen Nordre gnr/bnr 103/2 Vinje kommune, Myrekvæven gnr/bnr 1/4 Bykle kommune): 50. Ein tek utgangspunkt i at Hydro har behov for om lag 50 passeringar.
- Bommen er stengt fram til 20. juli kvart år. Unnataket er Hydro sin nødvendige ferdsel og grunneigarane sin ferdsel i samband med tilsyn, vedlikehald og klargjering av hyttene ved Holmavatnet.

Andre vurderingar

Forstyrringar frå jakt

Det jaktast relativt intensivt over store delar av område dei to første vekene av villreinjakta. Etter kvart jaktast det mindre intenst, men frå midten av september kjem det rypejegerar i delar av område. Heilt mot slutten av jakta aukar intensiteten på nytt dei åra det kjem dyr ned mot Sandvatnet.

På mange måtar er det ei unntakstilstand i villrein fjellet under jakta. Det er folk i terrenget, også utanfor merka løyper, og dyra blir leita opp og skote på. Forstyrringane er dermed store og systematiske. Dette førar til at dyra ofte er i bevegelse og søker å komme unna folk. I ein slik situasjon vil motivasjonen til å krysse ulike vandringshinder være sterk, og dyr kan trekke på stader dei ikkje ville gjort under normale omstende.

Rundt Holmavatnet er bukkane sin reaksjon på jakta å trekke ut av område. Korleis eventuelle fostringsflokkar i område vil oppføre seg i ein jaktsituasjon har ein mindre sikker kunnskap om.

Det vil uansett være eit fornuftig prinsipp å søke å halde andre formar for forstyrring på eit lågt nivå under jakta. Dyra blir utsett for mykje stress når dei blir jakta på, og ytterlegare forstyrring frå ferdsel på anleggsvegen må vurderast som ein tilleggslastning.

Vurdering av ulike grunneigarar sin rett til å køyre på anleggsvegen gjennom verneområda

På møte på Nesflaten bad Odd Kjos-Hanssen om at det vart gjort ei vurdering av om grunneigarane hadde lik rett til å køyre på anleggsvegen. Han meinte at han som grunneigar i verneområda måtte ha

ein sterkare rett til å bruke anleggsvegen enn grunneigarane på austsida som brukte verneområda som ein tilkomst til sine eigedommar som låg utanfor det verna arealet.

Det er godt mogleg at dei ulike grunneigarane sin rett til å bruke anleggsvegen har ulik privatrettsleg status, og at Hydro ønskjer å ta omsyn til dette når dei fastsett bomreglementet. Verneområdeforvaltar finn det likevel vanskeleg å gå inn i ei slik vurdering. For SVR som skal sikre at føremålet med vernet blir oppretthaldt, er det først og fremst nivået på den samla ferdsla på anleggsvegen som er avgjerande. Kven som sitt i bilane har inga betydning for villreinen.

Vurdering av trekket Hongsnuten-Havrevassnibba over Sæbyggedalen

Tiltaka som er skissert i denne saka vil ikkje påverke dette trekket. Forslaget til ny plassering av bommen vil komme lenger aust enn Sæbyggedalen og såleis ikkje redusere biltrafikken gjennom denne trekkorridoren.

Ein har ikkje sikker kunnskap om omfanget av ferdsla på anleggsvegen da bilteljingane var gjennomført lenger aust. Det er likevel grunn til å tru at ferdsla er langt høgare enn dei 330 passeringane som vart registrert innafor bommen. Villreinen sin bruk av denne trekkorridoren er heller ikkje like grundig analysert som villreintrekka lenger aust.

Det bør derfor gjennomførast ei nærare vurdering av kva betydning dette villreintrekket har i dag, og kva betydning det kan ha i en eventuell framtidig situasjon med fleire fostringsflokkar i området. Innverknaden frå ferdsla på anleggsvegen må å vurderast. Eit mogleg tiltak vil være å flytte bommen ennå lenger vest. Eventuelt eit opplegg med to ulike bommar,.

§12 omhandlar miljøforsvarleg teknikkar, driftsmetodar og lokalisering. Etter verneområdeforvaltar si vurdering vil ny plassering av bom og nøyare regulering av ferdsla på anleggsvegen betre villreinen sine trekkmoglegheiter i områda ved Sandvatnet og Holmavatnet.

§11 legg til grunn at eventuelle kostnader ved miljøforringing skal bærast av tiltakshavar. Som konsesjonær bør Hydro dekke kostnadane til nye bom og gjennomføring av teljingar av biltrafikken på anleggsvegen.

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/9359-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 23.11.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	53/20	02.12.2020

Møteplan for verneområdestyre for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane 2021

Forvalters innstilling

Verneområdestyret vedtar møteplanen. Forslag til datoer er godkjent og diskutert i plenum. Styremedlem må melde avbud om den aktuelle dato ikke skulle passe.

Saksopplysninger

Jf. Vedtekter for verneområdestyret for SVR kapittel 7.

Kommuneloven kapittel 6 om saksbehandlingen i folkevalgte organer kommer til anvendelse så langt de passer, med de tilpasninger som er fastsatt i denne vedtekten. Kommuneloven § 40 gjelder tilsvarende.

Styret bør tre sammen minst fire ganger hvert år og ellers når lederen bestemmer.

Lederen plikter å kalle inn dersom minst en tredel av medlemmene ønsker det.

Varsel om innkalling til møte i verneområdestyret skal skje med 2 ukers varsel.

Endelig innkalling med saksdokumentene sendes 1 uke før møtet.

Det blir lagt opp til to møter i halvåret.

Dato	Tid og sted	Hva skjer	Annet
3.mars	Kl.11.00 Hjelmeland	Ordinært styremøte	
25.-27.mai	Kl.11.00 Sirdal	Kombineres med befaring i SVR	
6. september	Kl.11.00 Bygland	Ordinært styremøte	
6.november	Kl. 11.00 Bykle	Ordinært styremøte	

ST 54/20 Eventuelt